

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

януари – април 2008 г.

17 юни 2008 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Платежен баланс (януари – април 2008 г.)	3
<i>Влиянието на цените на суровия петрол, петролните продукти и природния газ върху търговското салдо и текущата сметка на платежния баланс, януари – март 2008 г.</i>	6
<i>Преки инвестиции, януари – април 2008 г.</i>	8
Таблицы.....	11
<i>Платежен баланс, аналитично представяне (сравнителна таблица)</i>	12
<i>Платежен баланс, аналитично представяне (месечни данни)</i>	14
<i>Платежен баланс, аналитично представяне (тримесечни данни)</i>	16
<i>Платежен баланс, стандартно представяне (месечни данни)</i>	18
<i>Услуги</i>	20
<i>Доход</i>	21
<i>Текущи и капиталови трансфери</i>	22
<i>Преки инвестиции</i>	23
<i>Портфейлни инвестиции</i>	24
<i>Други инвестиции (стандартно представяне)</i>	25
<i>Географско разпределение</i>	26
<i>Индикатори на външния сектор (таблица и графики)</i>	28
II. Външна търговия.....	35
Външна търговия на България (януари – март 2008 г.)	37
Приноси в общото изменение и структура на износа и вноса	39
Таблицы	43
<i>Износ по начин на използване</i>	45
<i>Износ по стокови групи</i>	47
<i>Износ по основни търговски партньори и региони</i>	49
<i>Внос по начин на използване</i>	51
<i>Внос по стокови групи</i>	53
<i>Внос по основни търговски партньори и региони</i>	55
Методологически бележки по съставяне на платежния баланс на България	57
Информация за външния сектор, публикувана на интернет страницата на БНБ.....	65

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС¹

януари – април 2008 г.

Текуща и капиталова сметка

За януари – април 2008 г. текущата и капиталовата сметка има дефицит в размер на 2234.9 млн. евро (6.8% от БВП), при дефицит от 2092.1 млн. евро (7.2% от БВП) за същия период на 2007 г.

Текуща сметка

Текущата сметка за април 2008 г. е отрицателна, в размер на 679.9 млн. евро и дефицитът се увеличава със 128.2 млн. евро спрямо същия месец на 2007 г. (дефицит от 551.7 млн. евро). Основен фактор за увеличението на дефицита по текущата сметка в сравнение с април 2007 г. е нарасналият търговски дефицит (с 232.6 млн. евро).

Дефицитът по текущата сметка за януари – април 2008 г. е 2432.1 млн. евро, като нараства с 306.4 млн. евро спрямо януари – април 2007 г. (2125.8 млн. евро). Дефицитът възлиза на 7.4% от БВП², като е по-висок с 0.1 процентни пункта спрямо януари – април 2007 г. (7.4% от БВП). Основен фактор за увеличението на дефицита по текущата сметка е нарасналият дефицит по търговското салдо (с 453.6 млн. евро), както и увеличението на дефицита по статията *Услуги, нето* (със 105.1 млн. евро), докато приноса на статиите *Текущи трансфери, нето* (с 248.2 млн. евро) и *Доход, нето* (с 4.2 млн. евро) е положителен.

Дефицитът по **търговското салдо**³ за април 2008 г. (757.6 млн. евро) нараства с 232.6 млн. евро спрямо април 2007 г. (525 млн. евро). За отчетния период търговското салдо е отрицателно, в размер на 2553.6 млн. евро (7.8% от БВП), като дефицитът се увеличава с 453.6 млн. евро спрямо януари – април 2007 г. (дефицит в размер на 2100 млн. евро, 7.3% от БВП).

- За април 2008 г. **износът (FOB)** възлиза на 1371.7 млн. евро, при 1027 млн. евро за същия месец на 2007 г., като се увеличава с 344.7 млн. евро (33.6%). За януари – април 2008 г. износът е 5015.6 млн. евро, като се увеличава с 27.7% (1089.5 млн. евро) в сравнение с този за същия период на 2007 г. (3926.1 млн. евро). Ръстът на износа за януари – април 2007 г. на годишна база е 7.1%.

¹ Анализът е подготвен по аналитичната таблица на платежния баланс в евро. Данните за 2007 г. и 2008 г. са предварителни. Данните за януари – март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. ще бъдат представени ревизии на данните за април 2008 г.

² При брутен вътрешен продукт за 2007 г. (предварителни данни на НСИ) в размер на 28 898 млн. евро и оценка за 2008 г. – 32 753 млн. евро.

³ Данните за вноса и износа е необходимо да бъдат анализирани и интерпретирани внимателно поради проблемите с техния обхват и качеството през 2007 г. във връзка с въвеждането от 1 януари 2007 г. на системата „Интрастат“.

- **Вносът (FOB)** за април 2008 г. възлиза на 2129.3 млн. евро, при 1552 млн. евро за същия месец на 2007 г., като се увеличава с 577.3 млн. евро (37.2%). За януари – април 2008 г. вносът е 7569.2 млн. евро, като нараства с 25.6% (1543.1 млн. евро) спрямо същия период на 2007 г. (6026.1 млн. евро). Ръстът на вноса за януари – април 2007 г. на годишна база е 18.5%.

Салдото по услугите е отрицателно, в размер на 181.3 млн. евро (0.6% от БВП), като дефицитът се увеличава със 105.1 млн. евро спрямо същия период на 2007 г. Това се дължи както на увеличението на нетните транспортни разходи (с 52.5 млн. евро), така и на увеличението на дефицита по статия *Пътувания, нето* (с 67.5 млн. евро).

- **Салдото по статия Пътувания** е отрицателно, в размер на 104.8 млн. евро (0.3% от БВП), при отрицателно в размер на 37.3 млн. евро (0.1% от БВП) за януари – април 2007 г.

Салдото по статия Доход е отрицателно, в размер на 36.5 млн. евро (0.1% от БВП), при отрицателно салдо в размер на 40.7 млн. евро (0.1% от БВП) за януари – април 2007 г.

Текущите трансфери (нето) възлизат на 339.3 млн. евро (1% от БВП), при 91.1 млн. евро (0.3% от БВП) за януари – април 2007 г., като нарастват с 248.2 млн. евро. Постъпленията от Европейския съюз (369.3 млн. евро) нарастват с 333.5 млн. евро в сравнение със съответния период на 2007 г. (35.9 млн. евро). Плащанията по текущи трансфери към ЕС за отчетния период възлизат на 146.3 млн. евро, при 110.5 млн. евро за същия период на миналата година.

Капиталова сметка

Капиталовата сметка е положителна, в размер на 197.2 млн. евро (197.2 млн. евро нетни капиталови трансфери от фондовете на ЕС), при положителна сметка в размер на 33.7 млн. евро (33.1 млн. евро нетни капиталови трансфери от фондовете на ЕС) за януари – април 2007 г., като е по-висока със 163.5 млн. евро.

Финансова сметка

Финансовата сметка е положителна, в размер на 3040.3 млн. евро, при положителна сметка в размер на 2848 млн. евро за януари – април 2007 г., като е по-висока със 192.3 млн. евро.

По предварителни данни **Преките инвестиции в чужбина** за януари – април 2008 г. се увеличават с 407.6 млн. евро, при увеличение в размер на 34.7 млн. евро за януари – април 2007 г.⁴

Преките чуждестранни инвестиции в страната за отчетния период по предварителни данни са 1228.2 млн. евро (3.7% от БВП) и са по-малко с 209.3 млн. евро в

⁴ Голямата разлика в инвестициите между двата периода се дължи на извършена инвестиция в чужбина през март 2008 г. от дъщерно дружество в България на голяма мултинационална компания.

сравнение с инвестициите за същия период на 2007 г. (1437.6 млн. евро, 5% от БВП). Те покриват 50.5% от дефицита по текущата сметка, при 67.6% за януари – април 2007 г. Постъпленията от инвестиции в недвижими имоти са с 36.1 млн. евро (7.1%) по-малко спрямо януари – април 2007 г., като достигат 471.2 млн. евро (38.4% от преките инвестиции за периода).

Портфейлните инвестиции – активи намаляват с 3.3 млн. евро, при намаление от 11.5 млн. евро за януари – април 2007 г. Банките намаляват портфейлните си инвестиции – активи, със 78.6 млн. евро, при намаление от 49.3 млн. евро за отчетния период на 2007 г. **Портфейлните инвестиции – пасиви** намаляват със 78.7 млн. евро, при намаление от 191.8 млн. евро за януари – април 2007 г.

Другите инвестиции – активи намаляват с 939.3 млн. евро, при намаление в размер на 691.6 млн. евро за януари – април 2007 г., като статията **Валута и депозити** на банките намалява с 999.1 млн. евро, при намаление за януари – април 2007 г. в размер на 781.3 млн. евро. **Другите инвестиции – пасиви** нарастват с 1400.6 млн. евро, при увеличение от 961.6 млн. евро за януари – април 2007 г. Увеличението за отчетния период на 2008 г. е основно поради увеличението на нетните задължения на **Други сектори** (с 992.3 млн. евро).

Статията **Грешки и пропуски** е с положителна стойност, в размер на 204.2 млн. евро, при отрицателна статия в размер на 276.7 млн. евро за същия период на 2007 г.

Общият баланс е положителен и възлиза на 1009.6 млн. евро (3.1% от БВП), при положителен общ баланс в размер на 479.3 млн. евро (1.7% от БВП) за януари – април 2007 г.

В края на април 2008 г. **резервните активи на БНБ** (без измененията, дължащи се на курсови разлики) нарастват с 1009.6 млн. евро в сравнение с декември 2007 г.

Влиянието на цените на суровия петрол, петролните продукти и природния газ върху търговското салдо и текущата сметка на платежния баланс

януари – март 2008 г.

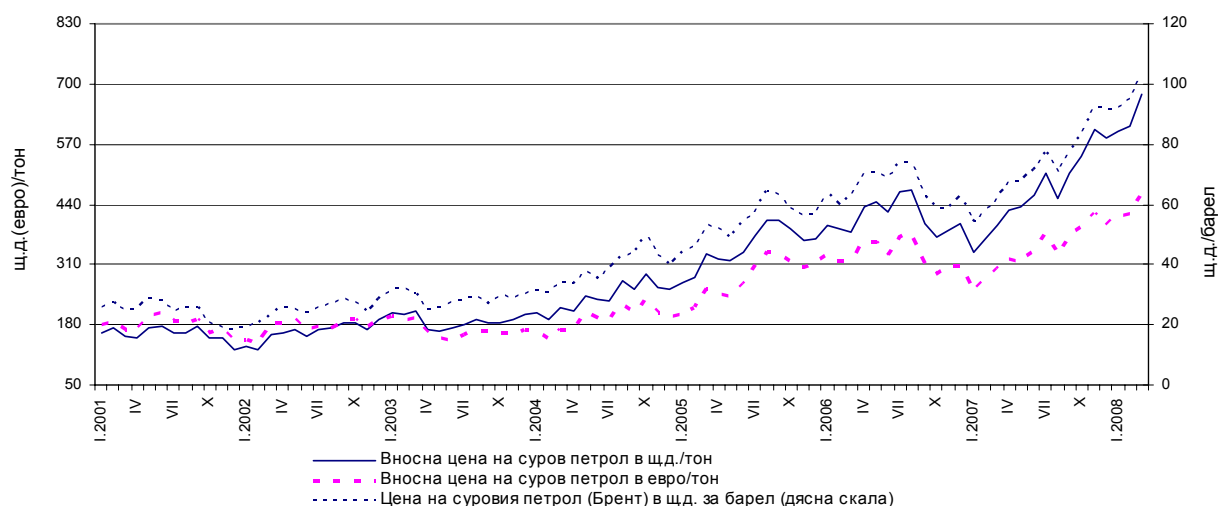
Суровият петрол и природният газ формират 17% от вноса (*CIF*), а петролните продукти – съответно 11.9% от износа (*FOB*) на България за периода януари – март 2008 г., поради което промените на техните цени се отразяват на търговското салдо и на текущата сметка на платежния баланс. Факторите, които оказват влияние върху изменението на разходите за внос на суров петрол и природен газ и на приходите от износ на петролни продукти през януари – март 2008 г. спрямо същия период на 2007 г. са: първо, разликата между цените през двата периода, второ, изменението на физическите обеми на техния внос и износ, и трето, измененията на валутния курс на щ.д./евро.

• Изменение на цените

През март 2008 г. средната цена на суровия петрол Brent на международните пазари се повиши с 66.2% (до 103.3 щ. д. за барел) спрямо средната цена за същия месец на 2007 г. (62.1 щ. д. за барел)¹. През март 2008 г. средната цена в щатски долари на внасяния в страната суров петрол се повиши със 71.6% спрямо март 2007 г. За периода януари – март 2008 г. средната цена (в щатски долари) на международните пазари на петрол Brent нарасна с 66.5% спрямо същия период на 2007 г., а средната цена на вноса в страната суров петрол се повиши със 73%².

Измерена в евро през март 2008 г. средната цената на вноса в страната суров петрол се повиши с 53.9% спрямо март 2007 г., а за отчетния период на 2008 г. тя нарасна спрямо същия период на 2007 г. с 56.4%³. За периода януари – март 2008 г. средната цена (в евро) на вноса в страната природен газ се повиши с 35.6% спрямо същия период на 2007 г.⁴

Цени на суров петрол
(януари 2001 г. – март 2008 г.)

¹ Източник: *Commodity Price Data, the World Bank.*

² Измененията в цените на внасяните в страната суров петрол и природен газ и на изнасяните петролни продукти са изчислени на база данни от митнически декларации, предоставени от Агенция „Митници“, и на база данни от *Интрастат* декларации.

³ Разликите в отчетените изменения на цените в евро и в щатски долари на суровия петрол се дължат на изменението на валутния курс на щатския долар към евро. Използвани са митническите курсове за съответния период.

⁴ По данни от НСИ.

Измерена в евро, през март 2008 г. средната цена на изнесените петролни продукти се повиши с 44.9% спрямо март 2007 г., като за отчетния период на 2008 г. тя се увеличи спрямо януари – март 2007 г. с 54.5%⁵.

• **Изменение на физическите обеми**

По данни от митническите декларации през януари – март 2008 г. са внесени с 11.5% повече суров петрол в сравнение със същия период на 2007 г.⁶ Внесените количества природен газ нарастват с 11.5%, а внесените количества петролни продукти нарастват с 32% в сравнение с януари – март 2007 г.⁷ През отчетния период износът на петролни продукти се увеличава с 15.5% спрямо януари – март 2007 г.

• **Ефекти върху търговското салдо и текущата сметка**

Като се отстрани влиянието на цените на суровия петрол и петролните продукти, нарастването на общия износ на страната (*FOB*) възлиза на 20.6% (при отчетени 25.7%), а нарастването на вноса на 15% (при отчетени 21.6%).

За март 2008 г. изменението на цените на суровия петрол, петролните продукти и природния газ води до увеличение на търговския дефицит и на дефицита на текущата сметка съответно с 42.4 млн. евро и 43.8 млн. евро, а за януари – март 2008 г. търговският дефицит нараства със 147.3 млн. евро, а дефицитът на текущата сметка – със 157.3 млн. евро.

• **Салдо на суровия петрол, петролните продукти и природния газ**

За март 2008 г. салдото, формирано от вноса на суров петрол, петролни продукти и природен газ и от износа на петролни продукти, е отрицателно, в размер на 161.8 млн. евро, като дефицитът нараства с 12.8 млн. евро спрямо март 2007 г. (дефицит в размер на 149 млн. евро). За отчетния период на 2008 г. салдото е отрицателно и възлиза на 585.9 млн. евро (1.8% от БВП⁸), като дефицитът нараства със 166 млн. евро спрямо този за същия период на 2007 г. (дефицит в размер на 419.9 млн. евро, 1.5% от БВП).

⁵ Износ на стокова група 2710 (нефтени масла).

⁶ Включително и суров петрол за преработване.

⁷ Данни за внос на суров петрол и природен газ в натурални количества не са включени поради възможността да се покаже информация, която представлява търговска тайна.

⁸ При брутен вътрешен продукт за 2007 г. (предварителни данни на НСИ) в размер на 28 898 млн. евро и оценка за 2008 г. – 32 753 млн. евро.

ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ (януари – април 2008 г.)¹

По предварителни данни *Преките инвестиции в страната* за януари – април 2008 г. възлизат на 1228.2 млн. евро (3.7% от БВП), при 1437.6 млн. евро (5% от БВП) за януари – април 2007 г.

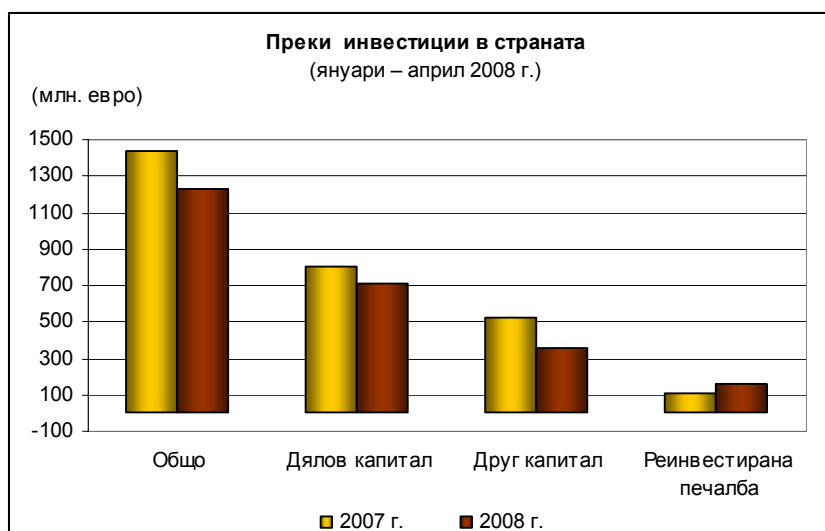
(млн. евро)

	2007 г.					2008 г.					2008 г. - 2007 г.
	I	II	III	IV	I - IV	I	II	III	IV	I - IV	I - IV
Преки инвестиции, нето	135.8	258.1	511.0	498.1	1402.9	267.8	201.0	7.1	344.6	820.6	-582.3
Преки инвестиции в чужбина*	13.4	5.6	-11.4	-42.3	-34.7	-20.9	-8.4	-363.9	-14.4	-407.6	-373.0
Дялов капитал	-5.6	-4.4	-19.7	-26.7	-56.4	-19.9	-8.0	-362.1	-14.4	-404.4	-348.0
Друг капитал	15.2	6.4	4.7	-15.7	10.6	-1.0	-0.4	-1.9	0.0	-3.3	-13.8
Реинвестирана печалба	3.7	3.7	3.7	0.1	11.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-11.2
Преки инвестиции в страната	122.4	252.4	522.3	540.4	1437.6	288.7	209.4	371.1	359.1	1228.2	-209.3
Дялов капитал	140.3	162.3	263.7	238.8	805.1	179.8	201.2	147.6	181.3	709.9	-95.2
<i>в т.ч. от приватизация</i>	1.4	0.0	0.0	0.0	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-1.4
<i>от други сделки</i>	138.9	162.3	263.7	238.8	803.8	179.8	201.2	147.6	181.3	709.9	-93.9
Друг капитал	-49.5	65.2	233.5	273.6	522.7	69.7	-30.9	184.3	138.7	361.9	-160.9
Реинвестирана печалба	31.6	24.9	25.2	28.0	109.7	39.1	39.1	39.1	39.1	156.5	46.8
Сливания и придобивания, нето	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Постъпления	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Плащания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Източници: Фирми с чуждестранно участие, Агенция за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките.

* Отрицателният знак (-) показва нарастване на активите на българските фирми в чужбина.

Привлеченият през януари – април 2008 г. *дялов капитал* (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти във/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания от/по сделки с недвижими имоти в страната) възлиза на 709.9 млн. евро и представлява 57.8% от общия размер на преките чуждестранни инвестиции. Той е по-нисък с 95.2 млн. евро от дяловия капитал, привлечен през същия период на 2007 г. (805.1 млн. евро). *Постъпленията от инвестиции в недвижими имоти на чуждестранни лица* са в размер на 471.2 млн. евро, при 507.3 млн. евро за януари – април 2007 г.

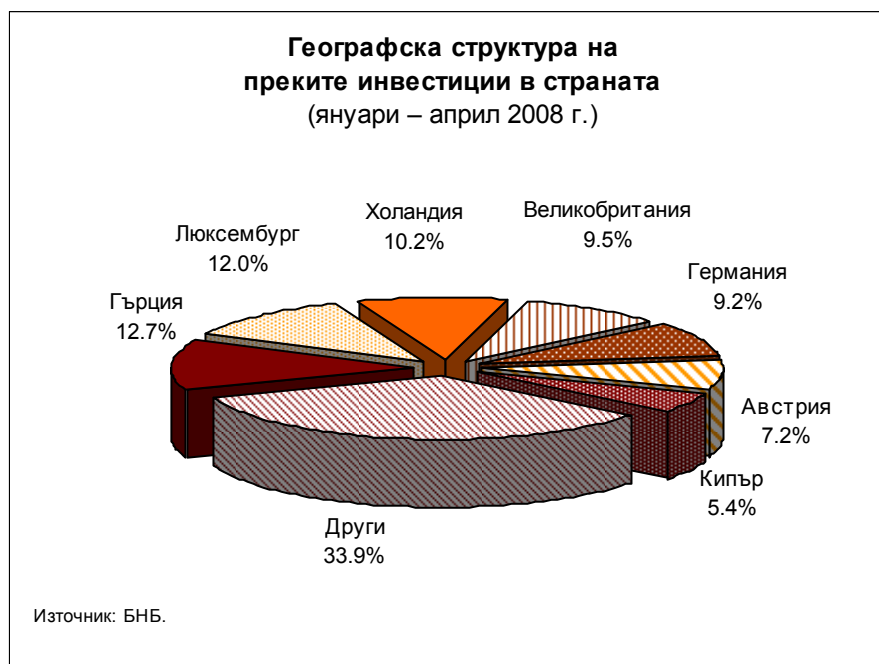

За януари – април 2008 г. няма увеличение на *дяловия капитал от приватизационни сделки* с нерезиденти, придобили над 10% дялово участие в българско предприятие, при 1.4 млн. евро за същия период на миналата година. *Дяловият капитал от други сделки* е в размер на 709.9 млн. евро, при 803.8 млн. евро за същия период на 2007 г.

За януари – април 2008 г. нетният *Друг капитал* (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е положителен, в размер на 361.9 млн. евро, при 522.7 млн. евро за януари – април 2007 г.

По предварителни данни *реинвестираната печалба*² за януари – април 2008 г. (представляваща частта на нерезидентите в неразпределената печалба или загуба на предприятието) се оценява на 156.5 млн. евро при 109.7 млн. евро за същия период на миналата година.

По страни най-много инвестиции за януари – април 2008 г. са привлечени от Гърция (12.7% от общия размер на преките чуждестранни инвестиции), Люксембург (12%) и Холандия (10.2%).

По предварителни данни *Преките инвестиции в чужбина* за януари – април 2008 г. се увеличават с 407.6 млн. евро, при увеличение в размер на 34.7 млн. евро за януари – април 2007 г. Инвестираният през януари – април 2008 г. в чужбина дялов капитал възлиза на 404.4 млн. евро, при 56.4 млн. евро за същия период на 2007 г.³

¹ Предварителни данни за 2007 г. и 2008 г. Данните ще бъдат ревизирани с тримесечните отчети на предприятията с чуждестранно участие, представени пред БНБ, и с тримесечните и годишните данни на НСИ.

² Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестираната печалба на банките.

³ Голямата разлика в инвестициите между двата периода се дължи на извършена инвестиция в чужбина през март 2008 г. от дъщерно дружество в България на голяма мултинационална компания.

ТАБЛИЦИ

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ
АНАЛИТИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ*

	Месечни данни			Акумулирани данни от началото на годината				
	Април.07 (млн. евро)	Април.08 (млн. евро)	Промяна	към 30.IV.2007 (млн. евро)	към 30.IV.2008 (млн. евро)	Промяна	към 30.IV.2007 (% от БВП)	към 30.IV.2008 (% от БВП)
Текуща и капиталова сметка (А+Б)	-545.4	-667.3	-121.8	-2092.1	-2234.9	-142.9	-7.2%	-6.8%
А. Текуща сметка¹	-551.7	-679.9	-128.2	-2125.8	-2432.1	-306.4	-7.4%	-7.4%
Стоки: кредит (f.o.b.)	1027.0	1371.7	344.7	3926.1	5015.6	1089.5	13.6%	15.3%
Стоки: дебит (f.o.b.)	-1552.0	-2129.3	-577.3	-6026.1	-7569.2	-1543.1	-20.9%	-23.1%
Търговски баланс ²	-525.0	-757.6	-232.6	-2100.0	-2553.6	-453.6	-7.3%	-7.8%
Услуги: кредит	250.4	289.0	38.6	969.5	1093.1	123.6	3.4%	3.3%
Транспорт ³	84.6	100.1	15.5	337.4	389.2	51.8	1.2%	1.2%
Пътувания ⁴	97.7	106.0	8.3	351.6	392.4	40.8	1.2%	1.2%
Други услуги	68.1	83.0	14.9	280.5	311.5	31.0	1.0%	1.0%
Услуги: дебит	-266.6	-326.2	-59.7	-1045.7	-1274.4	-228.7	-3.6%	-3.9%
Транспорт ³	-88.5	-118.3	-29.9	-343.2	-447.5	-104.3	-1.2%	-1.4%
Пътувания ⁴	-101.3	-126.4	-25.1	-389.0	-497.2	-108.2	-1.3%	-1.5%
Други услуги	-76.8	-81.4	-4.6	-313.4	-329.6	-16.2	-1.1%	-1.0%
Услуги, нето	-16.1	-37.2	-21.0	-76.2	-181.3	-105.1	-0.3%	-0.6%
Транспорт, нето	-3.9	-18.3	-14.4	-5.8	-58.3	-52.5	0.0%	-0.2%
Пътувания, нето	-3.6	-20.4	-16.9	-37.3	-104.8	-67.5	-0.1%	-0.3%
Други услуги, нето	-8.7	1.6	10.2	-33.0	-18.2	14.8	-0.1%	-0.1%
Стоки и нефакторни услуги, нето	-541.1	-794.8	-253.7	-2176.2	-2734.9	-558.7	-7.5%	-8.3%
Доход: кредит	115.7	125.9	10.2	473.8	554.3	80.5	1.6%	1.7%
Компенсации на наетите ⁵	93.3	105.2	11.9	379.7	455.6	75.9	1.3%	1.4%
Инвестиционен доход	22.4	20.8	-1.7	94.1	98.7	4.6	0.3%	0.3%
Доход: дебит	-147.1	-215.0	-67.9	-514.6	-590.9	-76.3	-1.8%	-1.8%
Компенсации на наетите	-5.1	-3.8	1.2	-10.1	-10.8	-0.8	0.0%	0.0%
Инвестиционен доход	-142.1	-211.2	-69.1	-504.5	-580.0	-75.5	-1.7%	-1.8%
Доход, нето	-31.4	-89.1	-57.7	-40.7	-36.5	4.2	-0.1%	-0.1%
Стоки, нефакторни услуги и доход, нето	-572.5	-883.9	-311.3	-2216.9	-2771.4	-554.5	-7.7%	-8.5%
Текущи трансфери, нето	20.8	204.0	183.1	91.1	339.3	248.2	0.3%	1.0%
Текущи трансфери, кредит	58.5	257.5	199.1	266.7	601.3	334.6	0.9%	1.8%
Текущи трансфери, дебит	-37.7	-53.6	-15.9	-175.6	-262.0	-86.4	-0.6%	-0.8%
Б. Капиталова сметка^{1,6}	6.3	12.6	6.3	33.7	197.2	163.5	0.1%	0.6%
Капиталови трансфери, нето	6.3	12.6	6.3	33.7	197.2	163.5	0.1%	0.6%
Общо за групи А и Б	-545.4	-667.3	-121.8	-2092.1	-2234.9	-142.9	-7.2%	-6.8%

	Месечни данни		Акумулирани данни от началото на годината					
	Април.07	Април.08	Промяна	към 30.IV.2007	към 30.IV.2008	Промяна	към 30.IV.2007	към 30.IV.2008
	(млн. евро)			(млн. евро)		(% от БВП)		
В. Финансова сметка ^{1, 6}	1122.2	971.5	-150.6	2848.0	3040.3	192.3	9.9%	9.3%
Преки инвестиции, нето, екл. ⁷	498.1	344.6	-153.5	1402.9	820.6	-582.3	4.9%	2.5%
Преки инвестиции в чужбина	-42.3	-14.4	27.8	-34.7	-407.6	-373.0	-0.1%	-1.2%
Преки инвестиции в България ⁸	540.4	359.1	-181.3	1437.6	1228.2	-209.3	5.0%	3.7%
Сливания и придобивания, нето ⁹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0%
Портфейлни инвестиции-активи ⁹	36.9	-22.5	-59.4	11.5	3.3	-8.1	0.0%	0.0%
Портфейлни инвестиции-пасиви	-1.2	-58.5	-57.3	-191.8	-78.7	113.0	-0.7%	-0.2%
Финансови деривати, нето	-9.2	-13.1	-3.9	-27.7	-44.8	-17.1	-0.1%	-0.1%
Други инвестиции-активи ^{10, 11}	221.2	197.3	-24.0	691.6	939.3	247.7	2.4%	2.9%
Други инвестиции-пасиви ^{12, 13}	376.4	523.7	147.4	961.6	1400.6	439.0	3.3%	4.3%
Общо за групи А, Б и В	576.7	304.3	-272.5	756.0	805.4	49.4	2.6%	2.5%
Г. Грешки и пропуски	-148.7	562.6	711.4	-276.7	204.2	480.9	-1.0%	0.6%
ОБЩ БАЛАНС (Общо за групи А, Б, В и Г)	428.0	866.9	438.9	479.3	1009.6	530.3	1.7%	3.1%
Д. Резерви и друго финансиране	-428.0	-866.9	-438.9	-479.3	-1009.6	-530.3	-1.7%	-3.1%
Резервни активи на БНБ ¹⁴	-192.6	-866.9	-674.3	-224.0	-1009.6	-785.6	-0.8%	-3.1%
Ползвани кредити от МВФ, нето	-235.4	0.0	235.4	-255.3	0.0	255.3	-0.9%	0.0%
Извънредно финансиране	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0%

* Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с 5-то издание на "Ръководство по платежен баланс" на МВФ.

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирувани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

² Данни от митническите декларации, допълнени с данни от НСИ и обработени от БНБ по дата на митническата декларация. Данните са съгласувани с НСИ.

³ За 2008 г. предварителни данни на НСИ към 5 юни 2008 г., които включват данни от системата *Интрастат* за страните от ЕС и данни от митнически декларации за страните извън ЕС. Оценката на вноса по цени FOB е на база на методологията на БНБ и НСИ.

⁴ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁵ Оценки по методологията на БНБ и на Министерството на икономиката. Данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната през 2007 - 2008 г. се базират на информацията от НСПП и оценки на НСИ. Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007 - 2008 г. се базират на информацията от НСПП.

⁶ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).

⁷ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и др.

⁸ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестираната печалба на банките.

⁹ На базата на получените в БНБ отчети за задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

¹⁰ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹¹ В статията се отразяват сделки, които представляват придобивания или сливания.

¹² На база на данни от банките.

¹³ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

¹⁴ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁵ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

¹⁶ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁷ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличение на резервните активи, а положителният (+) - намаляване.

¹⁸ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁹ За Други сектори данни на Банката за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. и декември 2007 и 2008 г. данните подлежат на ревизии.

²⁰ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

²¹ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

²² Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличение на резервните активи, а положителният (+) - намаляване.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

АНАЛИТИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ*
(месечни данни)

	Акумулирани данни от началото на годината												Акумулирани данни за последните дванадесет месеца		
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	към 30.IV.2007	към 30.IV.2008
(милioni евро)															
Други инвестиционни-активи	221.2	-128.6	-26.7	-323.2	-405.0	570.4	-115.8	-378.5	-388.5	712.1	187.6	-157.7	197.3	-1141.5	-257.8
Търговски кредити, нето ¹¹	-27.4	-27.4	-27.5	2.7	2.7	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-117.5	-46.8
Заеми	1.9	-6.5	-7.5	-14.1	-11.7	-11.0	-36.5	-12.0	-49.4	-31.3	-23.9	-42.0	10.0	-10.6	-235.9
Валута и депозити ¹²	254.0	-108.6	3.1	-272.3	-383.4	568.4	-76.7	-367.1	-327.2	746.2	196.4	-116.7	185.9	-779.4	47.8
Други активи	-7.3	13.9	5.1	-39.5	-12.7	10.5	-2.6	0.6	-12.9	-2.8	15.0	1.0	1.4	-52.7	-23.0
Други инвестиционни-пасиви	376.4	-40.6	730.3	378.2	601.9	640.3	407.7	925.0	651.4	-606.7	444.6	1039.0	523.7	3284.4	5694.9
Търговски кредити, нето ¹³	79.0	79.0	79.4	-11.3	-11.4	-11.2	38.4	38.1	38.2	-3.2	-3.2	-2.8	0.0	33.3	254.1
Заеми	79.0	-18.1	703.9	435.3	357.7	332.0	245.4	459.0	-20.2	217.2	126.0	526.7	207.2	2417.2	3572.1
Валута и депозити	204.5	-119.9	-53.8	-37.5	195.3	393.2	136.3	404.5	630.9	-787.3	296.4	305.8	520.1	479.5	610.0
Други пасиви	13.8	18.4	0.9	-8.3	60.3	-73.7	-12.4	23.3	2.6	-33.4	25.3	209.3	-203.6	17.9	3.1
Общо за групи А, Б и В	576.7	-30.3	834.6	492.3	580.7	1234.4	38.2	468.0	-114.7	-290.0	227.8	563.4	304.3	756.0	2727.0
Г. Грешки и пропуски	-148.7	-133.2	-254.9	-210.0	-112.2	105.7	50.8	-250.6	-14.5	-40.9	-271.0	-46.6	562.6	-276.7	204.2
ОБЩ БАЛАНС (Общо за групи А, Б, В и Г)	428.0	-163.4	579.7	282.3	468.5	1340.1	89.0	217.5	-129.2	-330.9	-43.2	516.8	866.9	479.3	1009.6
Д. Резерви и друго финансиране	-428.0	163.4	-579.7	-282.3	-468.5	-1340.1	-89.0	-217.5	129.2	330.9	43.2	-516.8	-866.9	-479.3	-1009.6
Резервни активи на БНБ ¹⁴	-192.6	163.4	-579.7	-282.3	-468.5	-1340.1	-89.0	-217.5	129.2	330.9	43.2	-516.8	-866.9	-224.0	-1854.9
Ползвани кредити от МВФ, нето	-235.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-255.3	-332.4
Извънредно финансиране	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

* Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с 5-то издание на "Ръководството по платежен баланс" на МВФ.

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчет за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

² Данни от митническите декларации, допълнени с данни от НСИ и обработени от БНБ по дата на митническата декларация. Данните са съгласувани с НСИ.

³ За 2008 г. предварителни данни на НСИ към 5 юни 2008 г., които включват данни от системата *Имтрастат* за страните от ЕС и данни от митническите декларации за страните извън ЕС. Оценката на вноса по цени FOB е на база на методологията на БНБ и НСИ.

⁴ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁵ Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007-2008 г. се базират на информацията от НСПТ.

⁶ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁷ Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007-2008 г. се базират на информацията от НСПТ.

⁸ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁹ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).

¹⁰ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и др.

¹¹ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвесираната печалба на банките.

¹² На база на получените в БНБ отчети за задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

¹³ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁴ В статията се отразяват сделки, които представляват придобивания или сливания.

¹⁵ На база на данни от банките.

¹⁶ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

¹⁷ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁸ За *Други сектори* данни на Банката за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. За октомври 2007 и декември 2007 г. данните подлежат на ревизия.

¹⁹ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

²⁰ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

²¹ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличение на резервните активи, а положителният (+) - намаляване.

Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007-2008 г. се базират на информацията от НСПТ и оценки на НСИ.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ
АНАЛИТИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ¹
(тримесечни данни)

	2006		2007		2008		Реална 2007/2006		Реална 2008/2007						
	I-во	II-ро	III-то	IV-то	Общо	I-во	II-ро	III-то	IV-то	Общо	I-во	II-ро	III-то	IV-то	Общо
(милioni евро)															
Търговски кредити, нето ¹¹	-53.1	-64.1	-42.8	33.4	-126.6	-90.1	-82.2	8.1	0.0	-164.3	0.0	-18.1	50.8	-33.4	-37.7
Заеми	15.0	-63.9	-5.7	-81.1	-135.6	-12.4	-12.1	-36.8	-97.1	-159.3	-97.1	51.7	-31.2	-16.8	-84.7
Валута и депозити ¹²	-623.8	-42.6	-948.0	-483.3	-2097.7	630.6	148.5	-87.3	-771.0	-79.3	825.9	191.0	860.7	-287.7	2018.4
Други активи	-7.8	9.8	-0.4	5.3	6.9	-57.6	11.8	-41.7	-15.0	-102.6	13.3	-49.9	-41.3	-20.2	-109.5
Други инвестиционни пасиви	692.1	780.8	1033.8	700.8	3207.5	585.2	1066.1	1620.5	1984.1	5255.8	876.8	285.3	586.7	1283.3	2048.4
Търговски кредити, нето ¹³	36.1	195.3	37.9	53.5	322.8	-45.8	237.5	-33.9	114.7	272.5	-9.3	42.2	-71.7	61.2	-50.3
Заеми	346.6	675.9	792.1	528.1	2344.8	351.9	764.7	1125.0	684.2	2925.8	869.9	88.8	332.9	156.1	581.1
Валута и депозити	264.8	-111.5	188.4	162.3	514.1	275.0	30.8	551.1	1171.7	2028.5	-185.1	142.3	352.7	1009.3	1514.5
Други пасиви	42.5	21.1	3.4	-43.2	25.8	4.1	33.1	-21.8	13.5	29.0	201.3	12.0	-27.1	56.7	3.1
Общо за групи А, Б и В	138.8	1420.1	988.0	5.3	2532.3	179.2	1381.1	2307.3	391.5	4259.2	501.1	-39.1	1339.3	366.2	1726.8
Г. Грешки и пропуски	-356.9	-512.3	-372.1	494.6	-746.7	-128.0	-536.8	-216.5	-214.3	-1095.5	-358.4	-24.5	155.6	-708.8	-348.8
ОБЩ БАЛАНС (Общо за групи А, Б, В и Г)	-219.0	907.8	596.0	499.9	1785.6	51.3	844.3	2090.8	177.3	3163.7	142.7	-63.5	1494.9	-322.6	1378.1
Д. Резерви и друго финансиране	218.0	-907.8	-596.0	-499.9	-1785.6	-51.3	-844.3	-2090.8	-177.3	-3163.7	-142.7	63.5	-1494.9	322.6	-1378.1
Резерви активи на БНБ ¹⁴	411.7	-874.6	-588.1	-474.8	-1505.8	-31.4	-608.8	-2090.8	-177.3	-2908.4	-142.7	265.8	-1522.7	297.6	-1402.5
Полувани кредити от МВФ, нето	-193.7	-33.2	-27.8	-25.1	-279.8	-19.9	-235.4	0.0	0.0	-285.3	0.0	-202.3	27.8	25.1	24.5
Извънредно финансиране	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

* Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с 5-то издание на "Ръководството по платежен баланс" на МВФ.

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизиран. С отчет за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

² Данни от митническите декларации, допълнени с данни от НСИ и обработени от БНБ по дата на митническата декларация. Данните се съпоставят с НСИ.

³ За 2008 г. предварителни данни на НСИ към 5 юни 2008 г., които включват данни от системата ИТРАСТАЛ за страните от ЕС и данни от митническите декларации.

⁴ Оценка по методологията на БНБ и НСИ.

⁵ Оценка по методологията на БНБ и на Министерството на икономиката. Данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната през 2007-2008 г. се базират на информацията от НСПТ и оценки на НСИ.

⁶ Данните за броя на българите, колажи от страната през 2007-2008 г. се базират на информацията от НСПТ.

⁷ Оценка по методологията на БНБ.

⁸ Отрицателният знак (-) показва изтегляне на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).

⁹ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и др.

¹⁰ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестирания печалба на банките.

¹¹ На база на получените в БНБ отчети за задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

¹² Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹³ В статиста се отразяват сделките, които представляват придобивания или сливания.

¹⁴ На база на данни от банките.

¹⁵ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

¹⁶ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁷ За Други сектори данни на Баланса за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. За октомври - декември 2007 и 2008 г. данните подлежат на ревизия.

¹⁸ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

¹⁹ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

²⁰ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличаване на резервните активи, а положителният (+) - намаляване.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ*
(месечни данни)

	Акмулирани данни от началото на годината													Акмулирани данни за последните дванадесет месеца	
	IV 07	V 07	VI 07	VII 07	VIII 07	IX 07	X 07	XI 07	XII 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	към 30.IV.2007	към 30.IV.2008
Преки инвестиции в България ⁶	540.4	582.5	517.0	560.2	800.5	492.2	479.1	525.5	714.3	288.7	209.4	371.1	359.1	5670.7	5899.5
Дялов капитал	238.8	362.9	279.5	226.9	595.5	417.1	310.1	299.7	301.4	179.8	201.2	147.6	181.3	3118.0	3503.3
Друг капитал ⁷	273.6	191.6	209.5	296.5	168.1	36.2	131.5	188.3	375.4	69.7	-30.9	184.3	138.7	1889.3	1960.9
Реинвестирана печалба	28.0	28.0	28.0	36.8	36.8	36.8	37.5	37.5	37.5	39.1	39.1	39.1	39.1	663.4	435.4
Сливания и придобивания, нето ⁸	0.0	0.0	0.0	0.0	-7.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-7.4
Портфейлни инвестиции, нето	35.7	17.0	-52.2	130.4	-151.8	16.4	-86.3	43.0	-206.8	81.0	-12.9	-62.6	-81.0	42.3	-365.6
Портфейлни инвестиции: активи ⁹	36.9	45.5	-63.3	31.8	44.0	56.0	-16.7	-39.8	-103.2	101.3	-31.2	-44.3	-22.5	-166.3	-42.2
Акции	-1.2	-2.0	-14.2	-17.7	-8.3	-6.0	-10.0	-13.6	-4.1	-3.6	-12.4	-0.1	-7.4	-98.4	-99.3
Облигации	38.1	47.6	-49.1	49.5	52.2	61.9	-6.7	-26.2	-99.0	104.9	-18.8	-44.2	-15.1	-67.9	57.1
Портфейлни инвестиции: пасиви	-1.2	-28.5	11.1	98.6	-195.8	-39.5	-69.6	82.8	-103.7	-20.3	18.3	-18.2	-58.5	208.6	-323.4
Акции	15.0	-19.0	25.7	112.6	-49.0	-1.6	-2.7	-28.2	-24.0	-8.7	-8.8	-10.5	-13.0	104.2	-27.1
Облигации	-16.3	-9.5	-14.6	-14.1	-146.8	-37.9	-66.9	111.0	-79.7	-11.6	27.1	-7.7	-45.5	104.4	-296.3
Финансови деривати, нето	-9.2	-7.2	-8.1	-4.0	-10.3	13.6	31.2	-18.4	-30.3	0.4	-10.0	-22.1	-13.1	-121.7	-78.3
Други инвестиции, нето	362.2	-169.2	703.6	55.1	196.9	1210.7	291.9	546.5	261.9	105.4	632.1	881.3	721.0	1810.5	5437.1
Други инвестиции: активи	221.2	-128.6	-26.7	-323.2	-405.0	570.4	-115.8	-389.5	712.1	187.6	187.6	-157.7	197.3	939.3	-257.8
Търговски кредити ¹⁰	-27.4	-27.4	-27.5	2.7	2.7	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-117.5	-46.8
Заеми	1.9	-6.5	-7.5	-14.1	-11.7	-11.0	-36.5	-12.0	-49.4	-31.3	-23.9	-42.0	10.0	-10.6	-139.8
Валута и депозити ¹¹	254.0	-108.6	3.1	-272.3	-383.4	568.4	-76.7	-367.1	-327.2	746.2	196.4	-116.7	185.9	884.6	47.8
Други активи	-7.3	13.9	5.1	-39.5	-12.7	10.5	-2.6	0.6	-12.9	-2.8	15.0	1.0	1.4	-64.9	-23.0
Други инвестиции: пасиви	140.9	-40.6	730.3	378.2	601.9	640.3	407.7	925.0	651.4	-606.7	444.6	1039.0	523.7	2952.0	5694.9
Търговски кредити ¹²	79.0	79.0	-11.3	-11.4	-11.2	38.4	38.1	38.1	38.2	-3.2	-3.2	-2.8	0.0	254.1	230.0
Заеми	-156.4	-18.1	703.9	435.3	357.7	332.0	245.4	459.0	-20.2	217.2	126.0	528.7	207.2	2084.8	3572.1
Валута и депозити	204.5	-119.9	-53.8	-37.5	195.3	393.2	136.3	404.5	630.9	-787.3	296.4	305.8	520.1	610.0	1884.0
Други пасиви	13.8	18.4	0.9	-8.3	60.3	-73.7	-12.4	23.3	2.6	-33.4	25.3	209.3	-203.6	3.1	8.8
Резервни активи на БНБ ¹³	-192.6	163.4	-579.7	-282.3	-468.5	-1340.1	-89.0	-217.5	129.2	330.9	43.2	-516.8	-866.9	-1854.9	-3694.0
Монетарно злато	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Специални права на тираж	-2.3	2.9	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.5	0.0	1.1	-1.0
Резервна позиция в МВФ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	-190.3	160.5	-579.7	-282.2	-468.4	-1340.1	-88.9	-217.4	129.2	330.9	43.2	-513.3	-866.9	-1856.0	-3693.0
Грашки и пропуски	-148.7	-133.2	-254.9	-210.0	-112.2	105.7	50.8	-250.6	-14.5	-40.9	-271.0	-46.6	562.6	-276.7	204.2

* Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 5-то издание на "Ръководството по платежен баланс" на МВФ.

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.² Данни от митническите декларации, допълнени с данни от НСИ и обработени от БНБ по дата на митническата декларация. Данните са съпоставени с НСИ. За 2008 г. предварителни данни на НСИ към 5 юни 2008 г., които включват данни от системата *Интерстат* за страните от ЕС и данни от митническите декларации за страните извън ЕС. Оценката на вноса по цени FOB е на база на методологията на БНБ и НСИ.³ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.⁴ Оценки по методологията на БНБ и на Министерството на икономиката. Данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната през 2007 - 2008 г. се базират на информация от НСПП и оценки на НСИ.⁵ Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007 - 2008 г. се базират на информация от НСПП.⁶ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).⁷ Данни от фирми с чуждестранно участие. Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, Банките и др.⁸ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестираната печалба на банките.⁹ На база на получените в БНБ отчети за задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.¹⁰ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.¹¹ В статията се отразяват сделки, които представляват придобивания или сливания.¹² На база на данни от банките.¹³ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).¹⁴ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.¹⁵ За Други сектори данни на Банката за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. За октомври 2007 г. и декември 2007 г. данните подлежат на ревизия.¹⁶ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).¹⁷ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.¹⁸ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличение на резервните активи, а положителният (+) - намаляване.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

УСЛУГИ

	(милиони евро)												Разлика 2008/2007				
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	Акмулирани данни от началото на годината към 30.IV.2007	към 30.IV.2008	Месец	Период
Услуги, нето	-16.1	99.2	286.1	419.5	326.0	172.2	-35.2	-37.0	-42.9	-96.4	-29.6	-18.1	-37.2	-76.2	-181.3	-21.0	-105.1
Услуги: кредит	250.4	376.5	572.3	722.6	688.9	479.0	275.9	251.1	283.4	261.9	262.5	279.7	289.0	969.5	1093.1	38.6	123.6
Транспорт ²	84.6	105.7	152.5	191.6	185.5	135.6	96.9	87.6	89.1	90.3	93.9	105.0	100.1	337.4	389.2	15.5	51.8
Пътувания ³	97.7	181.9	318.4	444.3	427.3	269.8	103.6	78.1	112.2	94.8	87.1	104.5	106.0	351.6	392.4	8.3	40.8
Други услуги ⁴	68.1	88.9	101.4	86.7	76.2	73.6	75.5	85.4	82.1	76.8	81.5	70.2	83.0	280.5	311.5	14.9	31.0
Комуникационни услуги	7.2	12.4	9.0	11.3	10.8	12.8	12.7	9.6	8.0	5.3	8.4	9.9	10.5	33.0	34.1	3.2	1.1
Строително-монтажни услуги	8.3	9.6	10.0	9.7	9.5	6.1	7.4	8.1	9.7	7.4	5.4	1.6	3.4	30.4	17.7	-5.0	-12.6
Застрахователни услуги	3.1	2.8	6.4	2.5	3.4	1.5	1.5	2.9	3.4	2.4	2.7	3.0	2.4	10.8	10.4	-0.7	-0.4
Финансови услуги	1.2	1.8	1.8	1.4	3.2	0.8	1.6	2.2	2.3	2.2	1.4	3.0	1.5	8.7	8.1	0.4	-0.6
Компютърни и информационни услуги	6.0	10.1	9.5	8.2	4.3	5.3	6.8	7.8	8.9	9.0	6.6	7.3	8.7	24.5	31.6	2.7	7.1
Лицензионни такси и такси за ползване на авторски и сродни права	3.7	0.1	0.5	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.8	0.8	0.4	0.3	0.8	4.6	2.3	-3.0	-2.3
Други бизнес услуги	34.6	48.1	56.3	47.6	38.8	41.9	40.0	47.5	45.7	44.9	51.4	41.8	52.5	152.6	190.6	17.8	38.0
Услуги в областта на културата, науката и спорта	3.9	4.0	7.8	5.7	5.2	5.1	4.9	6.9	3.1	4.1	5.0	3.2	3.2	15.2	15.5	-0.7	0.3
Правителствени услуги, необхванати другаде	0.1	0.1	0.1	0.1	0.6	0.1	0.2	0.1	0.2	0.7	0.2	0.1	0.2	0.7	1.1	0.1	0.4
Услуги: дебит	-266.6	-277.3	-286.2	-303.1	-362.9	-306.9	-311.1	-288.1	-326.3	-358.3	-292.1	-297.8	-326.2	-1045.7	-1274.4	-59.7	-228.7
Транспорт ²	-88.5	-88.5	-102.1	-102.6	-116.8	-110.7	-107.4	-110.4	-103.1	-118.7	-103.9	-106.5	-118.3	-343.2	-447.5	-29.9	-104.3
Пътувания ³	-101.3	-107.9	-112.1	-118.0	-137.0	-129.6	-117.6	-112.0	-109.0	-138.0	-115.3	-117.5	-126.4	-389.0	-497.2	-25.1	-108.2
Други услуги ⁴	-76.8	-80.9	-72.0	-82.5	-109.1	-66.6	-86.1	-65.7	-114.2	-101.6	-72.9	-73.7	-81.4	-313.4	-329.6	-4.6	-16.2
Комуникационни услуги	-4.9	-7.0	-12.2	-4.6	-6.7	-8.6	-6.2	-5.6	-8.8	-7.7	-6.6	-5.3	-8.4	-21.8	-28.0	-3.5	-6.3
Строително-монтажни услуги	-1.5	-0.7	-0.8	-0.4	-1.6	-0.6	-0.8	-1.3	-0.8	-3.7	-0.6	-2.6	-0.5	-5.0	-7.4	1.0	-2.3
Застрахователни услуги	-5.1	-11.3	-6.1	-16.4	-8.1	-9.8	-8.2	-7.3	-6.1	-4.5	-7.0	-6.9	-5.7	-24.6	-24.1	-0.6	0.5
Финансови услуги	-2.5	-4.7	-3.9	-3.2	-32.6	-1.5	-8.4	-2.8	-8.2	-3.0	-2.3	-2.9	-2.3	-8.7	-10.5	0.2	-1.8
Компютърни и информационни услуги	-4.0	-3.1	-4.3	-8.3	-3.2	-2.3	-3.0	-2.5	-5.2	-3.8	-4.3	-3.9	-3.4	-19.3	-15.4	0.6	3.9
Лицензионни такси и такси за ползване на авторски и сродни права	-4.8	-4.9	-4.9	-4.5	-4.0	-3.9	-3.5	-3.5	-4.7	-5.0	-6.5	-3.7	-3.3	-19.2	-18.5	1.5	0.7
Други бизнес услуги	-52.4	-47.2	-36.7	-43.0	-47.8	-38.8	-53.7	-40.8	-77.6	-72.0	-43.7	-46.9	-55.7	-207.6	-218.3	-3.3	-10.7
Услуги в областта на културата, науката и спорта	-1.1	-1.6	-2.6	-1.5	-4.7	-0.8	-1.8	-1.1	-2.2	-1.4	-1.2	-0.8	-1.3	-4.8	-4.7	-0.2	0.1
Правителствени услуги, необхванати другаде	-0.4	-0.5	-0.6	-0.5	-0.3	-0.4	-0.4	-0.8	-0.6	-0.5	-0.7	-0.7	-0.7	-2.4	-2.6	-0.4	-0.2

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизиранни. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

² Оцени за товарен транспорт по методология на БНБ и НСИ.

³ Оцени по методология на БНБ и на Министерството на икономиката. Данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната през 2007 - 2008 г. се базират на информация от НСГП и оценки на НСИ. Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007 - 2008 г. се базират на информация от НСГП.

⁴ По данни, получени от банките и отчети на фирмите за сметки в чужбина.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ДОХОД

(милиони евро)	IV '07 V '07 VI '07 VII '07 VIII '07 IX '07 X '07 XI '07 XII '07 I '08 II '08 III '08 IV '08												Акмулирани данни от началото на годината * към 30.IV.2007 към 30.IV.2008		Разлика 2008/2007 Месец Период		
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	към 30.IV.2007	към 30.IV.2008	Месец	Период
Доход: нето	-31.4	21.5	-69.1	-87.9	-15.5	-113.3	31.9	49.2	-87.2	-21.5	55.6	18.5	-89.1	-40.7	-36.5	-57.7	4.2
Доход: кредит	115.7	120.8	121.4	133.6	133.4	137.3	141.5	137.3	130.8	154.8	138.1	135.5	125.9	473.8	554.3	10.2	80.5
Компенсации на наетите ¹	93.3	98.6	98.9	99.6	111.6	114.9	113.7	106.1	106.0	119.1	118.3	113.0	105.2	379.7	455.6	11.9	75.9
Инвестиционен доход	22.4	22.2	22.6	34.0	21.8	22.4	27.8	31.2	24.8	35.7	19.8	22.5	20.8	94.1	98.7	-1.7	4.6
Преки инвестиции ²	0.2	0.9	2.1	-0.9	-0.7	-0.1	0.3	1.2	1.4	0.2	2.4	0.6	0.8	-10.1	4.0	0.6	14.1
Дивиденди и разпределена печалба	0.0	1.0	1.5	0.2	0.4	0.1	0.3	1.1	0.2	0.2	2.4	0.1	0.8	0.3	3.5	0.8	3.2
Реинвестирана печалба	-0.1	-0.1	-0.1	-1.1	-1.1	-1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-11.2	0.0	0.1	11.2
Доход от друг капитал (лихви)	0.3	0.0	0.8	0.0	0.0	0.9	0.1	0.0	1.2	0.0	0.0	0.5	0.0	0.8	0.5	-0.3	-0.3
Порфейлни инвестиции ³	12.3	11.4	10.6	12.7	11.6	10.3	12.9	11.6	12.0	10.6	7.9	8.5	9.3	47.6	36.3	-2.9	-11.3
Доход от дялов капитал(дивиденди)	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0
Доход от друг капитал (лихви)	12.3	11.4	10.5	12.7	11.6	10.3	12.9	11.6	11.7	10.6	7.9	8.5	9.3	47.5	36.2	-3.0	-11.3
Други инвестиции ⁴	10.0	9.9	9.9	22.2	10.9	12.1	14.5	18.4	11.4	24.8	9.5	13.4	10.7	56.6	58.4	0.7	1.8
Доход от заеми	1.9	1.6	1.5	11.9	1.6	1.4	3.1	8.2	2.0	14.7	2.1	2.3	2.3	27.1	21.3	0.4	-5.7
Доход от депозитни и разни сметки	8.1	8.3	8.4	10.3	9.3	10.7	11.4	10.2	9.4	10.2	7.4	11.1	8.4	29.6	37.1	0.3	7.5
Доход: дебит	-147.1	-99.3	-190.6	-221.5	-148.8	-250.6	-109.6	-88.0	-218.0	-176.3	-82.5	-117.0	-215.0	-514.6	-590.9	-67.9	-76.3
Компенсации на наетите	-5.1	-7.2	-6.2	-4.3	-2.3	-1.7	-3.1	-1.5	-3.3	-1.8	-2.6	-2.6	-3.8	-10.1	-10.8	1.2	-0.8
Инвестиционен доход	-142.1	-92.1	-184.4	-217.3	-146.6	-248.9	-106.5	-86.5	-214.7	-174.6	-79.9	-114.4	-211.2	-504.5	-580.0	-69.1	-75.5
Преки инвестиции ²	-113.2	-65.4	-132.8	-158.6	-116.7	-200.0	-72.3	-58.2	-149.2	-67.1	-50.0	-54.6	-187.0	-291.5	-358.6	-73.8	-67.1
Дивиденди и разпределена печалба	-70.7	-23.2	-78.1	-101.3	-60.8	-25.0	-20.3	-9.4	-79.8	-10.9	-16.6	-10.4	-142.6	-92.9	-180.6	-71.9	-87.7
Реинвестирана печалба ⁵	-28.0	-28.0	-28.0	-36.8	-36.8	-36.8	-37.5	-37.5	-37.5	-39.1	-39.1	-39.1	-39.1	-109.7	-156.5	-11.1	-46.8
Доход от друг капитал (лихви)	-14.5	-14.2	-26.8	-20.4	-19.0	-138.2	-14.6	-11.4	-32.0	-17.0	5.8	-5.0	-5.3	-88.9	-21.5	9.2	67.4
Порфейлни инвестиции ³	0.0	0.0	0.0	-31.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-68.0	0.0	0.0	0.0	-93.7	-68.1	0.0	25.6
Доход от дялов капитал(дивиденди)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Доход от друг капитал (лихви)	0.0	0.0	0.0	-31.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-68.0	0.0	0.0	0.0	-93.7	-68.1	0.0	25.6
Други инвестиции ⁴	-28.8	-26.7	-51.5	-26.9	-29.8	-48.8	-34.1	-28.3	-65.5	-39.5	-29.9	-59.8	-24.1	-119.2	-153.3	4.7	-34.1
Доход от заеми	-27.2	-25.2	-50.6	-26.0	-29.1	-48.0	-32.6	-27.1	-64.1	-37.8	-28.7	-57.6	-22.7	-111.3	-146.8	4.5	-35.5
Доход от депозитни и разни сметки	-1.5	-1.4	-1.0	-0.9	-0.8	-0.8	-1.5	-1.2	-1.4	-1.8	-1.2	-2.2	-1.4	-7.9	-6.5	0.1	1.4

* Предавателни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирувани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

¹ Оценки по методология на БНБ.

² Данни от търговските фирми, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и БНБ.

³ Данни от банките, Централен депозитар, Министерството на финансите, БНБ и небанкови инвестиционни посредници.

⁴ Данни от тримесечните отчети на фирмите, месечните отчети на банките и БНБ.

⁵ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

⁶ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестираната печалба на банките.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ТЕКУЩИ И КАПИТАЛОВИ ТРАНСФЕРИ

	(милיוни евро)												Разлика 2008/2007				
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	Акмулирани данни от началото на годината * към 30.IV.2007	към 30.IV.2008	Месец	Период
Текущи и капиталови трансфери: нето	27.1	36.2	56.7	42.0	40.4	63.4	39.8	170.3	112.4	-15.4	-3.1	338.5	216.6	124.8	536.5	189.5	411.7
Текущи трансфери, нето	20.8	20.1	41.8	20.9	19.1	33.9	19.2	52.6	37.6	-15.4	-14.4	165.2	204.0	91.1	339.3	183.1	248.2
Текущи трансфери: кредит	58.5	66.1	73.6	65.4	66.0	78.8	88.3	114.9	89.5	53.7	62.1	227.9	257.5	266.7	601.3	199.1	334.6
Държавно управление	10.9	9.2	19.6	6.6	7.6	24.1	28.2	58.0	39.8	1.3	9.4	169.9	196.7	61.1	377.3	185.8	316.2
в т.ч. фондове от ЕС ¹	5.6	6.0	17.3	5.5	5.4	21.6	26.6	56.3	36.2	0.1	6.5	169.0	193.7	35.9	369.3	188.1	333.5
Други сектори ²	47.6	56.8	54.0	58.9	58.4	54.7	60.0	56.9	49.7	52.4	52.7	57.9	60.9	205.6	224.0	13.3	18.4
Парични преводи от български, живеещи постоянно в чужбина	22.6	25.8	24.6	22.5	26.0	25.1	25.5	23.3	20.4	23.3	19.6	29.9	25.8	98.1	98.7	3.2	0.6
Други частни трансфери	25.0	31.1	29.5	36.4	32.3	29.7	34.5	33.6	29.4	29.1	33.1	28.1	35.0	107.5	125.3	10.0	17.8
Текущи трансфери: дебит	-37.7	-45.9	-31.8	-44.5	-46.8	-44.9	-69.1	-62.3	-51.9	-69.2	-76.5	-62.7	-53.6	-175.6	-262.0	-15.9	-86.4
Държавно управление	-22.2	-26.8	-13.4	-22.2	-29.8	-26.5	-45.8	-36.3	-31.8	-50.1	-55.1	-39.1	-32.7	-119.6	-177.1	-10.5	-57.5
в т.ч. фондове от ЕС ¹	-19.7	-18.4	-10.2	-18.6	-25.7	-24.9	-40.8	-29.1	-26.1	-37.7	-51.7	-27.6	-29.3	-110.5	-146.3	-9.6	-35.8
Други сектори ²	-15.4	-19.1	-18.4	-22.3	-17.0	-18.4	-23.4	-26.0	-20.1	-19.0	-21.4	-23.5	-20.9	-55.9	-84.9	-5.4	-28.9
Парични преводи от български, живеещи постоянно в чужбина	-0.8	-1.7	-1.3	-2.6	-1.6	-2.7	-2.1	-4.6	-1.3	-1.2	-1.8	-1.3	-1.4	-4.8	-5.7	-0.6	-0.9
Други частни трансфери	-14.7	-17.4	-17.1	-19.7	-15.5	-15.7	-21.3	-21.4	-18.8	-17.9	-19.6	-22.2	-19.4	-51.2	-79.2	-4.8	-28.0
Капиталови трансфери, нето	6.3	16.1	14.9	21.1	21.2	29.5	20.7	117.8	74.8	0.0	11.3	173.3	12.6	33.7	197.2	6.3	163.5
Капиталови трансфери: кредит	6.3	23.3	14.9	21.1	21.2	29.5	20.6	117.8	74.8	0.0	11.3	173.3	12.6	33.8	197.2	6.3	163.5
Държавно управление	6.2	23.3	14.7	21.1	21.2	29.4	20.6	117.8	74.8	0.0	11.2	173.3	12.6	33.1	197.2	6.4	164.0
в т.ч. фондове от ЕС ¹	6.2	23.3	14.7	21.1	21.2	29.4	20.6	117.8	74.8	0.0	11.2	173.3	12.6	33.1	197.2	6.4	164.0
Други сектори	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.6	0.1	-0.1	-0.5
Капиталови трансфери: дебит	-0.1	-7.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.1
Държавно управление	0.0	-7.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
в т.ч. фондове от ЕС	0.0	-7.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сектори	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.1

* Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

¹ По данни на Министерството на финансите и БНБ. Включва и програмите ФАР, ИСПА и САПАРД.

² По данни на банките и БЧК, АЧП, МО.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ

	Акумулирани данни от началото на годината * към 30.IV.2007												Разлика 2008/2007		
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	Месяц	Период
Преки инвестиции, нето	498.1	573.6	475.8	540.6	779.7	478.4	472.0	507.9	679.9	267.8	201.0	7.1	344.6	-153.5	-582.3
Преки инвестиции в чужбина	-42.3	-9.0	-41.3	-19.7	-13.4	-13.8	-7.1	-17.6	-34.4	-20.9	-8.4	-363.9	-14.4	27.8	-373.0
Дялов капитал ¹	-26.7	-7.8	-39.2	-22.3	-6.9	-7.4	-4.2	-11.9	-27.5	-19.9	-8.0	-362.1	-14.4	12.2	-348.0
Банки	0.0	-0.1	-6.2	0.0	0.0	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.0
Други сектори	-26.7	-7.7	-33.1	-22.3	-6.9	-7.2	-4.2	-11.9	-27.5	-19.9	-8.0	-362.1	-14.4	12.2	-350.0
Рейнвестирана печалба	0.1	0.1	0.1	1.1	1.1	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-11.2
Банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сектори	0.1	0.1	0.1	1.1	1.1	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-11.2
Друг капитал ²	-15.7	-1.3	-2.2	1.5	-7.6	-7.5	-3.0	-5.7	-6.9	-1.0	-0.4	-1.9	0.0	15.7	-13.8
Банки	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сектори	-15.7	-1.3	-2.2	1.5	-7.6	-7.5	-3.0	-5.7	-6.9	-1.0	-0.4	-1.9	0.0	15.7	-13.8
Преки инвестиции в България	540.4	582.5	517.0	560.2	800.5	492.2	479.1	525.5	714.3	288.7	209.4	371.1	359.1	-181.3	-209.3
Дялов капитал ³	238.8	362.9	279.5	226.9	595.5	417.1	310.1	299.7	301.4	179.8	201.2	147.6	181.3	-57.6	-95.2
Банки	-3.8	40.0	-11.3	18.8	143.7	119.5	9.4	120.4	120.4	14.3	10.3	9.8	10.2	14.0	40.4
Други сектори	242.6	322.9	290.8	226.9	576.7	273.4	190.7	290.3	181.0	165.5	190.9	137.9	171.0	-71.6	-135.7
в т. ч. в <i>недвижими имоти</i>	155.2	205.4	164.2	152.8	156.3	105.9	127.6	167.0	137.9	109.8	130.3	97.3	133.8	-21.4	-36.1
Рейнвестирана печалба ⁴	28.0	28.0	28.0	36.8	36.8	36.8	37.5	37.5	37.5	39.1	39.1	39.1	39.1	11.1	46.8
Банки	28.0	28.0	28.0	36.8	36.8	36.8	37.5	37.5	37.5	39.1	39.1	39.1	39.1	11.1	46.8
Други сектори	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Друг капитал ²	273.6	191.6	209.5	296.5	168.1	38.2	131.5	188.3	375.4	69.7	-30.9	184.3	138.7	-134.9	-160.9
Банки	0.7	0.9	18.0	33.0	1.2	6.0	71.1	71.2	215.5	2.1	2.2	0.3	2.1	1.4	-20.0
Други сектори	272.9	190.7	191.5	263.4	166.9	32.2	60.4	117.1	159.9	67.6	-33.1	184.0	136.6	-136.3	-140.9
Сливания и придобивания, нето ⁵	0.0	0.0	0.0	0.0	-7.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

* Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

¹ На база информация от банките и тримесечните отчети на фирмите с преки инвестиции в чужбина.

² На база на получените в БНБ отчети за задълженията и вземанията по финансови кредити и търговски кредити между свързани лица.

Поради тримесечната отчетност, данните подлежат на ревизия.

³ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и БНБ.

⁴ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само рейнвестираната печалба на банките.

⁵ В статията се отразяват сделки, които представляват придобивания или сливания.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ПОРТФЕЙЛНИ ИНВЕСТИЦИИ

	(милioni евро)												Разлика 2008/2007				
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	Акумулирани данни от началото на годината * към 30.IV.2007	към 30.IV.2008	Месец	Период
Портфейлни инвестиции, нето	35.7	17.0	-52.2	130.4	-151.8	16.4	-86.3	43.0	-206.8	81.0	-12.9	-62.6	-81.0	-180.3	-75.4	-116.7	104.9
Портфейлни инвестиции: активи^{1,2}	36.9	45.5	-63.3	31.8	44.0	56.0	-16.7	-39.8	-103.2	101.3	-31.2	-44.3	-22.5	11.5	3.3	-59.4	-8.1
Акции	-1.2	-2.0	-14.2	-17.7	-8.3	-6.0	-10.0	-13.6	-4.1	-3.6	-12.4	-0.1	-7.4	-16.1	-23.5	-6.2	-7.3
Облигации	38.1	47.6	-49.1	49.5	52.2	61.9	-6.7	-26.2	-99.0	104.9	-18.8	-44.2	-15.1	27.6	26.8	-53.2	-0.8
Дългосрочни дългови инструменти	24.7	40.4	-9.5	25.6	49.2	18.8	-11.7	-60.0	-33.3	13.2	6.0	-24.3	-20.2	2.8	-25.3	-45.0	-28.1
Банки	34.4	44.9	-9.1	33.3	61.1	14.2	0.2	-18.0	-11.5	23.1	13.0	-4.9	-4.8	24.6	26.4	-39.2	1.8
Други сектори	-9.6	-4.5	-0.4	-7.7	-11.9	4.6	-11.9	-42.0	-44.8	-9.8	-7.0	-19.4	-15.4	-21.8	-51.7	-5.8	-29.9
Инструменти на паричния пазар	13.4	7.2	-39.6	23.9	3.1	43.1	5.0	33.8	-65.7	91.6	-24.8	-19.9	5.2	24.8	52.1	-8.2	27.3
Банки	13.4	7.2	-39.6	23.9	3.1	43.1	5.0	33.8	-65.7	91.6	-24.8	-19.9	5.2	24.8	52.1	-8.2	27.3
Други сектори	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Портфейлни инвестиции: пасиви¹	-1.2	-28.5	11.1	98.6	-195.8	-39.5	-69.6	82.8	-103.7	-20.3	18.3	-18.2	-58.5	-191.8	-78.7	-57.3	113.0
Акции	15.0	-19.0	25.7	112.6	-49.0	-1.6	-2.7	-28.2	-24.0	-8.7	-8.8	-10.5	-13.0	66.0	-40.9	-28.0	-106.9
Банки ³	-0.1	8.6	22.8	6.0	1.0	0.8	9.0	-1.0	4.7	-9.8	-3.3	-3.2	-1.4	5.0	-17.6	-1.3	-22.6
Други сектори ³	15.1	-27.6	2.9	106.6	-50.0	-2.4	-11.8	-27.2	-28.7	1.1	-5.5	-7.3	-11.6	61.0	-23.3	-26.7	-84.3
Облигации	-16.3	-9.5	-14.6	-14.1	-146.8	-37.9	-66.9	111.0	-79.7	-11.6	27.1	-7.7	-45.5	-257.7	-37.8	-29.2	219.9
Дългосрочни дългови инструменти	-16.4	-9.5	-14.5	-14.1	-34.3	-37.9	-0.4	111.0	-79.7	-11.6	27.1	-7.7	-45.5	-257.9	-37.8	-29.1	220.0
Държавно управление ^{4,5}	-14.4	-11.5	-14.5	-1.4	-25.6	-38.4	0.1	5.7	14.6	-9.5	27.2	-1.6	-43.4	-253.9	-27.3	-29.0	226.6
Банки ³	0.0	9.9	0.0	-11.9	-6.6	-0.1	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.5	0.0	0.0	0.5
Други сектори ³	-2.0	-8.0	0.0	-0.8	-2.0	0.6	-0.5	105.4	-94.3	-2.1	-0.2	-6.1	-2.1	-3.5	-10.6	-0.1	-7.1
Инструменти на паричния пазар	0.1	0.0	-0.1	0.0	-112.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Държавно управление ^{4,5}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Банки ³	0.1	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
Други сектори ³	0.0	0.0	0.0	0.0	-112.5	0.0	-66.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Финансови деривати, нето	-9.2	-7.2	-8.1	-4.0	-10.3	13.6	31.2	-18.4	-30.3	0.4	-10.0	-22.1	-13.1	-27.7	-44.8	-3.9	-17.1
Финансови деривати: активи	-15.0	-7.5	-7.7	-4.6	-10.3	-4.4	-3.7	-18.2	-9.4	0.1	-9.9	-21.8	-13.1	-35.2	-44.6	2.0	-9.5
Финансови деривати: пасиви	5.9	0.3	-0.4	0.7	0.0	18.1	34.9	-0.3	-21.0	0.3	-0.1	-0.3	0.0	7.5	-0.2	-5.9	-7.6

* Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

¹ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаляване на пасиви).

² На база на месечни данни от банките и тримесечни данни от останалите инвестиционни посредници.

Поради тримесечната отчетност на небанковите инвестиционни посредници данните подлежат на ревизия.

³ Данни на база на месечни справки от Централен депозитар.

⁴ За емисии на ДЦК на вътрешния пазар данните са на база на тримесечни отчети на първичните дилъри на ДЦК.

Поради тримесечната отчетност на първичните дилъри на ДЦК данните подлежат на ревизия.

⁵ За емисии на ДЦК на външния пазар данните са на база на месечни справки от банките и Министерството на финансите.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ДРУГИ ИНВЕСТИЦИИ
(СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ)

	Разлика 2008/2007															
	IV '07	V '07	VI '07	VII '07	VIII '07	IX '07	X '07	XI '07	XII '07	I '08	II '08	III '08	IV '08	Акумулирани данни от началото на годината * към 30.IV.2007	Месец	Период
Други инвестиции, нето	362.2	-169.2	703.6	55.1	196.9	1210.7	291.9	546.5	261.9	105.4	632.1	881.3	721.0	1397.8	358.9	942.1
Други инвестиции: активи	221.2	-128.6	-26.7	-323.2	-405.0	570.4	-115.8	-378.5	-389.5	712.1	187.6	-157.7	197.3	691.6	939.3	247.7
Търговски кредити ¹	-27.4	-27.4	-27.5	2.7	-11.7	-11.0	-36.5	-12.0	-49.4	-31.3	-23.9	-42.0	10.0	-117.5	0.0	117.5
Заеми	1.9	-6.5	-7.5	-14.1	-6.6	-11.0	-14.3	-10.5	-44.2	-35.5	-2.2	-22.3	10.0	-10.6	-87.1	-76.5
Банки ²	5.0	-5.6	4.8	-6.6	-5.8	-22.9	-11.4	-10.9	-42.2	-32.8	-0.2	-8.5	10.0	-1.6	-49.9	-48.3
Дългосрочни	0.8	-4.5	6.1	-5.8	-22.9	1.3	-11.4	-10.9	-42.2	-32.8	-0.2	-8.5	10.0	-3.4	-53.2	-49.7
Краткосрочни	4.2	-1.1	-1.3	-0.8	11.9	-1.8	-2.9	0.4	-2.0	-2.7	-2.0	-13.8	21.7	1.8	3.3	1.4
Други сектори ³	-3.1	-0.9	-12.2	-7.5	-0.8	-10.5	-22.3	-1.6	-5.1	4.2	-21.7	-19.7	0.0	-9.0	-37.2	3.1
Дългосрочни	-1.9	-1.0	-5.6	-5.4	0.2	-0.1	17.6	-0.4	-0.6	0.0	-3.8	-2.4	0.0	3.8	-6.2	1.9
Краткосрочни	-1.2	0.1	-6.6	-2.1	-1.0	-10.5	-39.8	-1.2	-4.5	4.2	-17.8	-17.4	0.0	-12.8	-31.0	1.2
Валута и депозити	254.0	-108.6	3.1	-272.3	-383.4	568.4	-76.7	-367.1	-327.2	746.2	196.4	-116.7	185.9	884.6	1011.7	127.1
Банки ⁴	216.5	-127.6	-15.9	-189.6	-282.0	669.7	-93.0	-364.6	-343.7	742.0	192.2	-120.9	185.9	781.3	999.1	217.8
Други сектори ⁵	18.5	18.5	18.5	-93.9	-93.9	-93.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	84.9	0.0	-84.9
Други активи	-7.3	13.9	5.1	-39.5	-12.7	10.5	-2.6	0.6	-12.9	-2.8	15.0	1.0	1.4	-64.9	14.7	79.6
Други инвестиции: пасиви	140.9	-40.6	730.3	378.2	601.9	640.3	407.7	925.0	651.4	-606.7	444.6	1039.0	523.7	706.3	1400.6	694.3
Търговски кредити ⁶	79.0	79.0	79.4	-11.3	-11.4	-11.2	38.4	38.1	38.2	-3.2	-3.2	-2.8	0.0	33.3	-9.3	-42.5
Заеми	-156.4	-18.1	703.9	435.3	357.7	332.0	245.4	459.0	-20.2	217.2	126.0	526.7	207.2	175.6	1077.2	901.6
Централна банка ⁷	-235.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-255.3	0.0	235.4
Заеми от МВФ	-235.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-255.3	0.0	235.4
Държавно управление ⁷	-1.0	-0.4	121.9	16.9	20.7	-26.1	-9.8	-1.3	-44.7	8.3	-33.9	-257.4	-13.0	-46.0	-296.1	-12.1
Дългосрочни	-1.0	-0.4	121.9	16.9	20.7	-26.1	-9.8	-1.3	-44.7	8.3	-33.9	-257.4	-13.0	-46.0	-296.1	-12.1
Банки ²	-100.6	-172.0	409.3	68.7	51.1	82.0	46.8	31.0	-72.1	10.3	42.9	157.4	170.3	-250.9	380.9	631.9
Дългосрочни	7.2	-142.9	269.0	136.0	47.0	96.3	23.7	14.5	40.6	2.7	15.8	28.7	229.4	30.4	276.6	246.2
Краткосрочни	-107.8	-29.1	140.3	-67.3	4.1	-14.2	23.1	16.5	-112.7	7.6	27.1	128.7	-59.1	-281.3	104.3	385.6
Други сектори ³	180.6	154.3	172.7	349.7	285.9	276.1	208.5	429.2	96.6	198.6	117.1	626.7	49.9	727.8	992.3	264.5
Дългосрочни	102.7	42.0	90.2	195.7	-200.4	69.4	94.9	234.0	115.1	85.6	36.2	373.5	29.0	294.5	524.3	229.8
Краткосрочни	77.8	112.3	82.4	154.0	486.3	206.7	113.6	195.2	-18.5	113.0	80.8	253.2	21.0	433.2	-73.7	34.8
Валута и депозити ⁸	204.5	-119.9	-53.8	-37.5	195.3	393.2	136.3	404.5	630.9	-787.3	296.4	305.8	520.1	479.5	335.0	-144.5
Банки	204.5	-119.9	-53.8	-37.5	195.3	393.2	136.3	404.5	630.9	-787.3	296.4	305.8	520.1	479.5	335.0	-144.5
Други пасиви	13.8	18.4	0.9	-8.3	60.3	-73.7	-12.4	23.3	2.6	-33.4	25.3	209.3	-203.6	17.9	-2.2	-217.4

* Преверителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчети за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

¹ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

² Данни въз основа на месечните отчети на банки.

³ Данни въз основа на тримесечните отчети на търговските фирми. Поради тримесечната отчетност, данните подлежат на ревизия.

^{4,5} Източник: "Парична статистика", БНБ.

⁵ Източник: Банка за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. За октомври 2007 г. и 2008 г. данните подлежат на ревизия.

⁶ Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

⁷ Източник: Министерство на финансите и БНБ.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ

ГЕОГРАФСКО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ (милиони евро)	януари - април 2007 г.		януари - април 2008 г.		Разлика 2008/2007		
	Останал свят	Държави извън ЕС	Останал свят	Държави извън ЕС	Останал свят	Държави от ЕС	
	Държави от ЕС	Държави извън ЕС	Държави от ЕС	Държави извън ЕС	Държави от ЕС	Държави извън ЕС	
Текуща сметка¹	-2125.8	-917.7	-2432.1	-1075.2	-1357.0	132.9	-439.2
Стоки, нефакторни услуги и доход, нето	-2216.9	-982.2	-2771.4	-1376.4	-1395.0	-141.7	-412.9
Стоки и нефакторни услуги, нето	-2176.2	-907.7	-2734.9	-1380.4	-1354.5	-112.0	-446.7
Търговски баланс ²	-2100.0	-927.7	-2553.6	-1226.7	-1326.9	-54.4	-399.2
Стоки: кредит (FOB)	3926.1	1414.7	5015.6	3100.4	1915.2	588.9	500.5
Стоки: дебит (FOB)	-6026.1	-2342.4	-7569.2	-4327.1	-3242.2	-643.3	-899.8
Услуги, нето	-76.2	19.9	-181.3	-153.7	-27.6	-57.6	-47.5
Услуги: кредит	969.5	311.5	1093.1	760.9	332.2	103.0	20.6
Транспорт ³	337.4	117.2	389.2	262.8	126.4	42.6	9.3
Пътувания ⁴	351.6	98.4	392.4	279.4	113.0	40.8	14.6
Други услуги	280.5	96.0	311.5	218.7	92.7	34.2	-3.2
Некласифицирани услуги	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Услуги: дебит	-1045.7	-291.6	-1274.4	-914.7	-359.7	-160.6	-68.1
Транспорт ³	-343.2	-125.4	-447.5	-272.1	-175.4	-54.2	-50.1
Пътувания ⁴	-389.0	-71.6	-497.2	-410.0	-87.2	-92.7	-15.6
Други услуги	-313.4	-94.6	-329.6	-232.5	-97.1	-13.7	-2.5
Некласифицирани услуги	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Доход, нето	-40.7	-74.4	-36.5	4.0	-40.5	-29.7	33.9
Доход: кредит	473.8	66.4	554.3	469.0	85.4	61.5	19.0
Компенсации на наетите ⁵	379.7	20.5	455.6	415.0	40.6	55.8	20.2
Инвестиционен доход	94.1	45.9	98.7	54.0	44.8	5.7	-1.1
Доход: дебит	-514.6	-140.8	-590.9	-465.0	-125.9	-91.2	14.9
Компенсации на наетите	-10.1	-4.1	-10.8	-6.0	-4.8	0.0	-0.7
Инвестиционен доход	-504.5	-136.7	-580.0	-459.0	-121.1	-91.1	15.6
Текущи трансфери, нето	91.1	64.4	339.3	301.2	38.1	274.5	-26.4
Текущи трансфери: кредит	266.7	90.0	601.3	521.8	79.5	345.0	-10.5
Текущи трансфери: дебит	-175.6	-25.5	-262.0	-220.5	-41.4	-70.5	-15.9
Капиталова сметка^{1,6}	33.7	0.1	197.2	197.2	0.1	163.6	0.0
Капиталови трансфери, нето	33.7	0.1	197.2	197.2	0.1	163.6	0.0
Капиталови трансфери, кредит	33.8	0.1	197.2	197.2	0.1	163.5	0.0
Капиталови трансфери, дебит	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
Финансова сметка^{1,6}	2368.7	-347.8	2030.7	3213.5	-1182.8	497.0	-835.0
Преки инвестиции, нето	1402.9	127.0	820.6	676.6	144.0	-599.2	16.9
Преки инвестиции в чужбина	-34.7	-51.1	-407.6	-386.2	-21.5	-402.6	29.6
Дялов капитал	-56.4	-48.4	-404.4	-385.4	-18.9	-377.5	29.5
Рейнвестирана печалба	11.2	11.4	0.0	0.0	0.0	0.2	-11.4
Друг капитал	10.6	-14.0	-3.3	-0.7	-2.5	-25.3	11.5
Преки инвестиции в България ⁷	1437.6	178.1	1228.2	1062.8	165.4	-196.7	-12.7
Дялов капитал	805.1	184.1	709.9	541.3	168.6	-95.2	-15.5
Рейнвестирана печалба	109.7	4.4	156.5	149.7	6.8	44.4	2.4
Друг капитал ⁸	522.7	-10.4	361.9	371.8	-9.9	-161.4	0.5

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ
ГЕОГРАФСКО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ (милиони евро)	януари - април 2007 г.		януари - април 2008 г.		Разлика 2008/2007	
	Останал свят	Държава извън ЕС	Останал свят	Държава извън ЕС	Останал свят	Държава от ЕС
	Държава от ЕС	Държава извън ЕС	Държава от ЕС	Държава извън ЕС	Държава от ЕС	Държава извън ЕС
Сливания и придобивания, нето ⁹	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Портфейлни инвестиции, нето	-180.3	-262.7	-75.4	-77.7	104.9	-160.1
Портфейлни инвестиции: активи ¹⁰	11.5	-11.7	3.3	-19.3	-8.1	-42.5
Акции	-16.1	-2.5	-23.5	-24.3	-7.3	-10.6
Облигации	27.6	-9.2	26.8	5.0	-0.8	-31.8
Портфейлни инвестиции: пасиви	-191.8	-250.9	-78.7	-58.4	113.0	-117.6
Акции	66.0	7.4	-40.9	-57.2	-106.9	-115.8
Облигации	-257.7	-258.3	-37.8	-1.2	219.9	-1.8
Финансови деривати, нето	-27.7	-13.5	-44.8	-33.0	-17.1	-18.7
Други инвестиции, нето	1397.8	25.3	2339.9	2647.5	942.1	1275.0
Други инвестиции: активи	691.6	189.7	939.3	962.4	247.7	460.5
Търговски кредити ¹¹	-117.5	-52.5	0.0	0.0	117.5	65.0
Заеми	-10.6	-1.6	-87.1	-37.4	-76.5	-28.4
Валута и депозити ¹²	884.6	264.0	1011.7	972.5	127.1	351.9
Други активи	-64.9	-20.2	14.7	27.2	79.6	72.0
Други инвестиции: пасиви	706.3	-164.4	1400.6	1685.1	694.3	814.5
Търговски кредити ¹³	33.3	-87.6	-9.3	37.4	-42.5	-83.5
Заеми	175.6	-149.3	1077.2	1276.7	901.6	951.9
Валута и депозити	479.5	75.6	335.0	372.6	-144.5	-31.3
Други пасиви	17.9	-3.1	-2.2	-1.6	-20.2	-22.6
Резервни активи на БНБ ¹⁴	-224.0		-1009.6		-785.6	
Грешки и пропуски	-276.7		204.2		480.9	

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари - март 2008 г. са ревизирани. С отчета за май 2008 г. предстои ревизия на данните за платежния баланс за април 2008 г.

² Данни от митническите декларации, допълнени с данни от НСИ и обработени от БНБ по дата на митническата декларация. Данните са съгласувани с НСИ.

³ За 2008 г. предварителни данни на НСИ към 5 юни 2008 г., които включват данни от системата *Интраслат* за страните от ЕС и данни от митническите декларации за страните извън ЕС. Оценката на вноса по цени FOB е на база на методологията на БНБ и НСИ.

⁴ Оценки за товарен транспорт по методологията на БНБ и НСИ.

⁵ Оценки по методологията на БНБ.

⁶ Данните за броя на българите, излезли от страната през 2007 - 2008 г. се базират на информацията от НСПТ.

⁷ Данните за броя на чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и др.

⁸ Данните за 2007 г. и 2008 г. включват само реинвестираната печалба на банките.

⁹ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централен депозитар, банките и др.

¹⁰ На база на месечни данни от банките и тримесечни данни от останалите инвестиционни посредници.

¹¹ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

¹² Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹³ В статията се отразяват сделки, които представляват придобивания или сливания.

¹⁴ На база на получените в БНБ отчети за задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

Поради тримесечната отчетност на небанковите инвестиционни посредници данните подлежат на ревизия.

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

Поради тримесечната отчетност на страната за международни разплащания (BIS) за януари - септември 2007 г. За октомври - декември 2007 и 2008 г. данните подлежат на ревизия.

Поради тримесечната отчетност на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

Не се включват изменението на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови разлики. Отрицателният знак (-) показва увеличение на резервните активи, а положителният (+) - намаление.

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	III										IV	
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2007	2008
Брутен външен дълг¹												
Брутен външен дълг, млн. евро ²	10846.6	11882.7	11934.9	10768.9	10640.6	12658.5	15268.2	20369.9	28123.7	21048.2	29212.0	21509.3
Външен дълг на публичния сектор, млн. евро ³	9396.1	9876.7	9698.5	7960.6	7047.9	6585.2	5139.0	4491.1	4039.3	4205.4	3777.1	3917.1
Външен дълг на частния сектор, млн. евро ⁴	1450.5	2006.0	2236.5	2808.3	3592.7	6073.2	10129.1	15878.8	24084.4	16842.9	25434.9	17592.2
Брутен външен дълг (% от БВП ⁵)	89.2	86.9	78.6	65.0	60.1	63.8	69.8	80.7	97.3	72.8	89.2	74.4
Публичен и публичногарантиран външен дълг (% от БВП)	77.2	72.2	63.8	48.1	39.8	33.2	23.5	17.8	14.0	14.6	11.5	13.6
Частен негарантиран външен дълг (% от БВП)	11.9	14.7	14.7	17.0	20.3	30.6	46.3	62.9	83.3	58.3	77.7	60.9
Брутен външен дълг (% от износ на СНФУ) ⁶	200.1	156.0	147.4	126.1	112.5	111.6	117.2	125.8	155.4			
Краткосрочен дълг/брутен външен дълг (%)	9.9	11.1	9.1	14.1	14.3	19.3	24.7	30.1	33.9	30.9	33.9	31.9
Краткосрочен външен дълг (% от БВП)	8.8	9.6	7.2	9.1	8.6	12.3	17.2	24.3	33.0	22.5	30.3	23.7
Обслужване на brutния външен дълг¹												
Обслужване на brutния външен дълг, млн. евро ⁷	972.3	1263.5	1684.5	1403.1	1333.4	2621.1	5758.1	4275.5	5716.4	1657.8	1799.3	2094.8
Платени лихви, млн. евро	525.7	721.3	1099.4	1026.6	966.6	2271.2	5366.2	3832.8	5146.0	1461.3	1647.9	1864.3
Платени лихви, млн. евро	446.7	542.1	585.1	376.6	366.8	349.8	391.9	442.7	570.3	196.5	151.4	230.6
Обслужване на външния дълг на публичния сектор, млн. евро ³	844.5	987.1	1355.6	995.6	737.2	1473.9	2429.0	1114.0	1180.5	460.9	457.0	734.3
Платени лихви, млн. евро	416.4	473.1	807.0	660.5	424.3	1182.9	2138.1	873.4	931.9	342.6	362.8	606.3
Платени лихви, млн. евро	428.1	514.0	548.6	335.1	312.9	291.0	290.9	240.6	248.6	118.3	94.2	128.0
Обслужване на външния дълг на частния сектор, млн. евро ⁴	127.8	276.3	329.0	407.6	596.2	1147.2	3329.2	3161.5	4535.9	1196.9	1342.3	1360.6
Платени лихви, млн. евро	109.3	248.2	292.4	366.1	542.2	1088.4	3228.1	2959.5	4214.2	1118.7	1285.1	1257.9
Платени лихви, млн. евро	18.5	28.1	36.5	41.5	53.9	58.8	101.0	202.1	321.8	78.2	57.2	102.6
Обслужване на brutния външен дълг (% от БВП)	8.0	9.2	11.1	8.5	7.5	13.2	26.3	16.9	19.8	5.7	5.5	7.2
Обслужване на brutния външен дълг (% от износ на СНФУ)	17.9	16.6	20.8	16.4	14.1	23.1	44.2	26.4	31.6	45.8	40.5	42.8
Платежен баланс¹												
(млн. евро)												
Текуща сметка	-586.9	-761.4	-855.2	-402.5	-972.3	-1306.9	-2705.7	-4490.4	-6219.9	-1574.0	-1752.2	-2125.8
Търговско салдо ⁸	-1007.7	-1279.9	-1778.3	-1878.0	-2425.6	-2953.5	-4409.7	-5562.3	-7357.0	-1575.0	-1796.0	-2100.0
Износ FOB	3733.7	5253.1	5714.2	6062.9	6668.2	7984.9	9466.3	12011.9	13473.6	2899.1	3643.9	3926.1
Износ FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	-0.3	40.7	8.8	6.1	10.0	19.7	18.6	26.9	12.2	8.5	25.7	7.1
Внос FOB	4741.4	6533.0	7492.6	7940.9	9093.8	10938.4	13876.1	17574.1	20830.6	4474.1	5439.9	6026.1
Внос FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	16.3	37.8	14.7	6.0	14.5	20.3	26.9	26.7	18.5	19.5	21.6	18.5
Текуща и капиталова сметка	-589.2	-735.9	-855.3	-402.6	-972.5	-1143.5	-2466.2	-4310.8	-5870.2	-1546.6	-1567.6	-2092.1
Капиталова и финансова сметка	803.4	923.8	754.9	1842.8	2324.9	2458.3	3978.9	7022.8	10479.1	1753.3	2253.4	2881.7
Финансова сметка	805.6	898.4	755.0	1842.9	2325.1	2294.9	3739.4	6843.2	10129.4	1725.9	2068.8	2848.0
Преки инвестиции в България ⁹	866.0	1103.3	903.4	980.0	1850.5	2735.9	3152.1	5961.0	6108.9	897.2	869.2	1437.6
Преки инвестиции в България/дефицит на текущата сметка (%)	147.6	144.9	105.6	243.5	190.3	209.3	116.5	132.7	98.2	57.0	49.6	67.6
Портфейлни инвестиции - активи ¹⁰	-195.0	-56.4	-24.7	227.2	-69.2	-51.9	-72.5	-370.4	-95.3	-44.0	-5.9	-16.2
Портфейлни инвестиции - пасиви ¹⁰	9.2	-135.4	118.8	-325.9	-121.8	-435.6	-1126.5	535.0	-436.4	-190.5	-20.2	-191.8
Други инвестиции - активи ¹⁰	-49.9	-342.2	-116.8	331.8	228.8	-1366.7	-33.6	-2353.0	-505.5	470.4	742.0	691.6
Други инвестиции - пасиви ¹⁰	191.6	332.6	-114.9	658.7	460.1	1897.0	1745.4	3207.5	5255.8	585.2	876.8	1400.6
(% от БВП)												
Текуща сметка	-4.8	-5.6	-5.6	-2.4	-5.5	-6.6	-12.4	-17.8	-21.5	-5.4	-5.3	-7.4
Търговско салдо	-8.3	-9.4	-11.7	-11.3	-13.7	-14.9	-20.2	-22.0	-25.5	-5.5	-5.5	-7.8
Износ FOB	30.7	38.4	37.6	36.6	37.7	40.2	43.3	47.6	46.6	10.0	11.1	13.6
Внос FOB	39.0	47.8	49.3	47.9	51.4	55.1	63.4	69.6	72.1	15.5	16.6	20.9
Услуги, нето	2.5	4.0	2.2	3.1	3.1	3.3	3.7	3.7	3.8	-0.2	-0.4	-0.3
Пътувания, нето	3.2	4.3	3.2	2.6	3.3	3.5	4.1	3.5	3.3	-0.1	-0.3	-0.3
Доход, нето	-1.4	-2.5	0.2	2.4	1.6	1.2	0.3	-2.1	-1.1	0.0	0.2	-0.1
Текущи трансфери, нето	2.3	2.3	3.7	3.4	3.5	3.7	3.7	2.7	1.2	0.2	0.4	0.3
Текуща и капиталова сметка	-4.8	-5.4	-5.6	-2.4	-5.5	-6.8	-11.3	-17.1	-20.3	-5.4	-4.8	-7.2

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	III										IV		
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2008	2007	2008
Капиталова и финансова сметка	6.6	6.8	5.0	11.1	13.1	12.4	18.2	27.8	36.3	6.1	6.9	10.0	9.9
Финансова сметка	6.6	6.6	5.0	11.1	13.1	11.6	17.1	27.1	35.1	6.0	6.3	9.9	9.3
Преки инвестиции в България	7.1	8.1	5.9	5.9	10.5	13.8	14.4	23.6	21.1	3.1	2.7	5.0	3.7
Портфейлни инвестиции - активи	-1.6	-0.4	-0.2	1.4	-0.4	-0.3	-0.3	-1.5	-0.3	-0.2	0.0	-0.1	-0.1
Портфейлни инвестиции - пасиви	0.1	-1.0	0.8	-2.0	-0.7	-2.2	-5.1	2.1	-1.5	-0.7	-0.1	-0.7	-0.2
Други инвестиции - активи	-0.4	-2.5	-0.8	2.0	1.3	-6.9	-0.2	-9.3	-1.7	1.6	2.3	2.4	2.9
Други инвестиции - пасиви	1.6	2.4	-0.8	4.0	2.6	9.6	8.0	12.7	18.2	2.0	2.7	3.3	4.3
Други индикатори ¹¹													
Брутни външни активи, млн. евро ¹²	5051.2	6157.2	6870.9	6896.1	7203.3	9482.3	10689.4	14146.7	17111.2	13562.9	16429.4	13456.0	17076.2
Резервни активи на БНБ, млн. евро ¹³	3206.9	3718.7	4061.2	4574.8	5308.6	6770.4	7370.3	8926.4	11936.6	8980.7	12114.5	9166.5	12936.8
Чуждестранни активи на ТБ, млн. евро	1485.0	2087.0	2385.3	1944.5	1535.2	2288.4	2773.2	4227.1	4026.3	3648.9	3166.7	3356.1	2991.3
Депозити на нефинансовия сектор в чужбина, млн. евро ¹⁴	359.3	351.4	424.4	376.8	359.5	423.6	545.9	993.2	1148.2	933.3	1148.2	933.3	1148.2
Нетен външен дълг, млн. евро ¹⁵	5795.4	5725.5	5064.0	3872.8	3437.3	3176.1	4578.8	6223.2	11012.6	7485.4	12782.6	8053.3	
Нетен външен дълг (% от БВП)	47.6	41.9	33.3	23.4	19.4	16.0	20.9	24.7	38.1	25.9	39.0	27.9	
Резервни активи на БНБ/внос на СНФУ (в месеци)	6.3	5.3	5.2	5.6	5.7	6.0	5.3	5.1	5.9	5.1	5.7	5.2	5.9
Резервни активи на БНБ/краткосрочен дълг (%)	298.5	282.2	373.4	301.9	348.1	277.3	195.5	145.8	125.2	138.3	122.2	133.8	
Резервни активи на БНБ/валутни депозити (%) ¹⁶	278.9	258.3	190.3	196.8	213.6	257.9	221.3	206.9	202.1	201.8	196.2	200.7	205.4
Номинален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁷	113.4	112.6	117.1	121.6	126.8	127.9	124.1	126.4	127.5	126.4	129.5	126.6	130.1
Реален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁸	118.3	123.1	126.8	131.4	140.0	141.7	141.5	148.9	161.9	150.5	167.3	150.5	168.6

* Индикаторите, за които изчисляване се ползват данни от външния дълг, се публикуват с отчета за брутна външен дълг за съответния месец.

¹ Предварителни данни за 2007 г. и 2008 г. Данните, които отразяват потоци, обхващат периода от началото на годината до края на отчетния месец, а тези, които представляват размер (салдо), са към края на отчетния месец.

² Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода. Включително външните задължения на страната по търговски кредити, по получени аванси и към доставчици.

³ Източник: Министерството на финансите, Българската народна банка, банките, местните компании.

⁴ Източник: банките, местни компании.

⁵ В изчисляването на индикаторите, в които участва брутен вътрешен продукт (БВП), са използвани следните данни: брутен вътрешен продукт за 2007 г. (предварителни данни на НСИ) в размер на 28 898 млн. евро и оценка за 2008 г. - 32 753 млн. евро.

⁶ Стоки и нефакторни услуги. Индикаторът се изчислява на годишна база.

⁷ Фактически плащания. Данните са преизчислени по средномесечен курс на съответните валути. Не се включват плащанията по револвиращи кредити.

⁸ За 2006 г. окончателни данни от Агенция "Митници", допълнени с информация от НСИ и обработени от БНБ. Предварителни данни за 2007 г.

За 2008 г. предварителни данни на НСИ, които включват данни от системата „ИНТРАСТАТ“

за страните от ЕС и данни от митнически декларации за страните извън ЕС към 5 юни 2008 г.

⁹ Данни от фирми с чуждестранно участие. Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, банките и др.

Предварителни данни за 2007 г. и 2008 г.

¹⁰ Знак (-) означава увеличение на активи и намаление на пасиви, а знак (+) намаление на активи и увеличение на пасиви. Включително финансови деривати.

¹¹ Източник на данни за паричните агрегати, активите на банките и валутните депозити: *Парична статистика (април 2008 г.)*.

¹² Включва резервните активи на БНБ, активите на банките в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

¹³ Включва монетарно и немонетарно злато. Източник: управление „Емисионно“.

¹⁴ Източник: Банка за международни разплащания - Базел. За септември - декември 2007 г. и 2008 г. са използвани последните публикувани данни - за септември 2007 г.

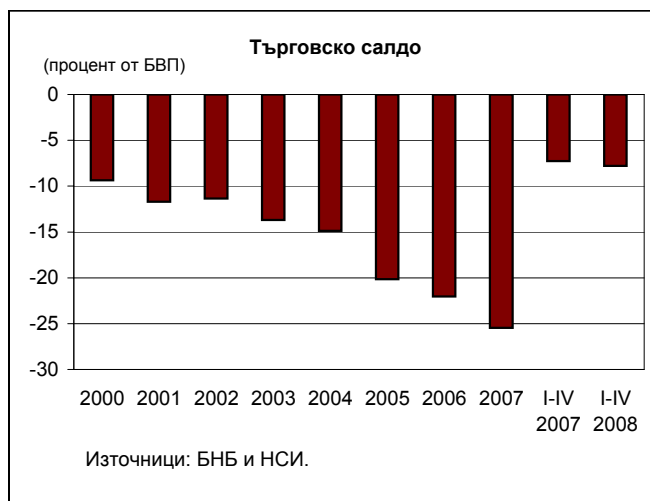
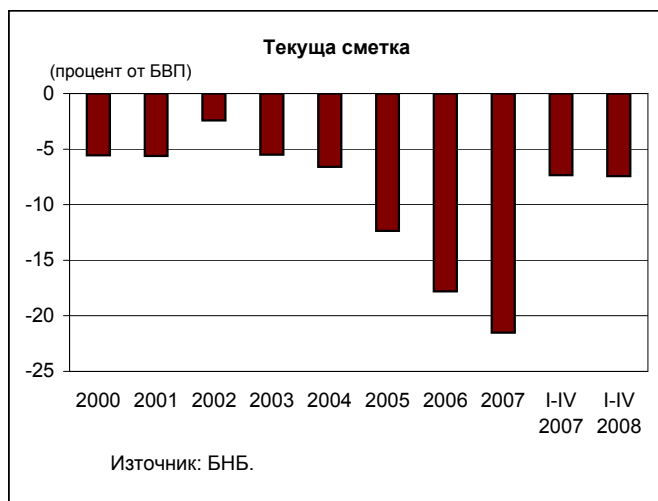
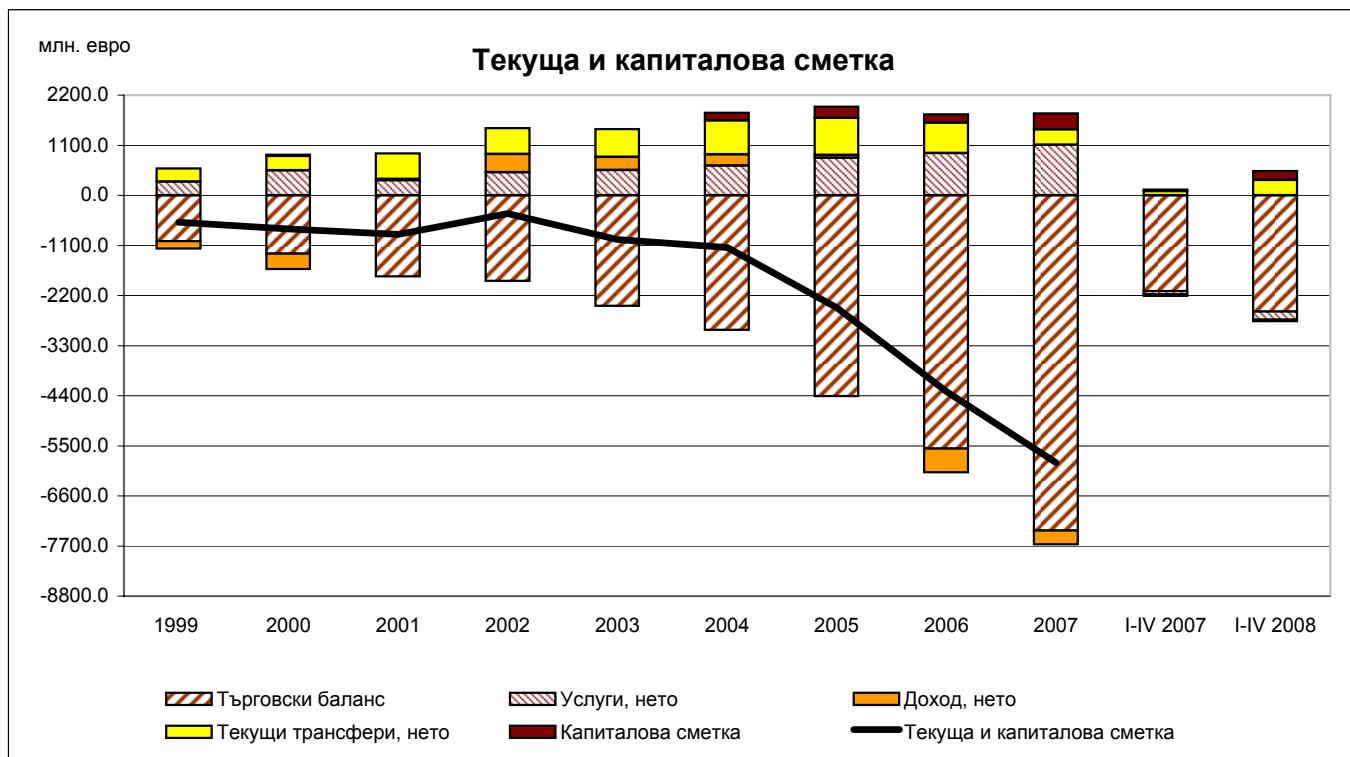
¹⁵ Разлика между размера на брутна външен дълг и размера на брутният външни активи.

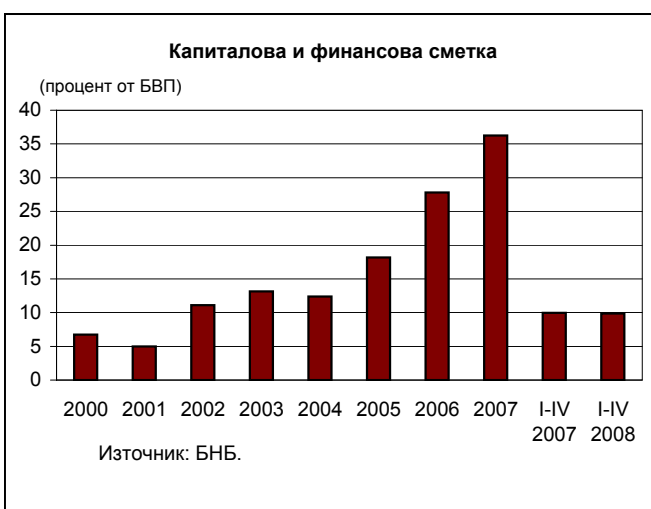
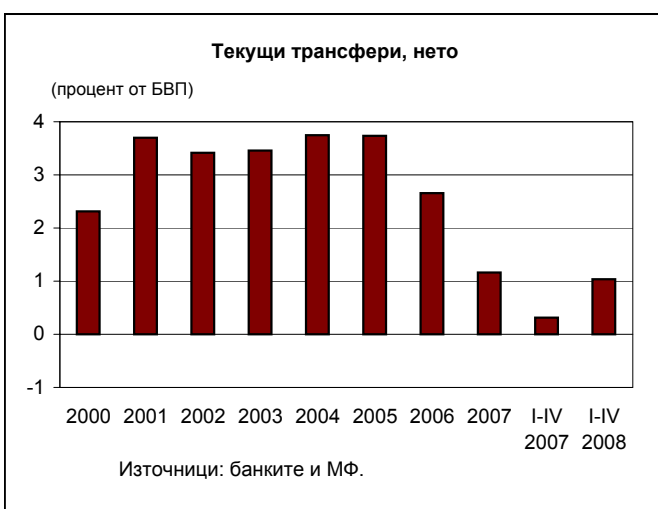
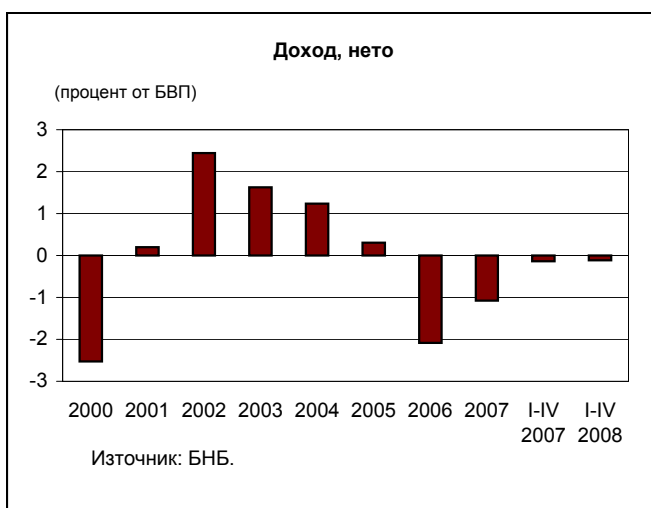
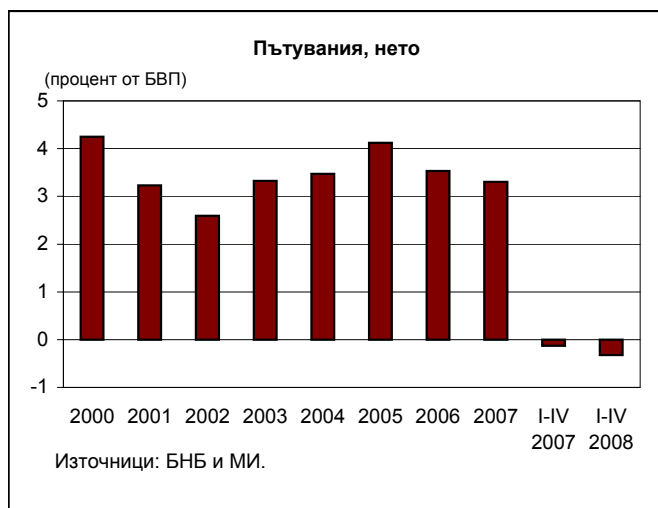
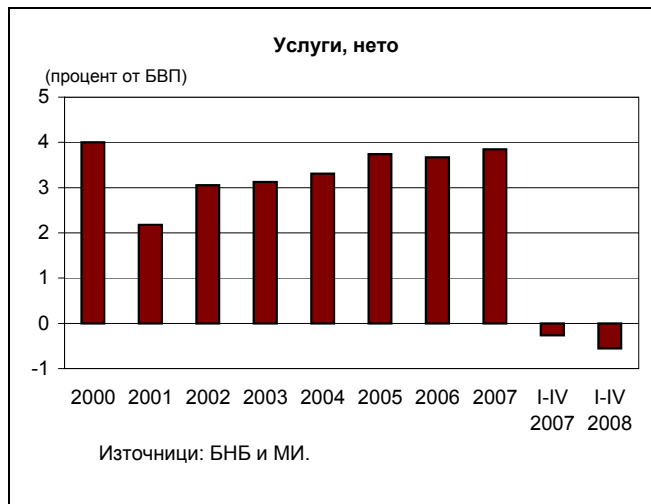
¹⁶ Валутни депозити на населението и нефинансовия сектор.

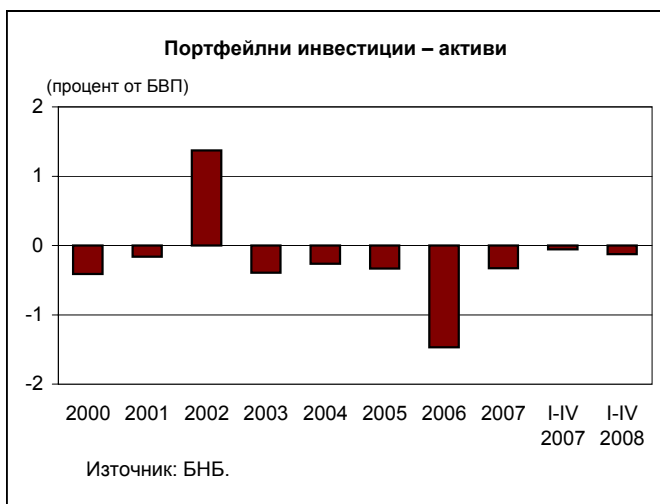
¹⁷ Индексът е за съответния отчетен месец.

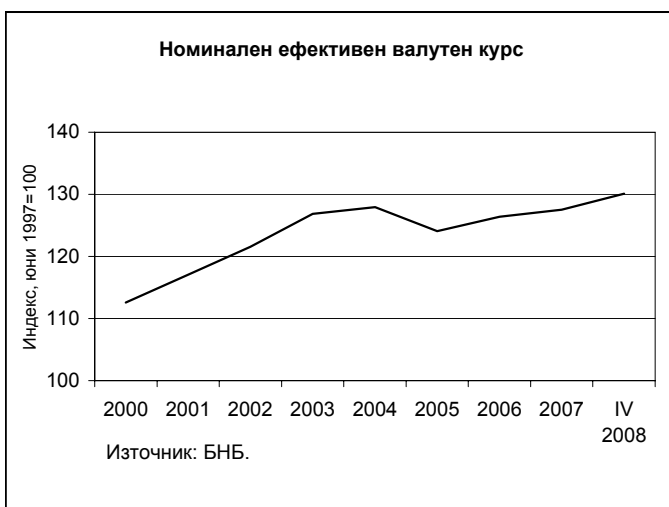
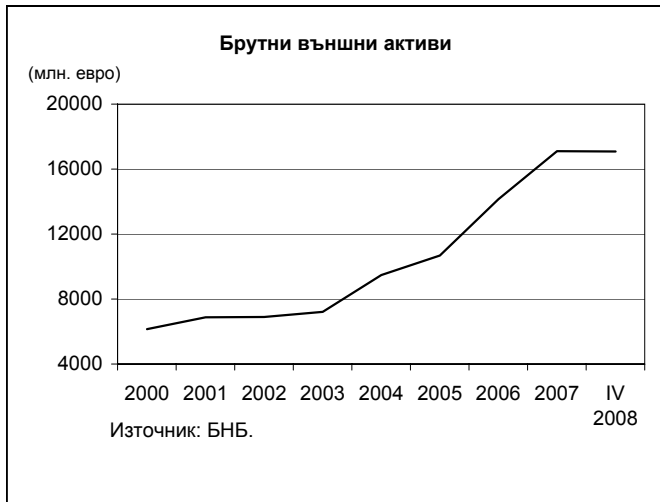
¹⁸ Индексът е на база потребителски цени и е за съответния отчетен месец.

Индикатори на външния сектор

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ НА БЪЛГАРИЯ¹

януари – март 2008 г.

Износ

За януари – март 2008 г. износът (*FOB*) възлиза на 3643.9 млн. евро, при 2899.1 млн. евро за същия период на 2007 г., като се увеличава със 744.8 млн. евро (25.7%).

По начин на използване

- Основен принос за нарастването на износа за януари – март 2008 г. на годишна база имат групите *петролни продукти* (увеличение от 190.1 млн. евро, 78.3%) и *цветни метали* (увеличение от 169.3 млн. евро, 45.4%). Износът на *суровини за производство на храни* се увеличава на годишна база с 52.2 млн. евро (58.4%).

- Износът на следните групи намалява на годишна база – *транспортни средства* с 15.6 млн. евро (31.4%), *текстилни материали* с 1.5 млн. евро (1.2%) и *дрехи обувки* със 7.9 млн. евро (2%).

Основни търговски партньори и региони

- Износът за Европейския съюз нараства на годишна база с 397.2 млн. евро (20.8%), като делът в общия износ намалява от 65.7% за януари – март 2007 г. до 63.2% за същия период на 2008 г. Намалението на делът на износа за ЕС е поради по-малкото относително нарастване на годишна база на износа за ЕС в сравнение с относителното нарастване на общия износ.

- Относителният дял на износа към държавите от ЕС–15 възлиза на 51.5% за януари – март 2008 г., при 55.1% за същия период на 2007 г. Принос за намалението на дела на ЕС–15 имат и Германия, Италия и Испания.

- Най-много нараства на годишна база износът за Гърция – със 105.4 млн. евро (38.7%) и за Румъния – с 94.6 млн. евро (84.6%).

- Износът за Белгия нараства с 36% (74.6 млн. евро), за Турция – с 13.8% (43.7 млн. евро), а за Обединените Арабски Емирства – с 52.6 млн. евро. Спада износът за САЩ – с 27.5% (17.2 млн. евро) и за Украйна – с 38.5% (20 млн. евро).

- Най-голям дял в общия износ има износът за Гърция (10.4% от общия износ, 377.4 млн. евро), следван от износа за Италия (10.3% от общия износ, 374.6 млн. евро).

С цел съпоставимост на поддържаните от БНБ статистически редове за вноса и износа на стоки по *Основни търговски партньори и региони* данните за статистиката на външната търговия са класифицирани по следните критерии на страните партньори: внос (*CIF*) – по страна на

¹ С въвеждането на системата Интрастат от началото на 2007 г. настъпиха промени в начина на отчитане на външната търговия на България с останалите държави – членки на ЕС (виж методологическите бележки). Детайлни данни за изпращанията и пристиганията на стоки БНБ получава от НСИ в срок до 60 дни след изтичането на отчетния месец. В резултат на това частта „Външна търговия на България“ от материала „Платежен баланс на България“ обхваща отчетен период с един месец по-кратък от този за платежния баланс.

произход на стоките; износ (*FOB*) – по страна на доставка на стоката. Разделението на държавите – членки на Европейския съюз, на групите „ЕС–15” и „ЕС – нови държави-членки” е в съответствие с практиката и изискванията на Евростат и ЕЦБ.

Внос (CIF)

Вносът (*CIF*) за януари – март 2008 г. възлиза на 5715.7 млн. евро, при 4697.3 млн. евро за същия период на 2007 г., като се увеличава с 1018.4 млн. евро (21.7%).

По начин на използване

- Основен принос за нарастването на вноса (*CIF*) за януари – март 2008 г. на годишна база има групата *суров петрол и природен газ* (увеличение от 383.8 млн. евро, 65.2%). Увеличава се и вносът на групите *транспортни средства* (увеличение от 69 млн. евро, 24.3%), *руди* (увеличение от 55.8 млн. евро, 23.6%), *храни, напитки и цигари* (увеличение от 62.6 млн. евро, 38.4%) и *чугун, желязо и стомана* (увеличение от 41.6 млн. евро, 16.4%). Вносът на *суровини за производство на храни* се увеличава на годишна база с 41.4 млн. евро (49.1%).

- Намалява вносът на годишна база на групите *текстилни материали* (20.5 млн. евро, 6.4%), *други горива* (16.5 млн. евро, 62.9%), *кожи* (4.4 млн. евро, 20.5%) и *цветни метали* (1.4 млн. евро, 0.9%).

Основни търговски партньори и региони

- Вносът от Европейския съюз нараства на годишна база с 327.7 млн. евро (12.9%), като делът в общия внос намалява от 54.1% за януари – март 2007 г. до 50.2% за същия период на 2008 г. Намалението на делът на вноса от ЕС е поради по-малкото относително нарастване на годишна база на вноса от ЕС в сравнение с относителното нарастване на общия внос.

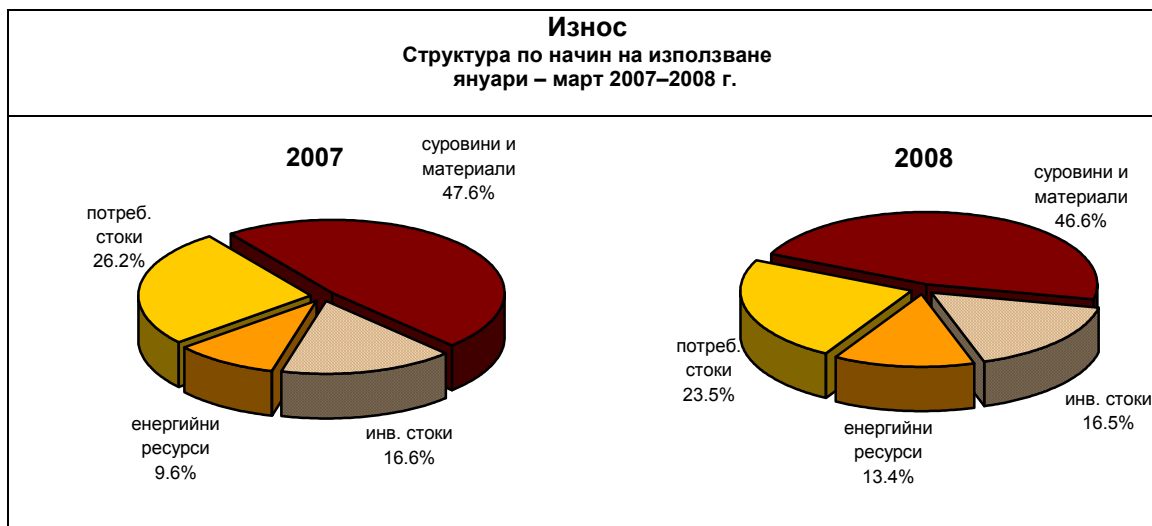
- Делът на вноса от ЕС–15 намалява от 42.9% за януари – март 2007 г. до 37.7% за същия период на 2008 г. Принос за намалението на дела на ЕС–15 имат и Италия, Германия и Гърция.

- Най-много нараства на годишна база вносът от Русия (403.7 млн. евро, 61.9%).
- Силно нараства вносът и от Румъния (109.8 млн. евро, 69.4%).
- Намалява вносът на годишна база от Белгия (9.2 млн. евро, 11.3%), Испания (3.9 млн. евро, 4.1%) и Република Хърватска (2.5 млн. евро, 14.3%).
- Най-голям дял в общия внос (*CIF*) има вносът от Русия (18.5% от общия внос, 1056 млн. евро), следван от вноса от Германия (10.9% от общия внос, 621.1 млн. евро).

Приноси в общото изменение и структура на износа и вноса
(По начин на използване)

ИЗНОС (по начин на използване)	Отн. дял (%) 2007 г.	Принос в общото изменение на износа (спрямо съответния период на предходната година) (процентни пункта)			
		Март		Януари – Март	
		2007	2008	2007	2008
Потребителски стоки	26.2	3.8	-0.1	2.4	3.3
Суровини и материали	47.6	10.5	10.0	11.7	11.0
Инвестиционни стоки	16.6	5.1	1.3	1.4	4.2
Енергийни ресурси	9.6	-8.4	6.5	-8.8	7.2
ОБЩО ИЗНОС, FOB	100.0	10.9	17.7	6.7	25.7

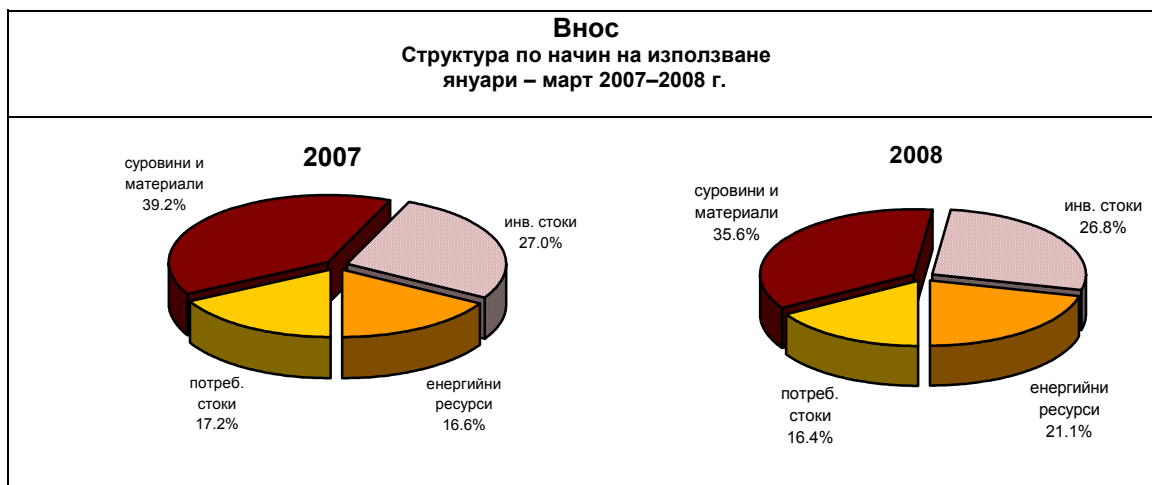
Източници: БНБ, НСИ.

Източници: БНБ, НСИ.

ВНОС (по начин на използване)	Отн. дял (%) 2007 г.	Принос в общото изменение на вноса ¹ (спрямо съответния период на предходната година) (процентни пункта)			
		Март		Януари – Март	
		2007	2008	2007	2008
Потребителски стоки	17.2	4.5	3.4	6.3	2.8
Суровини и материали	39.2	12.9	1.0	12.5	4.1
Инвестиционни стоки	27.0	4.0	3.9	7.4	5.6
Енергийни ресурси	16.6	-4.4	7.3	-6.5	9.1
ОБЩО ВНОС, CIF	100.0	16.5	15.6	19.2	21.7

¹ Разликата между реда *Общо* и изброените категории се дължи на неклассифициран (от митниците) внос по вид стоки.
Източници: БНБ, НСИ.

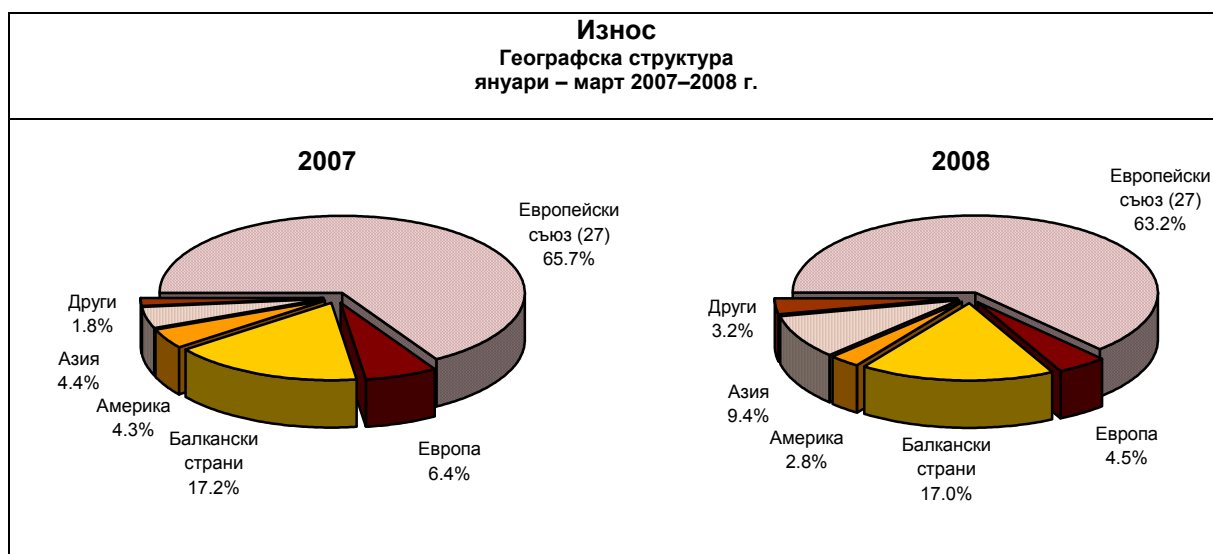

Източници: БНБ, НСИ.

Приноси в общото изменение и структура на износа
(По региони)

ИЗНОС (по региони)	Отн. дял (%) 2007	Принос в общото изменение на износа (спрямо съответния период на предходната година) (процентни пункта)			
		Март		Януари – Март	
		2007	2008	2007	2008
Европейски съюз (27)	65.7	10.2	10.1	6.5	13.7
<i>Европейски съюз (15)</i>	55.1	9.0	8.4	7.8	9.7
Италия	11.9	0.7	-0.3	0.9	1.1
Белгия	7.2	1.7	4.9	2.1	2.6
Германия	12.0	3.4	-0.4	3.2	0.4
<i>ЕС – нови държави членки</i>	10.7	1.2	1.6	-1.3	4.0
Румъния	3.9	0.6	3.1	0.7	3.3
Полша	1.6	0.6	0.7	0.5	0.8
Унгария	1.1	0.1	0.3	0.3	0.2
Европа	6.4	2.9	-0.7	3.0	-0.8
Русия	2.3	1.6	0.3	1.2	1.0
Украйна	1.8	0.5	0.0	1.3	-0.7
Балкански държави	17.2	0.3	2.2	0.4	4.1
Турция	10.9	1.8	-0.8	1.9	1.5
Сърбия	3.5	0.4	1.6	0.3	1.2
Америка	4.3	1.7	-1.6	1.3	-0.9
САЩ	2.2	0.2	-1.2	-0.1	-0.6
Азия	4.4	-4.7	2.0	-4.1	7.3
Грузия	0.7	0.2	0.9	0.2	1.1
Други	1.8	0.6	5.8	-0.5	2.2
ОБЩО ИЗНОС, FOB	100.0	10.9	17.7	6.7	25.7

Източници: БНБ, НСИ.

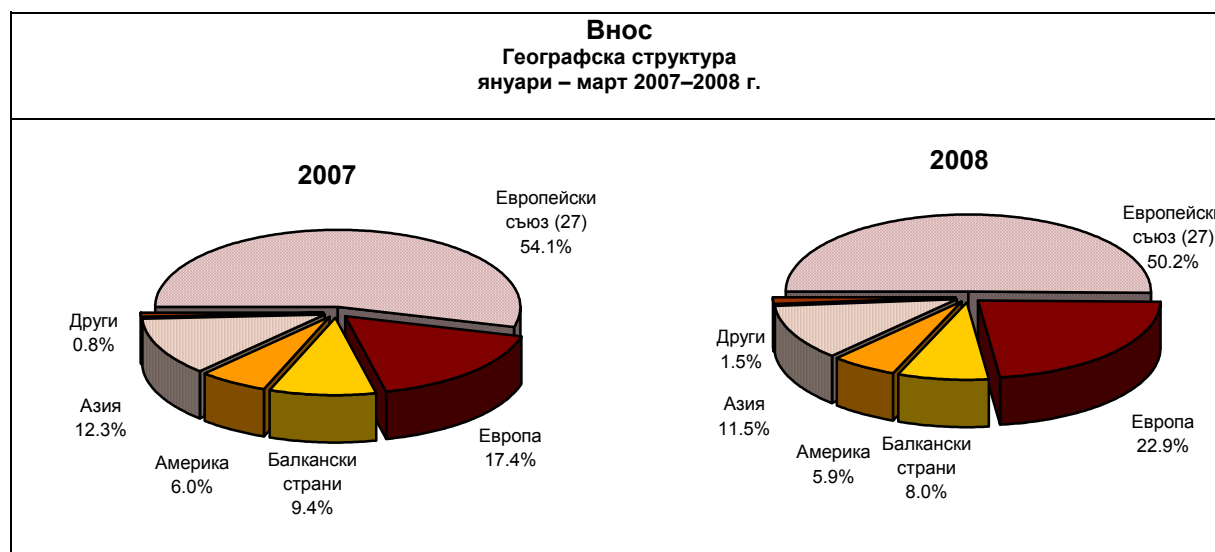

Източници: БНБ, НСИ.

Приноси в общото изменение и структура на вноса
(По региони)

ВНОС (по региони)	Отн. дял (%) 2007	Принос в общото изменение на вноса (спрямо съответния период на предходната година) (процентни пункта)			
		Март		Януари – Март	
		2007	2008	2007	2008
Европейски съюз (27)	54.1	12.8	6.9	15.7	7.0
<i>Европейски съюз (15)</i>	42.9	9.3	3.0	12.1	3.0
Германия	11.9	0.5	1.7	2.1	1.4
Италия	8.8	2.0	0.7	2.5	0.1
Гърция	5.5	2.0	0.1	1.9	0.3
<i>ЕС – нови държави членки</i>	11.2	3.5	3.8	3.6	4.0
Румъния	3.4	0.2	2.3	-0.4	2.3
Чехия	1.7	0.3	0.6	0.7	0.6
Полша	2.3	0.8	0.6	1.1	0.8
Унгария	2.1	1.1	0.4	1.4	0.3
Европа	17.4	-3.1	9.0	-4.7	10.5
Русия	13.9	-2.4	7.0	-4.5	8.6
Украйна	2.5	-0.4	1.3	-0.2	1.2
Балкански държави	9.4	1.2	0.4	3.3	0.3
Турция	6.6	0.2	-0.1	1.6	0.2
Сърбия	0.8	0.1	0.0	0.1	0.1
Македония	1.4	0.8	0.3	1.1	0.2
Америка	6.0	2.3	-0.8	1.0	1.2
САЩ	1.8	0.5	0.4	0.2	0.6
Азия	12.3	3.8	-0.8	4.5	1.7
Китай	5.2	1.8	0.2	2.3	0.8
Други	0.8	-0.6	0.9	-0.6	1.0
ОБЩО ВНОС, CIF	100.0	16.5	15.6	19.2	21.7

Източници: БНБ, НСИ.

Източници: БНБ, НСИ.

ТАБЛИЦИ

ИЗНОС
Начин на използване

Таблица 1

Групи стоки	Януари – Декември			Януари			Февруари			Март		
	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна
	2006	2007	%	2007	2008	%	2007	2008	%	2007	2008	%
	млн. евро	млн. евро		млн. евро	млн. евро		млн. евро	млн. евро		млн. евро	млн. евро	
Потребителски стоки	2948.0	3249.2	10.2%	301.1	220.8	17.2%	249.9	308.6	58.8	289.7	288.7	-0.4%
Храни	430.8	515.7	19.7%	84.9	29.0	37.8%	35.1	45.7	10.5	41.4	48.6	17.5%
Цигари	17.3	32.4	87.6%	15.1	1.5	51.4%	1.8	2.7	0.9	2.3	2.3	-1.6%
Напитки	90.0	110.0	22.3%	20.0	6.1	1.2%	6.6	8.1	1.6	8.7	9.1	4.9%
Дрехи и обувки	1610.9	1520.2	-5.6%	-90.8	123.1	2.2%	132.9	144.7	11.8	143.3	120.9	-15.6%
Лекарства и козметика	180.1	290.1	61.1%	110.0	10.8	83.7%	17.3	32.8	15.5	26.0	29.5	13.2%
Мебели и дом. обзавеждане	362.1	468.8	29.5%	106.7	31.4	16.1%	34.6	43.2	8.6	42.7	44.2	3.6%
Други	257.0	312.1	21.4%	55.1	18.9	49.3%	9.3	31.5	9.9	25.3	34.1	34.5%
Суровини и материали	5465.7	6068.6	11.0%	602.9	433.9	20.4%	441.9	559.3	117.4	505.0	617.0	22.2%
Чугун, желязо и стомана	885.5	1013.6	14.5%	128.1	69.6	27.8%	80.4	73.6	-6.8	82.8	78.6	-5.2%
Цветни метали	1703.8	1642.0	-3.6%	-61.7	116.3	33.3%	118.7	174.3	55.6	138.0	213.0	54.3%
Химически продукти	301.7	377.6	25.2%	75.9	34.4	9.0%	22.9	31.3	8.4	39.0	43.3	10.9%
Пластмаси, каучук	313.9	362.6	15.5%	48.8	25.8	23.6%	26.2	30.3	4.1	31.3	32.4	3.2%
Торове	64.5	91.6	42.1%	27.2	1.7	220.5%	3.4	8.3	4.9	9.1	17.2	89.7%
Текстилни материали	360.9	503.3	39.5%	142.4	42.1	1.6%	41.1	44.2	3.1	46.4	41.1	-11.5%
Суровини за производство на храни	413.7	405.6	-2.0%	-8.1	30.2	14.6%	31.7	48.7	17.0	27.6	58.4	111.7%
Дървен материал и хартия, картон	238.6	299.2	25.4%	60.6	17.5	11.3%	21.0	22.8	1.7	24.4	25.0	2.6%
Цимент	19.8	16.6	-16.0%	-3.2	0.4	428.9%	1.4	0.7	-0.7	1.1	0.9	-17.3%
Тютюн	74.2	102.0	37.3%	27.7	10.1	58.3%	6.2	9.9	3.7	6.8	5.4	-19.9%
Други	1089.2	1254.4	15.2%	165.2	85.8	3.2%	88.7	115.1	26.4	98.3	101.7	3.4%
Инвестиционни стоки	1738.8	2160.6	24.3%	421.8	142.9	24.0%	147.5	220.5	73.0	189.6	204.3	7.8%
Машины, уреди и апарати	490.0	697.4	42.3%	207.4	43.2	26.0%	45.7	67.5	21.7	59.0	67.5	14.3%
Електрически машини	149.4	215.0	43.9%	65.6	13.6	26.9%	15.6	20.2	4.6	16.8	17.2	2.8%
Транспортни средства	260.7	171.9	-34.1%	-88.8	15.1	-75.8%	6.8	15.7	8.9	27.7	14.7	-47.0%
Резервни части и оборудване	404.5	510.4	26.2%	105.9	35.6	38.3%	37.5	55.1	17.6	42.1	48.8	15.9%
Други	434.2	565.9	30.3%	131.7	35.4	49.0%	41.9	62.0	20.1	43.9	56.1	27.6%
Общо неенергийни стоки	10152.5	11478.4	13.1%	1325.9	797.7	20.2%	839.3	1088.4	249.1	984.3	1110.0	12.8%
Енергийни ресурси	1859.3	1995.2	7.3%	135.8	70.9	120.7%	66.8	117.3	50.5	140.1	213.1	52.1%
Петролни продукти	1589.2	1721.1	8.3%	131.9	57.9	141.9%	58.6	105.8	47.2	126.4	187.0	48.0%
Други	270.1	274.1	1.5%	4.0	13.0	26.3%	8.3	11.5	3.3	13.7	26.1	89.6%
Друг износ ^{1/}	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0%
ОБЩО ИЗНОС /ГОВ/	12011.9	13473.6	12.2%	1461.7	868.6	28.4%	906.1	1205.7	299.7	1124.4	1323.1	17.7%

1/ Включва информацията за износа на стоки, неklasифицирани другаде.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ИЗНОС
Начин на използване

Групи стоки	2007		2008		Промяна спрямо същия период на предходната година	
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	млн. евро	%
	760.4	26.2%	856.0	23.5%	95.6	12.6%
Потребителски стоки						
Храни	105.5	3.6%	134.3	3.7%	28.8	27.3%
Цигари	5.6	0.2%	7.2	0.2%	1.6	28.5%
Напитки	21.4	0.7%	23.4	0.6%	2.1	9.6%
Дрехи и обувки	399.3	13.8%	391.4	10.7%	-7.9	-2.0%
Лекарства и козметика	54.1	1.9%	82.2	2.3%	28.0	51.7%
Мебели и дом. обзавеждане	108.7	3.7%	123.8	3.4%	15.1	13.9%
Други	65.8	2.3%	93.8	2.6%	27.9	42.5%
Суровини и материали	1380.8	47.6%	1698.8	46.6%	318.0	23.0%
Чугун, желязо и стомана	232.9	8.0%	241.1	6.6%	8.3	3.5%
Цветни метали	373.1	12.9%	542.3	14.9%	169.3	45.4%
Химически продукти	96.4	3.3%	112.2	3.1%	15.8	16.4%
Пластмаси, каучук	83.3	2.9%	94.5	2.6%	11.2	13.5%
Торове	14.2	0.5%	31.0	0.9%	16.8	118.0%
Текстилни материали	129.7	4.5%	128.1	3.5%	-1.5	-1.2%
Суровини за производство на храни	89.5	3.1%	141.7	3.9%	52.2	58.4%
Дървен материал и хартия, картон	62.9	2.2%	67.2	1.8%	4.3	6.9%
Цимент	2.9	0.1%	3.9	0.1%	1.0	33.7%
Тютюн	23.1	0.8%	31.3	0.9%	8.2	35.6%
Други	272.9	9.4%	305.4	8.4%	32.5	11.9%
Инвестиционни стоки	480.0	16.6%	602.1	16.5%	122.0	25.4%
Машини, уреди и апарати	147.9	5.1%	189.4	5.2%	41.4	28.0%
Електрически машини	46.0	1.6%	54.8	1.5%	8.8	19.0%
Транспортни средства	49.7	1.7%	34.1	0.9%	-15.6	-31.4%
Резервни части и оборудване	115.2	4.0%	153.0	4.2%	37.9	32.9%
Други	121.2	4.2%	170.8	4.7%	49.6	40.9%
Общо неенергийни стоки	2621.3	90.4%	3156.9	86.6%	535.7	20.4%
Енергийни ресурси	277.9	9.6%	487.0	13.4%	209.1	75.3%
Петролни продукти	242.8	8.4%	432.9	11.9%	190.1	78.3%
Други	35.0	1.2%	54.1	1.5%	19.0	54.4%
Друг износ ^{1/}	0.0	0.0%	0.0	0.0%	0.0	0.0%
ОБЩО ИЗНОС /FOB/	2899.1	100.0%	3643.9	100.0%	744.8	25.7%

1/ Включва информацията за износа на стоки, неклаифицирани другаде.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

Стокови групи *	Януари - Декември			Януари			Февруари		
	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна
	2006	2007	%	2007	2008	%	2007	2008	%
Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.:	3163.8	3320.0	4.9%	233.3	293.9	26.0%	246.4	307.0	24.6%
Глава 74. Мед и изделия от мед	1530.4	1354.6	-11.5%	93.2	133.1	42.8%	92.6	155.1	62.5
Глава 72. Чугун, желязо и стомана	885.5	1013.6	14.5%	69.6	89.0	27.8%	80.4	73.6	-6.8
Глава 73. Изделия от чугун, желязо или стомана	209.3	261.7	25.0%	18.4	20.1	9.2%	18.8	25.4	6.6
Глава 76. Алюминий и изделия от алуминий	208.9	248.9	19.2%	20.2	20.5	1.5%	17.0	23.0	6.0
Глава 79. Цинк и изделия от цинк	207.0	241.4	16.6%	18.7	16.7	-10.8%	25.3	16.5	-8.8
Глава 78. Олово и изделия от олово	69.8	132.1	89.3%	8.4	8.8	4.8%	7.5	7.9	0.4
Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.:	1826.9	2311.4	26.5%	151.0	191.8	27.0%	157.2	237.0	50.7%
Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях	737.1	1012.5	37.4%	65.3	81.0	24.1%	70.7	98.5	27.8
Глава 85. Електрически машини и апарати	560.2	749.2	33.7%	50.5	69.1	36.9%	52.5	77.1	24.7
Глава 90. Оптични измервателни или контролиращи инструменти и апарати	134.0	175.7	31.1%	13.5	17.4	29.2%	12.9	16.6	3.7
Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.:	2360.0	2479.8	5.1%	200.2	205.4	2.6%	207.6	228.4	10.0%
Глава 62. Облекла и допълнения за облеклата, различни от трикотажите или плетените	863.3	849.0	-1.6%	72.5	73.2	1.0%	76.0	87.1	11.1
Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикотажи или плетени	584.0	618.3	5.9%	47.5	50.4	6.1%	52.8	54.5	1.6
Глава 94. Мебели; медицинска мебелировка; спални артикули и други подобни	195.3	229.8	17.7%	17.0	18.0	6.0%	18.1	19.8	1.7
Глава 64. Обувки, гети и подобни артикули; части за тях	208.1	177.0	-14.9%	14.4	14.9	3.0%	15.2	16.0	0.7
Минерални продукти и горива, в т.ч.:	2122.9	2255.5	6.2%	82.2	170.6	107.5%	83.2	151.8	68.6
Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация	1859.3	1987.3	6.9%	70.6	156.0	121.0%	66.5	116.8	50.3
Глава 26. Руди, шлаки и пепели	206.1	196.1	-4.8%	8.6	8.2	-4.1%	12.0	30.7	18.7
Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.:	973.5	1270.3	30.5%	81.2	106.2	30.8%	79.7	113.3	33.6
Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия	256.0	299.0	16.8%	21.3	25.6	20.5%	20.8	24.4	3.6
Глава 29. Органични химични продукти	171.0	196.4	14.8%	14.4	21.8	51.7%	13.8	17.5	3.7
Глава 30. Фармацевтични продукти	98.5	190.1	93.0%	5.0	12.9	159.3%	9.9	23.7	13.8
Глава 28. Неорганични химични продукти	137.2	194.4	41.7%	21.0	16.8	-20.2%	10.0	14.9	4.8
Продукти от животински и растителен произход, храна, напитки, тютюни, в т.ч.:	1054.4	1204.5	14.2%	79.6	101.3	27.2%	84.8	117.6	38.7%
Глава 12. Маслодайни семена и плодове; разни видове семена	152.7	161.1	8.4	12.3	19.4	57.6%	11.7	27.2	15.5
Глава 10. Житни растения	177.6	109.2	-68.4	10.8	4.4	-59.1%	11.2	10.4	-0.8
Глава 24. Тютюн и обработени заместители на тютюна	91.5	134.3	46.8%	11.6	18.2	57.5%	8.0	12.6	4.6
Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.:	510.4	632.1	23.8%	41.1	45.9	11.6%	47.2	50.7	3.5
Глава 70. Стъкло и изделия от стъкло	143.3	184.3	28.6%	13.6	15.8	16.4%	15.6	15.8	0.3
Глава 44. Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища	164.6	202.3	22.9%	12.0	10.0	-16.9%	14.4	11.5	-2.9
ОБЩО ИЗНОС /FOB/	12011.9	13473.6	12.2%	868.6	1115.1	28.4%	906.1	1205.7	33.1%

* Стоковете групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

Стокови групи *	Март				Януари – Март				Промяна спрямо същия период на предходната година	
	млн. евро		Промяна		2007		2008		млн. евро	%
	2007	2008	млн. евро	%	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	млн. евро	%
Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.:	282.6	356.9	74.3	26.3%	762.2	26.3%	957.8	26.3%	195.6	25.7%
Глава 74. Мед и изделия от мед	116.4	193.7	77.3	66.4%	302.2	10.4%	481.8	13.2%	179.7	59.5%
Глава 72. Чугун, желязо и стомана	82.8	78.6	-4.3	-5.2%	232.9	8.0%	241.1	6.6%	8.3	3.5%
Глава 73. Изделия от чугун, желязо или стомана	24.5	28.6	4.1	16.7%	61.7	2.1%	74.1	2.0%	12.4	20.1%
Глава 76. Алуминий и изделия от алуминий	20.9	21.7	0.7	3.5%	58.1	2.0%	65.2	1.8%	7.0	12.1%
Глава 79. Цинк и изделия от цинк	23.4	15.0	-8.4	-36.0%	67.4	2.3%	48.2	1.3%	-19.2	-28.5%
Глава 78. Олово и изделия от олово	8.4	13.6	5.2	61.9%	24.4	0.8%	30.4	0.8%	6.0	24.8%
Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.:	201.4	222.3	21.0	10.4%	509.6	17.6%	651.1	17.9%	141.5	27.8%
Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях	86.7	97.4	10.7	12.3%	222.7	7.7%	276.9	7.6%	54.2	24.3%
Глава 85. Електрически машини и апарати	59.9	72.5	12.6	21.1%	162.8	5.6%	218.8	6.0%	56.0	34.4%
Глава 90. Оптични измерителни или контролиращи инструменти и апарати	15.3	15.9	0.6	3.8%	41.6	1.4%	49.8	1.4%	8.2	19.7%
Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.:	229.4	200.4	-29.0	-12.6%	637.1	22.0%	634.2	17.4%	-2.9	-0.5%
Глава 62. Облекла и допълнения за облеклата, различни от трикоажаните или плетените	75.1	68.4	-6.7	-8.9%	223.5	7.7%	228.6	6.3%	5.1	2.3%
Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикоажанни или плетени	62.3	48.4	-13.9	-22.3%	162.6	5.6%	153.2	4.2%	-9.4	-5.8%
Глава 94. Мебели; медицинска мебелировка; спални артикули и други подобни	20.9	18.8	-2.1	-9.8%	55.9	1.9%	56.6	1.6%	0.7	1.2%
Глава 64. Обувки, гети и подобни артикули; части за тях	15.2	13.3	-1.9	-12.5%	44.9	1.5%	44.1	1.2%	-0.8	-1.7%
Минерални продукти и горива, в т.ч.:	151.9	225.3	73.3	48.3%	317.3	10.9%	547.7	15.0%	230.4	72.6%
Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация	139.7	212.3	72.6	52.0%	276.7	9.3%	485.1	13.3%	208.4	75.3%
Глава 26. Руди, шлаки и пепели	7.2	8.0	0.8	11.8%	27.7	1.0%	47.0	1.3%	19.2	69.4%
Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.:	118.3	137.5	19.3	16.3%	279.2	9.6%	357.0	9.8%	77.8	27.9%
Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия	24.8	26.7	1.9	7.7%	67.0	2.3%	76.8	2.1%	9.8	14.7%
Глава 29. Органични химични продукти	22.6	27.2	4.7	20.6%	50.7	1.7%	66.5	1.8%	15.8	31.2%
Глава 30. Фармацевтични продукти	17.1	20.5	3.4	19.7%	32.0	1.1%	57.1	1.6%	25.1	78.5%
Глава 28. Неорганични химични продукти	17.5	16.9	-0.6	-3.6%	48.5	1.7%	48.5	1.3%	0.0	0.0%
Продукти от животински и растителен произход, храни, напитки, тютюноци, в т.ч.:	88.9	125.9	37.0	41.6%	253.3	8.7%	344.7	9.5%	91.4	36.1%
Глава 12. Маслодайни семена и плодове; разни видове семена	10.6	14.5	3.9	36.3%	34.6	1.2%	61.1	1.7%	26.5	76.5%
Глава 10. Житни растения	5.2	29.9	24.6	470.8%	27.2	0.9%	44.7	1.2%	17.4	64.0%
Глава 24. Тютюн и обработени заместители на тютюна	9.1	7.7	-1.4	-15.2%	28.7	1.0%	38.5	1.1%	9.8	34.2%
Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.:	52.0	54.7	2.7	5.2%	140.3	4.8%	151.3	4.2%	11.0	7.8%
Глава 70. Стъкло и изделия от стъкло	14.4	16.2	1.8	12.7%	43.6	1.5%	47.9	1.3%	4.3	9.9%
Глава 44. Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища	16.4	13.1	-3.3	-20.4%	42.8	1.5%	34.5	0.9%	-8.3	-19.3%
ОБЩО ИЗНОС / FOB/	1124.4	1323.1	198.7	17.7%	2899.1	100.0%	3643.9	100.0%	744.8	25.7%

* Стоковите групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ИЗНОС
Основни търговски партньори и региони

Държава *	Януари - Декември			Януари			Февруари			Март						
	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна				
	2007	2008	%	2007	2008	%	2007	2008	%	2007	2008	%				
	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	млн. евро	%				
Европейски съюз	7286.6	8165.3	878.7	12.1%	579.9	709.2	129.3	22.3%	603.1	757.8	154.7	25.6%	722.5	835.7	113.2	15.7%
Европейски съюз – 15 в т. ч. : 1/	6052.3	6605.8	553.5	9.1%	494.5	584.2	89.7	18.1%	515.3	612.4	97.1	18.9%	586.9	681.7	94.7	16.1%
Гърция	1072.7	1220.2	147.5	13.8%	77.1	128.3	51.2	66.3%	83.8	117.6	33.8	40.3%	111.1	131.5	20.4	18.4%
Италия	1216.5	1374.3	157.8	13.0%	106.5	119.2	12.7	11.9%	107.1	128.7	21.6	20.1%	130.3	126.7	-3.7	-2.8%
Германия	1162.6	1386.9	224.3	19.3%	105.2	118.7	13.5	12.8%	116.8	121.1	4.3	3.7%	124.9	120.1	-4.8	-3.9%
Белгия	787.3	833.8	46.4	5.9%	71.5	71.2	-0.3	-0.4%	64.2	84.5	20.3	31.6%	71.9	126.5	54.6	76.0%
Франция	503.8	537.4	33.6	6.7%	44.3	44.3	0.1	0.1%	42.1	54.1	12.0	28.4%	46.4	69.3	22.9	49.5%
Великобритания	309.1	335.9	26.7	8.6%	23.0	26.9	3.8	16.7%	23.8	27.0	3.2	13.3%	26.7	35.2	8.5	32.0%
Испания	388.1	319.8	-68.2	-17.6%	21.9	27.2	5.3	24.0%	26.6	24.7	-1.9	-7.2%	27.6	22.9	-4.7	-17.1%
Австрия	233.4	248.1	14.7	6.3%	19.8	22.0	2.1	10.7%	19.7	23.2	3.5	17.5%	20.3	21.7	1.5	7.2%
Холандия	166.4	160.7	-5.7	-3.4%	11.1	12.9	1.8	16.3%	13.9	17.8	3.9	27.9%	13.3	13.0	-0.2	-1.8%
ЕС - нови държави-членки в т. ч. : 2/	1234.3	1559.5	325.2	26.3%	85.4	125.0	39.6	46.4%	87.8	145.4	57.6	65.5%	135.6	154.1	18.5	13.6%
Румъния	505.2	658.5	153.2	30.3%	29.1	54.4	25.3	87.1%	36.4	70.7	34.3	94.4%	46.4	81.4	35.0	75.4%
Полша	177.8	218.7	40.9	23.0%	15.5	21.8	6.2	40.0%	13.8	22.3	8.5	61.9%	16.5	24.0	7.5	45.8%
Унгария	108.2	141.4	33.2	30.7%	11.0	12.9	1.9	17.0%	9.9	10.7	0.8	8.1%	9.5	12.9	3.4	35.4%
Държави - извън Европейския съюз	4725.3	5308.3	583.0	12.3%	288.7	405.9	117.2	40.6%	303.0	448.0	145.0	47.9%	401.9	487.4	85.4	21.3%
Европа в т. ч. : 3/	485.9	709.2	223.2	45.9%	56.8	43.3	-13.4	-23.7%	63.9	63.1	-0.8	-1.2%	65.1	57.0	-8.1	-12.5%
Русия	182.9	319.7	136.8	74.8%	17.4	25.7	8.4	48.1%	20.1	38.0	17.9	88.8%	29.4	32.4	3.1	10.4%
Украйна	88.9	166.7	77.8	87.5%	8.5	7.5	-1.0	-11.9%	30.6	11.9	-18.6	-60.9%	13.0	12.6	-0.4	-2.9%
Балкански държави в т. ч. : 4/	2506.9	2681.0	174.1	6.9%	137.6	193.6	56.0	40.7%	165.3	203.6	38.3	23.2%	196.7	221.3	24.6	12.5%
Турция	1392.4	1548.4	156.0	11.2%	87.4	119.7	32.3	36.9%	104.0	123.9	19.8	19.1%	123.9	115.5	-8.4	-6.8%
Сърбия	464.2	633.0	168.8	36.4%	30.1	41.5	11.4	37.9%	34.1	38.4	4.3	12.6%	37.4	55.9	18.4	49.3%
Македония	263.9	287.1	23.3	8.8%	12.9	22.2	9.2	71.5%	19.4	24.9	5.5	28.6%	21.2	34.2	12.9	61.0%
Албания	82.1	52.5	-29.5	-36.0%	3.5	4.9	1.4	41.4%	3.3	6.5	3.2	96.6%	4.1	6.1	2.0	48.1%
Америка в т. ч. :	505.2	539.2	34.0	6.7%	44.8	22.2	-22.5	-50.4%	25.8	41.2	15.4	59.6%	55.4	36.9	-18.5	-33.5%
САЩ	341.5	311.4	-30.0	-8.8%	19.1	16.3	-2.8	-14.4%	15.2	14.3	-0.8	-5.5%	28.2	14.6	-13.6	-48.2%
Азия в т. ч. :	969.2	1064.0	94.8	9.8%	38.8	139.4	100.7	259.6%	31.2	120.0	88.7	284.4%	58.9	81.6	22.8	38.7%
Обединени арабски емирства (ОАЕ)	62.2	13.3	-48.8	-78.6%	1.6	16.3	14.7	943.8%	0.7	38.9	38.2	5338.8%	1.2	0.8	-0.3	-28.7%
Грузия	78.2	163.8	85.6	109.5%	7.7	17.4	9.7	125.2%	7.2	20.4	13.2	182.4%	5.8	15.8	10.0	173.0%
Сирия	28.7	73.2	44.5	155.0%	0.7	18.2	17.6	2640.7%	0.5	0.6	0.1	25.8%	7.6	23.1	15.5	205.0%
Други	258.1	314.9	56.9	22.0%	10.8	7.3	-3.5	-32.7%	16.7	20.0	3.3	19.7%	25.9	90.6	64.7	249.7%
ОБЩО ИЗНОС /FOB/	12011.9	13473.6	1461.7	12.2%	868.6	1115.1	246.5	28.4%	906.1	1205.7	299.7	33.1%	1124.4	1323.1	198.7	17.7%

* По страна на доставка на стоката.

1/ Включва държавите-членки на Европейския съюз преди разширяването от 1 май 2004 г.

2/ Съгласно класификация на Евростат. Включва новите държави-членки на Европейския съюз, приети от 1 май 2004 г. и от 1 януари 2007 г.

3/ Включва Русия, Швейцария, Украйна, Гибралтар (Брит.), Молдова, Беларус, Норвегия, Лихтенщайн, Сан Марино, Исландия и Монако.

4/ Включва Турция, Сърбия, Македония, Албания, Хърватска, Черна Гора и Босна и Херцеговина. Данните за Черна Гора за 2005 и 2006 г. са включени към износа за Сърбия.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ИЗНОС
Основни търговски партньори и региони

Държави *	Януари – Март				Промяна спрямо същия период на предходната година	
	2007		2008		млн. евро	%
	млн. евро	отг. дял	млн. евро	отг. дял		
Европейски съюз	1905.5	65.7%	2302.7	63.2%	397.2	20.8%
<i>Европейски съюз – 15 в т. ч. : 1/</i>	<i>1596.7</i>	<i>55.1%</i>	<i>1878.2</i>	<i>51.5%</i>	<i>281.5</i>	<i>17.6%</i>
Гърция	272.0	9.4%	377.4	10.4%	105.4	38.7%
Италия	344.0	11.9%	374.6	10.3%	30.6	8.9%
Германия	346.9	12.0%	359.9	9.9%	13.0	3.7%
Белгия	207.5	7.2%	282.2	7.7%	74.6	36.0%
Франция	132.8	4.6%	167.7	4.6%	35.0	26.3%
Великобритания	73.5	2.5%	89.1	2.4%	15.5	21.1%
Испания	76.1	2.6%	74.8	2.1%	-1.3	-1.8%
Австрия	59.8	2.1%	66.8	1.8%	7.0	11.7%
Холандия	38.2	1.3%	43.7	1.2%	5.4	14.2%
<i>ЕС - нови държави членки в т. ч. : 2/</i>	<i>308.8</i>	<i>10.7%</i>	<i>424.5</i>	<i>11.6%</i>	<i>115.7</i>	<i>37.5%</i>
Румъния	111.9	3.9%	206.5	5.7%	94.6	84.6%
Полша	45.8	1.6%	68.1	1.9%	22.3	48.7%
Унгария	30.5	1.1%	36.5	1.0%	6.1	19.9%
Държави - извън Европейския съюз	993.6	34.3%	1341.2	36.8%	347.6	35.0%
<i>Европа в т. ч. : 3/</i>	<i>185.8</i>	<i>6.4%</i>	<i>163.4</i>	<i>4.5%</i>	<i>-22.3</i>	<i>-12.0%</i>
Русия	66.8	2.3%	96.1	2.6%	29.3	43.8%
Украйна	52.0	1.8%	32.0	0.9%	-20.0	-38.5%
<i>Балкански държави в т. ч. : 4/</i>	<i>499.6</i>	<i>17.2%</i>	<i>618.6</i>	<i>17.0%</i>	<i>119.0</i>	<i>23.8%</i>
Турция	315.4	10.9%	359.1	9.9%	43.7	13.8%
Сърбия	101.6	3.5%	135.7	3.7%	34.1	33.6%
Македония	53.5	1.8%	81.3	2.2%	27.7	51.8%
Албания	10.9	0.4%	17.4	0.5%	6.6	60.7%
<i>Америка в т. ч. :</i>	<i>126.0</i>	<i>4.3%</i>	<i>100.3</i>	<i>2.8%</i>	<i>-25.7</i>	<i>-20.4%</i>
САЩ	62.5	2.2%	45.3	1.2%	-17.2	-27.5%
<i>Азия в т. ч. :</i>	<i>128.8</i>	<i>4.4%</i>	<i>341.0</i>	<i>9.4%</i>	<i>212.2</i>	<i>164.7%</i>
Обединени арабски емирства (ОАЕ)	3.4	0.1%	56.0	1.5%	52.6	1532.8%
Грузия	20.8	0.7%	53.7	1.5%	32.9	158.5%
Сирия	8.7	0.3%	41.9	1.2%	33.2	380.3%
<i>Други</i>	<i>53.4</i>	<i>1.8%</i>	<i>117.9</i>	<i>3.2%</i>	<i>64.4</i>	<i>120.6%</i>
ОБЩО ИЗНОС /FOB/	2899.1	100.0%	3643.9	100.0%	744.8	25.7%

* По страна на доставка на стоката.

1/ Включва държавите-членки на Европейския съюз преди разширяването от 1 май 2004 г.

2/ Съгласно класификация на Евростат. Включва новите държави-членки на Европейския съюз, приети от 1 май 2004 г. и от 1 януари 2007 г.

3/ Включва Русия, Швейцария, Украйна, Гибралтар (Брит.), Молдова, Беларус, Норвегия, Лихтенщайн, Сан Марино, Исландия и Монако.

4/ Включва Турция, Сърбия, Македония, Албания, Хърватска, Черна Гора и Босна и Херцеговина. Данните за Черна Гора за 2005 и 2006 г. са включени към износа за Сърбия.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ВНОС
Начин на използване

Групи стоки	Януари – Декември				Януари				Февруари				Март			
	млн. евро		Промяна		млн. евро		Промяна		млн. евро		Промяна		млн. евро		Промяна	
	2006	2007	млн. евро	%	2007	2008	млн. евро	%	2007	2008	млн. евро	%	2007	2008	млн. евро	%
Потребителски стоки	2736.6	3586.7	850.2	31.1%	254.3	267.6	13.4	5.3%	264.4	326.3	61.9	23.4%	287.6	346.1	58.5	20.3%
Храни, напитки и цигари	471.4	783.9	312.5	66.3%	47.7	68.5	20.8	43.7%	53.7	75.7	22.1	41.1%	61.9	81.6	19.8	32.0%
Мебели и дом. обзавеждане	602.2	863.3	261.1	43.3%	62.6	53.2	-9.4	-15.1%	60.3	66.0	5.7	9.4%	60.1	76.5	16.3	27.2%
Лекарства и козметика	527.5	623.8	96.3	18.3%	49.0	50.9	1.9	3.8%	56.2	55.7	-0.5	-0.9%	53.9	55.0	1.1	2.0%
Дрехи и обувки	178.9	281.9	102.9	57.5%	22.9	19.7	-3.1	-13.7%	20.9	30.0	9.1	43.6%	26.8	35.9	9.0	33.7%
Автомобили	567.3	484.2	-83.1	-14.6%	36.6	36.4	-0.2	-0.5%	34.6	50.0	15.4	44.4%	37.9	45.8	7.9	20.7%
Други	389.3	549.7	160.4	41.2%	35.5	39.0	3.4	9.7%	38.8	49.0	10.2	26.4%	46.9	51.4	4.5	9.5%
Суровини и материали	6748.8	7966.4	1217.6	18.0%	589.2	640.3	51.1	8.7%	575.0	700.4	125.4	21.8%	678.3	695.8	17.5	2.6%
Руди	997.8	1141.2	143.3	14.4%	110.2	106.0	-4.2	-3.8%	50.3	106.2	55.9	111.2%	75.9	80.0	4.1	5.4%
Чугун, желязо и стомана	802.1	1078.8	276.7	34.5%	82.7	98.4	15.7	19.0%	76.5	98.8	22.4	29.2%	94.2	97.7	3.5	3.8%
Цветни метали	412.5	520.3	107.8	26.1%	25.8	47.8	22.1	85.6%	54.1	58.3	4.2	7.8%	73.7	46.0	-27.7	-37.6%
Текстилни материали	1412.4	1400.6	-11.8	-0.8%	109.2	105.1	-4.1	-3.8%	98.9	98.1	-0.7	-0.7%	114.4	98.8	-15.7	-13.7%
Дървен материал и хартия, картон	343.4	452.8	109.4	31.9%	33.5	35.2	1.7	5.2%	33.7	36.9	3.2	9.5%	36.9	39.6	2.6	7.1%
Химически продукти	322.6	348.1	25.5	7.9%	24.9	31.4	6.4	25.8%	34.2	36.9	2.7	7.9%	37.9	36.7	-1.2	-3.3%
Пластмаси, каучук	844.8	1009.5	164.8	19.5%	66.1	66.7	0.6	1.0%	74.2	80.2	6.0	8.1%	80.4	88.2	7.8	9.8%
Суровини за производство на храни	289.7	356.4	66.7	23.0%	17.5	32.7	15.2	86.8%	35.0	45.4	10.3	29.6%	31.8	47.6	15.8	49.7%
Кожии	105.1	106.8	1.7	1.6%	8.4	6.3	-2.0	-24.1%	5.7	4.8	-0.8	-14.8%	7.4	5.9	-1.5	-20.8%
Тютюн	19.9	40.3	20.4	102.4%	0.7	3.1	2.5	369.5%	1.0	2.4	1.4	139.9%	1.8	7.8	6.0	337.2%
Други	1198.4	1511.5	313.1	26.1%	110.3	107.4	-2.8	-2.6%	111.5	132.4	20.8	18.7%	123.8	147.4	23.7	19.1%
Инвестиционни стоки	4845.4	6051.1	1205.7	24.9%	414.8	457.6	42.9	10.3%	383.2	535.3	152.1	39.7%	470.0	537.8	67.8	14.4%
Машины, уреди и апарати	1626.6	2117.9	491.2	30.2%	168.0	168.0	0.0	0.0%	140.5	169.3	28.7	20.4%	160.1	168.1	8.0	5.0%
Електрически машини	595.5	815.0	219.5	36.9%	56.3	62.3	6.0	10.6%	55.2	83.1	27.9	50.6%	66.0	68.6	2.5	3.9%
Транспортни средства	1354.6	1443.2	88.6	6.5%	78.8	94.0	15.2	19.3%	79.8	122.6	42.8	53.6%	125.8	136.8	11.0	8.7%
Резервни части и оборудване	610.0	718.6	108.7	17.8%	57.8	56.4	-1.3	-2.3%	54.0	65.3	11.3	21.0%	55.4	61.4	6.0	10.8%
Други	658.6	956.4	297.8	45.2%	53.9	76.9	23.0	42.8%	53.7	95.1	41.3	76.9%	62.7	102.9	40.2	64.2%
Общо енергийни стоки	14330.7	17604.2	3273.5	22.8%	1258.2	1365.6	107.4	8.5%	1222.6	1562.0	339.4	27.8%	1436.0	1579.7	143.8	10.0%
Енергийни ресурси	4041.3	4272.7	231.5	5.7%	272.1	451.2	179.1	65.8%	217.5	340.5	123.0	56.6%	291.0	416.8	125.7	43.2%
Горива	3527.1	3726.5	199.4	5.7%	248.4	406.3	157.9	63.5%	184.6	294.3	109.6	59.4%	253.5	369.2	115.7	45.7%
Суров петрол и природен газ	3192.2	3309.7	117.5	3.7%	227.9	379.0	151.1	66.3%	143.3	257.3	114.0	79.6%	217.7	336.4	118.7	54.5%
Въглища	275.8	318.0	42.2	15.3%	15.4	23.2	7.9	51.0%	30.5	32.1	1.5	5.0%	25.5	32.1	6.6	25.8%
Други горива	59.1	98.8	39.7	67.1%	5.2	4.1	-1.1	-21.4%	10.8	4.9	-5.9	-54.5%	10.3	0.8	-9.5	-92.6%
Други	514.1	546.2	32.1	6.2%	23.6	44.9	21.2	89.8%	32.8	46.2	13.4	40.7%	37.5	47.5	10.0	26.6%
Масла	514.1	546.2	32.1	6.2%	23.6	44.9	21.2	89.8%	32.8	46.2	13.4	40.7%	37.5	47.5	10.0	26.6%
Друг внос ^{1/}	107.3	0.0	-107.3	-100.0%	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0	0.0	0.0%
ОБЩО ВНОС (СІР)	18479.3	21876.9	3397.6	18.4%	1530.3	1816.8	286.5	18.7%	1440.1	1902.5	462.4	32.1%	1727.0	1996.5	269.5	15.6%

^{1/} Включва информацията за вноса на стоки от Глава 99 „Митнически облекчения“ на Митническата тарифа и вноса на стоки, неклаифицирани другаде.
Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

Групи стоки	Януари – Март		2008		Промяна спрямо същия период на предходната година	
	2007		2008		млн. евро	%
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	млн. евро	%
Потребителски стоки	806.3	17.2%	940.1	16.4%	133.8	16.6%
Храни, напитки и цигари	163.2	3.5%	225.9	4.0%	62.6	38.4%
Мебели и дом. обзавеждане	183.1	3.9%	195.7	3.4%	12.6	6.9%
Лекарства и козметика	159.1	3.4%	161.6	2.8%	2.4	1.5%
Дрехи и обувки	70.6	1.5%	85.6	1.5%	15.0	21.3%
Автомобили	109.1	2.3%	132.1	2.3%	23.0	21.1%
Други	121.2	2.6%	139.3	2.4%	18.1	14.9%
Суровини и материали	1842.5	39.2%	2036.5	35.6%	194.0	10.5%
Руди	236.4	5.0%	292.1	5.1%	55.8	23.6%
Чугун, желязо и стомана	253.4	5.4%	295.0	5.2%	41.6	16.4%
Цветни метали	153.5	3.3%	152.1	2.7%	-1.4	-0.9%
Текстилни материали	322.5	6.9%	302.0	5.3%	-20.5	-6.4%
Дървен материал и хартия, картон	104.2	2.2%	111.7	2.0%	7.6	7.3%
Химически продукти	97.1	2.1%	105.0	1.8%	7.9	8.1%
Пластмаси, каучук	220.6	4.7%	235.1	4.1%	14.5	6.6%
Суровини за производство на храни	84.3	1.8%	125.7	2.2%	41.4	49.1%
Кожии	21.5	0.5%	17.1	0.3%	-4.4	-20.5%
Тютюн	3.5	0.1%	13.4	0.2%	9.9	286.2%
Други	345.5	7.4%	387.2	6.8%	41.7	12.1%
Инвестиционни стоки	1268.0	27.0%	1530.8	26.8%	262.8	20.7%
Машини, уреди и апарати	468.6	10.0%	505.4	8.8%	36.7	7.8%
Електрически машини	177.5	3.8%	213.9	3.7%	36.4	20.5%
Транспортни средства	284.4	6.1%	353.4	6.2%	69.0	24.3%
Резервни части и оборудване	167.2	3.6%	183.2	3.2%	16.0	9.6%
Други	170.3	3.6%	274.9	4.8%	104.6	61.4%
Общо неенергийни стоки	3916.7	83.4%	4507.3	78.9%	590.6	15.1%
Енергийни ресурси	780.6	16.6%	1208.4	21.1%	427.8	54.8%
Горива	686.6	14.6%	1069.8	18.7%	383.2	55.8%
Суров петрол и природен газ	588.8	12.5%	972.7	17.0%	383.8	65.2%
Въглища	71.4	1.5%	87.4	1.5%	16.0	22.3%
Други горива	26.3	0.6%	9.8	0.2%	-16.5	-62.9%
Други	94.0	2.0%	138.6	2.4%	44.6	47.4%
Масла	94.0	2.0%	138.6	2.4%	44.6	47.4%
Друг внос ^{1/}	0.0	0.0%	0.0	0.0%	0.0	0.0%
ОБЩО ВНОС/СИ^{1/}	4697.3	100.0%	5715.7	100.0%	1018.4	21.7%

1/ Включва информацията за вноса на стоки от Глава 99 „Митнически облекчения“ на Митническата тарифа и вноса на стоки, неклассифицирани другде.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

	Януари – Декември			Януари			Февруари		
	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна
	2006	2007	%	2007	2008	%	2007	2008	%
СТОКОВИ ГРУПИ *									
Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.:	5677.5	6961.7	22.6%	487.7	516.4	5.9%	451.0	614.6	36.3%
Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях	1992.2	2557.6	28.4%	199.1	192.0	-3.5%	174.7	200.5	25.8
Глава 87. Автомобилни превозни средства	1879.4	1967.7	4.7%	126.0	132.3	5.0%	122.8	186.0	63.2
Глава 85. Електрически машини и апарати	1310.0	1781.1	36.0%	132.3	137.4	3.8%	126.5	164.0	37.5
Глава 90. Оптични измерителни или контролиращи инструменти и апарати	227.5	241.8	6.3%	20.3	21.0	3.5%	17.5	22.8	29.9%
Минерални продукти и сурови, в т.ч.:	5151.0	5528.7	7.3%	393.1	569.1	44.8%	277.3	461.3	66.3%
Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация	4031.4	4318.2	7.1%	277.3	454.0	63.7%	223.2	343.5	53.9%
Глава 26. Руди, шлаки и пепели	997.8	1141.2	14.4%	110.2	106.0	-3.8%	50.3	106.2	111.2%
Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.:	1916.9	2538.3	32.4%	173.7	213.6	22.9%	199.1	241.1	21.1%
Глава 72. Чугун, желязо и стомана	802.1	1078.8	34.5%	82.7	98.4	19.0%	76.5	98.8	29.2%
Глава 73. Изделия от чугун, желязо или стомана	359.9	478.9	33.0%	29.0	37.0	27.5%	33.5	48.9	46.0%
Глава 74. Мед и изделия от мед	244.2	338.2	38.5%	24.3	35.2	45.0%	43.6	47.6	9.2%
Глава 76. Алуминий и изделия от алуминий	317.8	380.7	19.8%	21.2	24.6	16.4%	27.0	26.3	-2.7%
Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.:	1995.9	2364.5	18.5%	163.8	176.3	7.6%	191.4	206.5	7.9%
Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия	700.4	822.9	17.5%	54.5	54.8	0.5%	59.1	63.6	4.4
Глава 30. Фармацевтични продукти	395.3	463.2	17.2%	37.4	39.4	5.4%	45.0	38.2	-15.2%
Глава 38. Различни видове продукти на химическата промишленост	160.4	177.3	10.5%	14.8	18.3	23.1%	19.1	20.8	8.8%
Глава 40. Каучук и каучукови изделия	170.0	217.9	28.2%	13.6	14.4	6.0%	17.4	20.0	15.2%
Текстил, кожени материали, дрехи, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.:	1994.1	2213.8	11.0%	163.5	161.3	-1.3%	152.1	168.1	10.5%
Глава 94. Мебели; медицинска мебелировка; спални артикули и други подобни	168.1	235.7	40.2%	13.9	17.0	3.2	15.5	19.6	4.2
Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени	221.3	236.0	6.6%	23.2	16.9	-27.1%	20.1	19.6	-0.4
Глава 52. Памук	235.6	231.2	-1.9%	19.5	17.2	-12.0%	15.3	15.9	0.6
Продукти от животински и растителен произход, храни, напитки, тютюни, в т.ч.:	901.7	1317.9	46.2%	75.5	112.2	48.7%	99.7	134.3	34.7%
Глава 02. Меса и каранти, годни за консумация	131.6	175.2	33.2%	9.3	15.5	66.4%	11.0	16.8	52.8%
Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.:	734.8	951.9	29.5%	73.0	67.9	-6.9%	69.5	76.6	10.2%
Глава 48. Хартии и картони; изделия от целулозна маса, от хартия или от картон	263.5	324.1	23.0%	23.8	27.0	13.6%	23.7	25.3	1.6
Глава 44. Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища	128.8	190.2	47.6%	13.5	13.2	-2.3%	14.6	16.1	1.5
Друг внос 1/	107.3	0.0	-100.0%	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0	0.0%
ОБЩО ВНОС /СІЕ/	18479.3	21876.9	18.4%	1530.3	1816.8	18.7%	1440.1	1902.5	32.1%
(-) Трансфертни разходи	905.2	1046.4		75.8	90.4		66.7	91.3	
ОБЩО ВНОС /FOB/	17574.1	20830.6	18.5%	1454.5	1726.4	18.7%	1373.3	1811.1	31.9%

* Стоковите групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

1/ Включва информацията за внос на стоки от Глава 99 „Митнически облекчения“ на Митническата тарифа Източници: Данни, получени от Агенция „Митници“, допълнени с информация от НСИ и обработени от БНБ. Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

СТОКОВИ ГРУПИ *	Март				Януари – Март				Промяна спрямо същия период на предходната година	
	млн. евро		Промяна		2007		2008		млн. евро	%
	2007	2008	млн. евро	%	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	млн. евро	%
	2007	2008	млн. евро	%	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	млн. евро	%
Машины, транспортни средства, апарати, инструменти, оръжия, в т.ч.:	541.0	619.4	78.4	14.5%	1479.7	31.5%	1750.4	30.6%	270.7	18.3%
Глава 84. Ядрени реактори, котли, машини, апарати и механизми; части за тях	194.6	204.6	9.9	5.1%	568.5	12.1%	597.2	10.4%	28.7	5.0%
Глава 87. Автомобилни превозни средства	153.9	186.3	32.4	21.1%	402.7	8.6%	504.6	8.8%	102.0	25.3%
Глава 85. Електрически машини и апарати	140.2	146.0	5.8	4.1%	399.0	8.5%	447.4	7.8%	48.4	12.1%
Глава 90. Оптични измерителни или контролиращи инструменти и апарати	24.3	24.4	0.1	0.2%	62.1	1.3%	68.1	1.2%	6.0	9.7%
Минерални продукти и горива, в т.ч.:	372.8	517.0	144.2	38.7%	1043.2	22.2%	1547.4	27.1%	504.1	48.3%
Глава 27. Минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация	291.7	418.1	126.4	43.3%	792.2	16.9%	1215.6	21.3%	423.3	53.4%
Глава 26. Руди, шлаки и пепели	75.9	80.0	4.1	5.4%	236.4	5.0%	292.1	5.1%	55.8	23.6%
Неблагородни метали и изделия от тях, в т.ч.:	243.8	222.2	-21.6	-8.9%	616.7	13.1%	676.9	11.8%	60.2	9.8%
Глава 72. Чугун, желязо и стомана	94.2	97.7	3.5	3.8%	253.4	5.4%	295.0	5.2%	41.6	16.4%
Глава 73. Изделия от чугун, желязо или стомана	35.8	41.2	5.4	15.0%	98.3	2.1%	127.1	2.2%	28.8	29.3%
Глава 74. Мед и изделия от мед	58.1	26.9	-31.2	-53.7%	126.0	2.7%	109.7	1.9%	-16.3	-12.9%
Глава 76. Алуминий и изделия от алуминий	34.2	32.2	-2.0	-5.9%	82.4	1.8%	83.2	1.5%	0.7	0.9%
Химически продукти, пластмаси, каучук, в т.ч.:	203.9	220.3	16.4	8.1%	559.1	11.9%	603.1	10.6%	44.0	7.9%
Глава 39. Пластмаси и пластмасови изделия	66.6	70.1	3.4	5.2%	180.3	3.8%	188.4	3.3%	8.1	4.5%
Глава 30. Фармацевтични продукти	40.9	42.1	1.2	2.8%	123.4	2.6%	119.7	2.1%	-3.7	-3.0%
Глава 38. Различни видове продукти на химическата промишленост	23.0	22.7	-0.4	-1.6%	57.0	1.2%	61.7	1.1%	4.7	8.3%
Глава 40. Каучук и каучукови изделия	17.0	20.9	3.9	22.9%	48.0	1.0%	55.3	1.0%	7.3	15.3%
Текстил, кожени материали, дрези, обувки и други потребителски стоки, в т.ч.:	180.0	181.7	1.7	0.9%	495.6	0.1	511.2	8.9%	15.6	0.0
Глава 94. Мебели; медицинска мебелировка; спални артикули и други подобни	17.3	21.5	4.3	24.6%	46.6	0.0	58.2	1.0%	11.6	0.2
Глава 61. Облекла и допълнения за облекла, трикотажни или плетени	21.6	19.9	-1.7	-8.0%	64.8	0.0	56.4	1.0%	-8.4	-0.1
Глава 52. Памук	18.3	15.8	-2.5	-13.7%	53.1	0.0	48.9	0.9%	-4.2	-0.1
Продукти от животински и растителен произход, храни, напитки, тютюни, в т.ч.:	109.4	153.4	44.0	40.2%	284.6	6.1%	399.9	7.0%	115.3	40.5%
Глава 02. Меса и карантини, годни за консумация	12.8	18.8	6.1	47.5%	33.1	0.7%	51.1	0.9%	18.1	54.6%
Изделия от дърво, хартия, керамика и стъкло, в т.ч.:	76.0	82.4	6.4	8.4%	218.4	4.7%	226.9	4.0%	8.4	3.9%
Глава 48. Хартии и картони; изделия от целулозна маса, от хартия или от картон	25.3	27.0	1.6	6.5%	72.8	1.5%	79.3	1.4%	6.5	8.9%
Глава 44. Дървен материал и изделия от дървен материал; дървени въглища	16.2	18.9	2.6	16.3%	44.4	0.9%	48.2	0.8%	3.8	8.7%
Друг внос 1/	0.0	0.0	0.0	0.0%	0.0	0.0%	0.0	0.0%	0.0	0.0%
ОБЩО ВНОС /CIF/	1727.0	1996.5	269.5	15.6%	4697.3	100.0%	5715.7	100.0%	1018.4	21.7%
(-) Транспорти разходи	80.7	94.1	223.2		223.2		275.8			
ОБЩО ВНОС /FOB/	1646.3	1902.4	256.1	15.6%	4474.1		5439.9		965.8	21.6%

* Стоковете групи включват глави от Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките.

1/ Включва информацията за вноса на стоки от Глава 99 „Митнически облекчения“ на Митническата тарифа Източници: Данни, получени от Агенция „Митници“, допълнени с информация от НСИ и обработени от БНБ. Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.
За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ВНОС
Основни търговски партньори и региони

Държави *	Януари – Декември			Януари			Февруари			Март		
	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна	млн. евро		Промяна
	2006	2007	%	2007	2008	%	2007	2008	%	2007	2008	%
Европейски съюз	9442.2	11347.0	20.2%	788.9	827.7	4.9%	812.9	982.8	20.9%	940.0	1059.0	12.7%
<i>Европейски съюз – 15 в т. ч. : 1/</i>	7621.3	8894.0	16.7%	633.4	623.3	-1.6%	636.2	733.2	15.2%	747.3	800.0	52.6
Германия	2301.8	2508.3	9.0%	174.7	178.3	2.1%	181.5	213.6	17.7%	200.5	229.2	14.3%
Италия	1626.3	1879.9	15.6%	134.8	122.3	-9.3%	128.3	135.2	5.4%	151.1	162.8	7.8%
Гърция	967.1	1127.5	16.6%	74.2	77.8	5.0%	84.1	94.0	11.7%	100.9	102.7	1.8
Франция	758.6	823.1	8.5%	52.8	56.2	6.5%	53.7	74.1	38.0%	67.8	86.2	27.1%
Австрия	396.4	539.2	36.0%	39.2	37.5	-4.4%	39.3	42.2	7.3%	42.9	48.3	12.5%
Великобритания	351.7	368.3	4.7%	25.6	29.5	15.5%	30.0	37.7	25.8%	32.6	33.1	0.5
Холандия	235.9	372.5	57.9%	29.5	25.8	-12.6%	24.5	34.2	39.7%	32.3	37.1	4.9
Испания	322.8	396.3	22.8%	31.9	29.7	-6.9%	29.1	30.0	3.2%	34.2	31.5	-2.6
Белгия	214.3	320.7	49.6%	106.4	23.9	-13.3%	25.4	21.7	-14.4%	27.9	26.0	-1.9
<i>ЕС - нови държави членки в т. ч. : 2/</i>	1820.9	2453.0	34.7%	155.4	204.4	31.6%	176.7	249.6	41.2%	192.7	259.0	66.3
Румъния	698.0	841.4	20.5%	34.0	72.8	114.1%	59.2	89.7	51.5%	65.1	105.6	40.5
Полша	361.8	459.1	26.9%	36.2	31.8	-12.2%	34.2	66.7	95.2%	38.0	49.1	11.1
Унгария	236.8	457.1	93.1%	32.2	37.5	16.4%	34.3	37.8	10.3%	33.4	39.7	6.4
Чешка Република	272.8	375.2	37.5%	27.9	40.5	45.2%	27.1	30.8	13.8%	25.1	34.8	9.7
Държави - извън Европейския съюз	9037.2	10529.9	16.5%	741.4	989.1	33.4%	627.2	919.6	46.6%	787.0	937.5	19.1%
<i>Европа в т. ч. : 3/</i>	4004.7	4463.9	11.5%	302.3	473.5	56.6%	212.8	378.8	78.0%	301.8	457.9	51.7%
Русия	3175.1	3708.6	16.8%	243.1	394.7	62.4%	163.2	294.2	80.3%	246.0	367.1	49.2%
Украйна	579.1	503.7	-13.0%	42.6	59.8	40.3%	35.1	53.1	51.1%	38.6	61.7	59.8%
<i>Балкански държави в т. ч. : 4/</i>	1474.5	2083.6	41.3%	137.0	138.0	0.8%	146.7	152.6	4.0%	157.9	164.8	4.4%
Турция	1104.9	1516.2	41.4%	100.3	95.9	-4.4%	95.4	110.0	15.3%	115.8	114.8	-1.0
Македония	139.2	286.3	147.0%	15.3	23.4	52.6%	27.1	21.4	-21.2%	21.2	26.3	5.1
Сърбия	168.0	175.7	7.7%	9.3	12.8	36.5%	14.0	14.4	3.1%	16.0	16.0	0.0
Хърватска	41.6	65.9	24.4%	6.5	5.4	-17.5%	7.1	4.4	-37.6%	4.0	5.3	32.9%
<i>Америка в т. ч. :</i>	1384.1	1325.2	-4.3%	115.4	126.8	9.9%	63.6	121.6	91.1%	102.3	89.4	-12.7%
САЩ	372.2	377.8	1.5%	31.5	37.8	20.2%	24.5	36.6	49.2%	28.0	35.5	26.8%
Чили	322.3	411.6	27.7%	47.9	33.2	-30.7%	0.3	24.4	8202.9%	34.8	35.9	3.2%
<i>Азия в т. ч. :</i>	1918.5	2454.3	27.9%	174.5	224.9	28.8%	190.4	235.1	23.4%	213.0	198.5	-14.5
Китай	770.4	1138.1	47.7%	81.7	102.4	25.3%	77.4	89.3	15.4%	83.8	87.2	3.4
Япония	247.8	284.0	14.6%	36.2	22.4	4.4%	19.9	45.6	128.8%	23.6	26.8	3.2
<i>Други</i>	255.3	203.0	-20.5%	12.2	25.8	111.8%	13.6	31.6	133.3%	11.9	26.9	15.0
ОБЩО ВНОС /СІГ/	18479.3	21876.9	18.4%	1530.3	1816.8	18.7%	1440.1	1902.5	32.1%	1727.0	1996.5	15.6%

* По страна на произход на стоката.

1/ Включва държавите-членки на Европейския съюз преди разширяването от 1 май 2004 г.

2/ Съгласно класификация на Евростат. Включва новите държави-членки на Европейския съюз, приети от 1 май 2004 г. и от 1 януари 2007 г.

3/ Включва Русия, Швейцария, Украйна, Гибралтар (Бриг.), Молдова, Беларус, Норвегия, Лихтенщайн, Сан Марино, Исландия и Монако.

4/ Включва Турция, Сърбия, Македония, Албания, Хърватска, Черна Гора и Босна и Херцеговина.

Данните за Черна Гора за 2005 и 2006 г. са включени към износа за Сърбия.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008 г.

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008 г.

ВНОС
Основни търговски партньори и региони

Държави *	Януари – Март				Промяна спрямо същия период на предходната година	
	2007		2008		млн. евро	%
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял		
Европейски съюз	2541.8	54.1%	2869.5	50.2%	327.7	12.9%
<i>Европейски съюз – 15 в т. ч. : 1/</i>	2017.0	42.9%	2156.4	37.7%	139.5	6.9%
Германия	556.7	11.9%	621.1	10.9%	64.4	11.6%
Италия	414.1	8.8%	420.4	7.4%	6.3	1.5%
Гърция	259.2	5.5%	274.5	4.8%	15.4	5.9%
Франция	174.2	3.7%	216.5	3.8%	42.2	24.2%
Австрия	121.5	2.6%	128.0	2.2%	6.5	5.4%
Великобритания	88.1	1.9%	100.3	1.8%	12.2	13.8%
Холандия	86.3	1.8%	97.2	1.7%	10.9	12.6%
Испания	95.1	2.0%	91.2	1.6%	-3.9	-4.1%
Белгия	80.8	1.7%	71.6	1.3%	-9.2	-11.3%
<i>ЕС - нови държави членки в т. ч. : 2/</i>	524.8	11.2%	713.1	12.5%	188.3	35.9%
Румъния	158.3	3.4%	268.2	4.7%	109.8	69.4%
Полша	108.4	2.3%	147.6	2.6%	39.2	36.2%
Унгария	99.9	2.1%	115.1	2.0%	15.2	15.2%
Чешка Република	80.1	1.7%	106.1	1.9%	26.1	32.5%
Държави - извън Европейския съюз	2155.5	45.9%	2846.2	49.8%	690.7	32.0%
<i>Европа в т. ч. : 3/</i>	816.9	17.4%	1310.2	22.9%	493.3	60.4%
Русия	652.3	13.9%	1056.0	18.5%	403.7	61.9%
Украйна	116.3	2.5%	174.5	3.1%	58.2	50.0%
<i>Балкански държави в т. ч. : 4/</i>	441.6	9.4%	455.4	8.0%	13.8	3.1%
Турция	311.6	6.6%	320.8	5.6%	9.2	2.9%
Македония	63.6	1.4%	71.0	1.2%	7.4	11.6%
Сърбия	39.4	0.8%	43.2	0.8%	3.8	9.8%
Хърватска	17.6	0.4%	15.1	0.3%	-2.5	-14.3%
<i>Америка в т. ч. :</i>	281.4	6.0%	337.8	5.9%	56.4	20.0%
САЩ	83.9	1.8%	109.8	1.9%	25.9	30.8%
Чили	83.0	1.8%	93.5	1.6%	10.6	12.7%
<i>Азия в т. ч. :</i>	578.0	12.3%	658.4	11.5%	80.5	13.9%
Китай	242.9	5.2%	278.9	4.9%	36.0	14.8%
Япония	65.0	1.4%	94.8	1.7%	29.8	45.9%
<i>Други</i>	37.7	0.8%	84.4	1.5%	46.7	123.8%
ОБЩО ВНОС /СІГ/	4697.3	100.0%	5715.7	100.0%	1018.4	21.7%

* По страна на произход на стоката.

1/ Включва държавите-членки на Европейския съюз преди разширяването от 1 май 2004 г.

2/ Съгласно класификация на Евростат. Включва новите държави-членки на Европейския съюз, пристигли от 1 май 2004 г. и от 1 януари 2007 г.

3/ Включва Русия, Швейцария, Украйна, Гибралтар (Бриг.), Молдова, Беларус, Норвегия, Лихтенщайн, Сан Марино, Исландия и Монако.

4/ Включва Турция, Сърбия, Македония, Албания, Хърватска, Черна Гора и Босна и Херцеговина.

Данните за Черна Гора за 2005 и 2006 г. са включени към износа за Сърбия.

Източници:

За 2007 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 04.03.2008 г. и данни от митнически декларации към 01.02.2008

За 2008 г. - Предварителни данни на НСИ, включват данни от системата "Интрастат" към 30.05.2008 г. и данни от митнически декларации към 03.06.2008

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ ПО СЪСТАВЯНЕ НА ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ¹

Българската народна банка съставя и отчита платежния баланс на страната на основание чл. 42 от Закона за Българската народна банка (обн., ДВ, бр. 46 от 10.06.1997 г., изм., ДВ, бр. 59 от 2006 г.). Информацията за нуждите на статистиката на платежния баланс се събира на основание на чл. 42 от Закона за БНБ и чл. 7 - 10 на Валутния закон (ВЗ) (обн., ДВ, бр. 83 от 21.09.1999 г., изм. и доп., бр. 60 от 2003 г.) и се обработва от отдел „Платежен баланс и външен дълг“ към дирекция „Статистика“ на БНБ при запазване на нейната пълна конфиденциалност. Българската народна банка изготвя и публикува както аналитичното, така и стандартното представяне на платежния баланс в съответствие с петото издание на **„Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993)**, и с **„Ръководните правила на Европейската централна банка“²**.

Методологията за отчитане на платежния баланс е концептуално свързана с тази на *Системата от национални сметки (СНС)*. Статиите на платежния баланс кореспондират в голяма степен със съответните елементи на сметка *Останал свят* от СНС.

Съществува тясна взаимовръзка и между *Международната инвестиционна позиция* и платежния баланс. Финансовата сметка на платежния баланс представя транзакциите (потоци) на една икономика, свързани с външните ѝ финансовите активи и пасиви, които се отразяват върху размера на притежаваните външни финансови активи и пасиви, отчитани в международната инвестиционна позиция.

I. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ И СТАНДАРТИ

Основното правило, прилагано при съставянето на платежния баланс на България, е прилагането на *двойното счетоводно записване*. Като кредит, с положителен знак, се записват: износ на стоки и услуги, получен и начислен доход, компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери), увеличение на финансовите пасиви и намаление на финансовите активи. Като дебит, с отрицателен знак, се записват: внос на стоки и услуги, платен и начислен доход, компенсиращи записи на безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси, увеличение на финансовите активи и намаление на финансовите пасиви.

Времето на записване на операциите в платежния баланс е моментът на смяна на собствеността.

Оценяването на транзакциите се извършва на базата на пазарните цени. Ако пазарните цени на транзакциите не са известни, като приближение за тях се използват средни пазарни цени.

Промените в стойността на притежаваните активи или пасиви към чужбина, които се дължат на валутно-курсови и преоценъчни разлики не се отразяват в платежния баланс.

¹ Актуализирани към 17 юни 2008 г.

² Guideline of The European Central Bank on the Statistical Reporting Requirements of The European Central Bank in the Field of Balance of Payments Statistics, The International Reserves Template and International Investment Position Statistics (ECB/2004/15)

Платежният баланс на България се отчита в евро, в левове и в щатски долари. Преизчисляването в съответната валута се извършва чрез валутния курс към момента на транзакцията. Ако той не е известен, или е неприложим по други практически причини, се използва среден валутен курс за отчетния период.

II. КОМПОНЕНТИ НА ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС

Компонентите на платежния баланс се съставят основно посредством *Системата за отчитане на международните трансакции* (СОМТ), която включва (1) отчети на банките, и (2) отчети на предприятията, които имат банкови сметки в чужбина, (относно международните операции на резидентите). Тези отчети обхващат всички компоненти на таблицата на платежния баланс. Освен това, информацията по определени компоненти на платежния баланс, събирана чрез СОМТ, се замества с данни от други източници: (1) проучване сред предприятията с директни чуждестранни инвестиции, (2) отчети от други институции, (3) отчети на предприятия, получили (предоставили) финансови кредити от (на) нерезиденти и (4) отчети на предприятия по други задължения и вземания (различни от финансови кредити) към нерезиденти.

В аналитичното представяне компонентите на платежния баланс са класифицирани в следните основни категории:

А. Текуща сметка

Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на **стоки и услуги, доход и текущи трансфери** между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери).

Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси.

Статията *Стоки* в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация въведена през 1988 г. и допълнена през 1992 г. Считано с данните за януари 2006 г. Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт.³ Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача.

³ Данните за 2002 – 2005 г. са базирани на тази методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт.

Източници: Източник на данните от началото на 2003 г. до края на 2006 г. бе Агенция „Митници“, а за предишни години - „Информационно обслужване“ АД (дирекция „ИИЦ“). Българската народна банка и НСИ получаваха данните за вноса и износа, допълваха ги с друга информация и допълнително ги обработваха. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“ (въведена със „Закон за статистика на вътрешнообщностната търговия със стоки“, ДВ бр. 51 от 2006 г.), с данните за януари 2007 г. настъпиха промени в начина на отчитане на външната търговия на България с останалите страни – членки на ЕС.

Прилагането на системата „Интрастат“ доведе до промяна на сроковете за получаване и обработка на данните. Информация за износа (изпращания) и вноса (пристигания) на стоки се предоставят от „Интрастат операторите“ (фирмите задължени да предоставят информация) на *Националната агенция по приходите* в срок до 20 дни след изтичането на отчетния месец. Тези данни се изпращат на *Националния статистически институт* за последваща обработка. Той следва да предоставя на ЕВРОСТАТ обобщени месечни данни (без детайли по страни и стоки) в срок до 42 дни след изтичането на отчетния месец. Подробните данни за изпращанията и пристиганията на стоки се предоставят на ЕВРОСТАТ в срок до 70 дни след края на отчетния месец.

БНБ получава от НСИ обобщени данни (без детайли по страни и стоки) за стокооборота на страната с другите страни – членки на съюза в срок до 35 дни след изтичането на отчетния месец, и към тези данни се добавят данните от Агенция „Митници“ за търговията с трети страни. Поради това с публикуването на отчета на платежния баланс за отчетния месец се публикуват само обобщени данни за вноса и износа на стоки. Детайлни данни за изпращанията и пристиганията на стоки БНБ получава от НСИ в срок до 60 дни след изтичането на отчетния месец.

В резултат на тази промени графикът за отчитане на данните за външната търговия от БНБ е следният:

- Предварителни обобщени данни (без детайли по страни и стоки) за отчетния месец се публикуват в срок до 42 дни след изтичане на отчетния месец в таблицата за платежния баланс.

- Предварителни подробни данни (с детайли по страни и стоки) за отчетния месец се предоставят на потребителите в срок не по – рано от 73 дни след изтичане на месеца.

- Частта „Външната търговия на България“ от материала „Платежен баланс на България“ се подготвя тримесечно, в срок не по – рано от 73 дни след края на тримесечието.

Поддържаните на интернет страницата на БНБ серии от данни за вноса и износа на страната се обновяват в срок не по – рано от 73 дни след изтичане на отчетния месец.

БНБ и НСИ взаимно съгласуват данните за вноса и износа преди да ги публикуват.

- Статията *Услуги* обхваща *транспортни, туристически и други услуги*.

Българската народна банка извлича данните за *товарния транспорт* от данните за външната търговия на базата на оценки и за *пътническият транспорт* от данните за туризма.

Считано с данните за м. януари 2006 г. БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се

оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 г. настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Туризмът (пътувания) обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. Данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – *„Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“* (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999 г.). Данните за 2007 г. за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и оценки на НСИ. Понастоящем БНБ провежда *Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани* с оглед след неговото приключване методологията за оценка на статия Пътувания да бъде актуализирана.

Статията *Други услуги* обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или туризъм (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.).

Източници на информация по тази статия са отчетите на банките и на фирмите, които предоставят информация за сметките си в чужбина.

- Статията *Доход* включва две категории: (1) *компенсации на наетите* и (2) *инвестиционен доход*. *Компенсациите на наетите* обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. *Компенсациите на наетите* обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. БНБ оценява този поток съгласно *„Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост“*, 14 март 2006 г.⁴ Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи (депозитни сметки).

Главните източници на информация по статия *Доход* са отчетите на банките и предприятията, Министерството на финансите и Българската народна банка.

- *Трансфери* са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. *Текущите трансфери* засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услуги. В този смисъл,

⁴ Данните от април 2001 г. са базирани на тази методология.

текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В *Текущи трансфери* се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на Европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др.

Източници: Българската народна банка получава данни за текущите трансфери от Министерството на финансите, Българския червен кръст, Агенцията за чуждестранна помощ и от месечните отчети на банките.

Б. Капиталова сметка

Капиталовата сметка включва две категории: (1) *капиталови трансфери* и (2) *придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи*. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е *капиталов*, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

Източници: Българската народна банка получава данни за капиталовата сметка от Министерството на финансите (за капиталови трансфери от фондовете от Европейския съюз), тримесечните отчети на предприятията от нефинансовия сектор, месечните отчети на нотариусите и др.

В. Финансова сметка

Финансовата сметка обхваща всички трансакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. *Финансовата сметка* включва (1) *преки инвестиции*, (2) *портфейлни инвестиции* и (3) *други инвестиции*.

- *Преки инвестиции* включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. В подстатията *Сливания и придобивания* се отразяват всички сделки по сливания и придобивания. Нейното създаване бе направено с цел да се елиминира влиянието на такива сделки върху отчетаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва първо, че извършването на такива трансакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта и второ, направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж *“European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332*).

Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10% от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния

инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив.

Източници: Българската народна банка получава месечни данни за преките инвестиции в страната от Агенцията по приватизация, Централния депозитар и от отчетите на банките; тримесечни данни – от Комисията по финансов надзор, от тримесечни отчети на предприятия с чуждестранно участие и от статистическото проучване на НСИ сред предприятия от нефинансовия сектор; годишни данни - от годишния финансово – счетоводен отчет на банките, както и от отчети на предприятия, получени в БНБ. За преките инвестиции в чужбина Българската народна банка използва информация от формите за деклариране в БНБ на преките инвестиции, от тримесечни отчети на предприятия от нефинансовия сектор и от месечни отчети на банките. С тези данни, след проверка за недопускане дублирането на информация се заместват месечните данни, получавани от банките и включени в платежния баланс преди това.

- *Портфейлни инвестиции* включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви.

Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10% от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Главните източници на информация за статия *Портфейлни инвестиции, пасиви* са данните, получени от Министерството на финансите, Българската народна банка, банките, предприятията, притежаващи сметки в чужбина и Централния депозитар.

Данни относно активите на страната под формата на портфейлни инвестиции се предоставят от банките (по отношение на портфейлни инвестиции както за тяхна сметка, така и за сметка на техни клиенти), БНБ и от Министерството на финансите.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Основен източник на информация за търговските кредити са тримесечните отчети на местните лица за техните вземания и задължения от/към чуждестранни лица.

Статия *Заеми* включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия *Заеми, пасиви* се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на *група Д. Резерви и друго финансиране*.

Данните за заемите се компилират на база на информация, предоставяна от Министерството на финансите, БНБ, от банките и директно от предприятията, предоставили/получили кредити към/от чужбина. Поради това, че последните се отчитат тримесечно пред БНБ, месечните данни по статията *Заеми, Други сектори (актив/пасив)* се ревизират всяко тримесечие.

Статията *Валута и депозити* представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните

принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите *Други активи* и *Други пасиви* включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дълг.

Г. Грешки и пропуски (нето)

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни.

Колебанията в *Грешки и пропуски (нето)*, както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

Д. Резерви и друго финансиране

- *Резервните активи* включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и *Ползвани кредити от МВФ* и статията *Извънредно финансиране*. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по *извънредното финансиране* („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията *Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление*.

III. ПЕРИОДИЧНОСТ, ЧЕСТОТА И СВОЕВРЕМЕННОСТ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС

Българската народна банка съставя и публикува месечно платежния баланс. Съгласно своя календар, БНБ извършва публикациите в рамките на шест седмици (42 календарни дни) след изтичането на отчетния период.

IV. ПОЛИТИКА НА РЕВИЗИРАНЕ НА ДАННИТЕ

Ревизиите на публикуваните оценки на платежния баланс са типични за много системи за набиране на данни за платежния баланс, прилагани в други страни. Те са в съответствие с *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ* (включващ и календар за

ревизиите). С публикуването на ревизии, потребителите своевременно биват информирани относно актуализираните данни по съответните статии.⁵ Политиката на Българската народна банка за ревизии на данните се базира на следните принципи:

(1) С данните за първия месец от всяко тримесечие се ревизират месечните данни за цялата текуща година. С данните за втория и третия месец от всяко тримесечие се ревизират данните само за месеците от съответното текущо тримесечие.

(2) При наличие на текущи промени в резултат на събрана допълнителна информация, както и поради елиминирането на грешки, Българската народна банка своевременно информира потребителите посредством месечните прес-съобщения и чрез бележките към таблицата на платежния баланс.

(3) Когато се правят значителни ревизии в резултат на промени в методологията за отчитане на определени компоненти на платежния баланс, или по други причини, с цел да улесни своите потребители, Българската народна банка ги информира предварително за предстоящите промени.

V. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Българската народна банка разпространява месечните данни за платежния баланс чрез страницата си в Интернет – <http://www.bnb.bg>

Данните се публикуват също така и в месечния „Информационен бюлетин“ на Българската народна банка и в полугодишните и годишните официални отчети на Българската народна банка. Данните се предоставят едновременно на всички потребители.

VI. КОНТАКТИ

Въпроси по методологията, прилагана от Българската народна банка или относно публикуваните данни по платежния баланс, можете да изпращате на Емил Димитров, директор на дирекция “Статистика”, и на Лиляна Ел Хаддад, началник на отдел „Платежен баланс и външен дълг“, по електронна поща на адрес Dimitrov.E@bnbank.org и Elhaddad.L@bnbank.org или по пощата на следния адрес:

Българска народна банка
Отдел „Платежен баланс и външен дълг“
Пл. „Княз Александър I“ № 1
1000 София, България

⁵ Годишните данни за преките чуждестранни инвестиции в страната се ревизират с 15 месеца закъснение след изтичането на отчетния период (след получаване на годишните данни на НСИ за предприятията от нефинансовия сектор).

**Информацията за външния сектор, подготвена от
отдел „Платежен баланс и външен дълг“ и публикувана на интернет страницата
на БНБ (<http://www.bnb.bg>), по позиции: ***

Статистика

Макроикономически индикатори

Индикатори на външния сектор

Външен сектор

Валутни курсове

- Реални ефективни валутни курсове
 - Дефлатор – индекс на потребителските цени
 - Месечни данни
 - Тримесечни данни
 - Годишни данни
 - Дефлатор – индекс на единица разход за труд
 - Тримесечни данни
 - Методологически бележки

Платежен баланс

- Прессъобщение
- Съобщение
 - За обхвата и качеството на данните за вноса и износа*
- Издание „Платежен баланс на България“ (януари – април 2008 г.)
- Търсене по период и валута – аналитично представяне
- Търсене по период и валута – стандартно представяне
- Методология на статистиката на платежния баланс
 - Концепция за аналитично и стандартно представяне на платежния баланс
 - Методологически бележки
 - Методология
 - за оценка на вноса по цени FOB и за приходите и разходите за товарен транспорт*
 - Методология
 - за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост*
- Контакти

* Към 17 юни 2008 г.

Външна търговия

▪ Износ

Данни в евро (1995 – 2008 г.)

Търсене на данни:

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2007 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2008 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

▪ Внос

Данни в евро (1995 – 2008 г.)

Търсене на данни (по период):

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2007 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2008 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

Външна търговия на България (януари – септември 2007 г.)*

*Материалът е част от публикацията „Платежен баланс на България (януари – октомври 2007 г.)”.

Методологически бележки

Съобщение за външната търговия

Международна инвестиционна позиция

- Годишни данни 1999 – 2007 г.
- Тримесечни данни 2004 – 2007 г.
- Методологически бележки

Преки инвестиции

- Преки инвестиции
 - 2008 г.
- Преки чуждестранни инвестиции в България

Поток:

- Годишни данни

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2007 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2007 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2007 г.

- Тримесечни данни
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2008 г.
- Месечни данни
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2008 г.

Размер:

- Годишни данни
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1999 – 2007 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2007 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1999 – 2007 г.
- Тримесечни данни
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2007 г.

Методология за отчитане на преките чуждестранни инвестиции в страната

- Преки инвестиции на България в чужбина

Поток:

- Годишни данни
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1997 – 2007 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2007 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2007 г.
- Тримесечни данни
 - Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2008 г.
 - Поток на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2008 г.
- Месечни данни
 - Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2008 г.

Размер:

- Годишни данни
 - Размер на преките инвестиции, по вид инвестиция: 2001 – 2007 г.
 - Размер на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2007 г.
- Тримесечни данни
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2007 г.

Брутен външен дълг

- Прессъобщение
- Издание „Брутен външен дълг на България” (март 2008 г.)
- *Размер на брутния външен дълг*

По сектори*

- 1999 – 2008 г. (месечни данни, в млн. евро)
- Географска структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – март 2008 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)
- Отраслова структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – март 2008 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)

По инструменти*

- 1999 – 2008 г. (месечни данни, в млн. евро)

По кредитори*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни, в млн. евро)

*Данните за предходни периоди ще бъдат публикувани допълнително.

- *Обслужване на brutния външен дълг*

По сектори

- 1999 – 2008 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Получени нови кредити и депозити*

По сектори

- 1999 – 2008 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Валутна структура на brutния външен дълг*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни)

- Методологически бележки

- Контакти

Рамка за международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута

- Част I. Официални резервни активи и други активи в чуждестранна валута
- Част II. Безусловно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част III. Условно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част IV. Аналитични позиции
- Методологически бележки

Нормативни документи и статистически форми

- Нормативни документи
 - Закон за БНБ
 - Валутен закон
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Методологически указания (март 2005 г.)

- Статистически форми
 - Търговски банки
 - Методологически указания (март 2005 г.)
 - Методологически указания за предоставяне от банките на информация за статистиката на платежния баланс – март 2005 г.
 - Допълнения към методологическите указания за форми Б-8 и Б-9
 - Форма Б-4. Дългови ценни книжа на местни лица, емитирани на международните финансови пазари
 - Форма Б-6. Структура на операциите
 - Форма Б-7. Отчет за финансовите кредити, получени от или предоставени на чуждестранни лица
 - Форма Б-8. Ценни книжа и доход от ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от банката
 - Форма Б-9. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от клиенти на банката
 - Въпроси и отговори към методологически указания (март 2005 г.)
 - Инструкция за събиране и обработка на информация от банките за статистиката на платежния баланс
 - Икономически кодове за класифициране на операциите за целите на статистиката на платежния баланс
 - Въпроси и отговори към инструкция за събиране и обработка на информация от банките
 - Първични дилъри на ДЦК
 - Форма ДЦК. Справка за ДЦК, притежавани от местни и чуждестранни инвеститори
 - Методологически указания за попълване на Форма ДЦК
 - Инвестиционни посредници
 - Форма ИП. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от инвестиционния посредник и негови клиенти
 - Методологически указания за попълване на Форма ИП
- Фирми
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Декларации
 - Декларация – Форма СПБ-1 и указания за попълване

- Декларация – Форма СПБ–2 и указания за попълване
- Декларация – Форма СПБ–3 и указания за попълване
- Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
- Отчетни форми
 - Отчетни форми по Наредба № 27
 - Форма СПБ–4 (Приложение № 6 към чл. 9, ал. 1, т. 1) Отчет за финансовите кредити между местни и чуждестранни лица
 - Форма СПБ–5 (Приложение № 7 към чл. 9, ал. 1, т. 2) Отчет за движението по сметки в чуждестранни банки
 - Кодове и класификация на постъпленията и плащанията към Форма СПБ–5
 - Форма СПБ–6А (Приложение № 8 към чл. 9, ал. 1, т. 3) Отчет за вземанията на местни лица от чуждестранни лица
 - Форма СПБ–6Б (Приложение № 9 към чл. 9, ал. 1, т. 4) Отчет за задълженията на местни лица към чуждестранни лица
 - Форма СПБ–7 (Приложение № 10 към чл. 10) Отчет за извършени преки инвестиции в чужбина
 - Отчетни форми по чл. 8 от Валутния закон
 - Форма ПЧИ – Преки чуждестранни инвестиции по тримесечия и указания за попълване
- Въпроси и отговори
- Физически лица
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
 - Отчетни форми
 - Въпроси и отговори (предстои да бъдат публикувани)
- Нотариуси и съдии по вписванията
 - Отчетна форма
- Туроператори
 - Отчетна форма